

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 5 : כסלו תשפ"א

יוסף משה כהנא

המפיק האגדי משיק עוד אלבום חדש

הלהיט
התיירותי
החדש:
דודי מבקר
בדובאי

חיים ולדר

מה מניע את הסופר החרדי
הנמכר ביותר, גם אחרי 68
ספרים ו-30 שנות כתיבה?

הרה"ג ר' ירמיה דמן

לשמר את הנגינה החסידיית האותנטית

הבמאיות

יוצרות הסרטים לנשים מספרות

בזמן הזה

אושיות המוזיקה הוותיקות
מפרגנות לצעירים

מרדכי

שפירא

הילדות עם האבא
נהג האוטובוס והערות
חברי הכיתה. הפריחה
במקהלת "פרחי מיאמי"
והדואט עם שוואקי.
הדרך הקשה שעשה
כדי להגיע לפסגה. הנדר שנודר לעזור לזמרים מתחילים. העלייה לארץ שלא
צלחה. ההצלחה העצומה לה זכה - לצד ביקורת על סגנון הפופ שלו. אחרי
3 אלבומים סופר מצליחים ולהיטי ענק, **מרדכי שפירא** שועט אל היעד הבא

אשר ברדה
הפיח רוח חדשה
בעולם התזמורות

משרד התרבות
עם הרב יצחק רביץ

קול פליי מאחל לקוראיו, למאזיניו ולכל בית ישראל, חנוכה שמח

הלהיטים החדשים של ישראלטויס!

משחק עסקים בינלאומי
עם מסלול כפול, ישראל
והעולם בלוח אחד!

משחק תחרותי ומאתגר
הדורש יכולות זיהוי
והעתקה, מפתח יצירתיות
ותפיסה חזותית והכי
חשוב - מספק שעות של
כיף והנאה!

חורף משפחתי עם גוד'ז ב-10

קונים במגוון רשתות ואתרי שופינג אונליין ומשלמים רק 10 ₪ 10+ גוד'ז!

יש לכם לוגו לאומי על הכרטיס? הכנסו ליישומון גוד'ז!

זה שירות. זה לאומי

בתוקף עד 31.12.2020 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם. עד 4 הטבות ללקוח. כפוף לתקנון גוד'ז ולתנאי כל אחת מהטבות. מלאי מינימלי 5,000 הטבות.

Brilliant & Co.

תוכן

16: בשיר מזמור

הוא כבש את רחבות הריקודים עם להיטים רבים. אבל הדרך של **מרדכי שפירא** להצלחה היתה לא פשוטה | אהרן אטינגר

24: בימים ההם בזמן הזה

מילה טובה: **אמני המוזיקה החסידית הוותיקים**, מפרגנים לדור הצעיר | דניאל שטרן

30: פך השמן הטהור

המפיק החסידי **יוסף משה כהנא** לא מוכן לספר כמה הפקות הפיק, מחשש לעין הרע | יהודה רוזנבלום

38: בני בינה

אין סיפור בלי מסר: **חיים ולדר** לא מניח את העט לרגע, גם לא אחרי 68 ספרים | יונתן ריגלר

46: לראותם בלבד

מפיקות הסרטים החרדים המיועדים לנשים ולנערות, **טלי אברהמי, צילי שניידר ומ. ברזל** מספרות | פנינה טייכמן

טורים

8: הרה"ג ר' ירמיה דמן

10: הרב שלמה טויסיג

12: מונה רוזנבלום

14: פנחס ביכלר

מדורים

6: בקצרה

50: ובאו האובדים

52: בית נאה

54: נעים להכיר

56: משרד התרבות

57: החודש בתמונת

60: ישראל שומע ומדווח

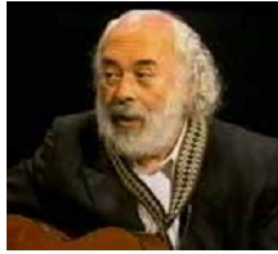
62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: לחיים בשניים

66: החידושים של דוליק

67: דוליק בולש

אינספור יכוחים מתקיימים על המוזיקה החסידית ב-2020, אבל מסתבר שגם בשנת 93', לפני קרוב ל-30 שנה, היו יכוחים כאלה.

בהקלטת ראיון של שלמה קרליבך ז"ל ל"קול ישראל" מאותה שנה, שנפוצה בימים האחרונים, הוא אומר למראיין, שלומי גולדברג: "הגם שאני עושה מוזיקה יותר עכשווית, יש הבדל בין העכשווי למוזיקה גוייש."

"אני לא אוהב את המוזיקה החסידית העכשווית. על שיר כמו 'משיח' (של מרדכי בן דוד) מה אוכל להגיד? השיר הוא של מונה, שהוא אדם נחמד מאד, וכל מה שהוא עושה מלא חן. אבל מבחינתי הקצב, הוא לא קצב יהודי. יש קצב יהודי ויש קצב של גויים. אצלי, שיר שאי אפשר לבכות אותו ולרקוד אותו בחד, אינו שיר חסידי. הוא שיר יפה, אבל לא חסידי. שיר לא חייב להיות עצוב, אבל חייב להיות מלא נשמה, כזה שעוקר את הלב ממקום אחר, ומכניס אותו לתוך הנשמה."

הפגעים: למי יש הכי הרבה שירי חתונה

ליפא שמעלצר
(5 שירים)

יעקב שוואקי
(11 שירים)

אברהם פריד
(12 שירים)

מרדכי בן דוד
(22 שירים)

כחה חיליים על

מופעי הלייב בצל הקורונה

בלית ברירה, ובאין אפשרות לקיים אירועים ומופעים עם קהל בחודשים האחרונים מאז פרוץ הקורונה, אנחנו רואים יותר ויותר מופעים בסטרים לייב, כלומר - מופעים ללא קהל, המועברים אך ורק מעל גלי האתר או לצפייה דרך הרשת.

אלא שעד היום, דומה שעוד לא פוצחה כראוי הנוסחה למופע לייב שבאמת יעניין מאד לשבת בבית - בלי האווירה של מופע משלהב עם כלים חיים מולך - ולראות אותו. ברור שלקיים מופע רגיל לכל דבר המועבר ברשת, זה לא מספיק מרתק. יש דין אחד למה שאתה חווה מול האמן באמת, ודין אחר למה שאתה חווה מול מעל גבי המסך, גם אם זה מופע המועבר בשידור חי וישיר.

חוויה צפייה משפחתית מול המחשב, שונה לגמרי מלשבת מול האמן באולם או בפארק. לצלם ולהעביר מופע רגיל לחלוטין של האמן לקהל שבבית, זה היה נחמד אולי בהתחלה, אבל הפך לקצת משמים בהמשך. ומכיוון שנדמה שעוד יקח זמן עד שנוכל לחזור אל היכלי האירועים ולהשתתף כקהל במופעים העשויים, על המפיקים לעשות סוויץ' רציני בראש באשר למופעים האלה המועברים לקהל שבבית, ולהבין שהקונספט שלהם צריך להיות שונה לגמרי: נניח, שילוב קטעי צפייה מיוחדים, או אולי ראיונות או דברים ייחודיים נוספים, שיינתנו לנו, הקהל בבית, תחושה מיוחדת שחשבו עלינו, ולא סתם באו להעביר מופע רגיל ללא קהל.

אז תשקיעו. רק אל תשקיעו יותר מידי, שלא נתרגל לזה לבסוף ונותר על ההשתתפות במופעים האמיתיים כשאלה, אינשאללה, יחזרו לבסוף.

רוצים לקבל את מסין "קול פליי" מידי חודש ישירות לווטסאפ? שלחו את שמכם ל-

למיני דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- minuy@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייר | **עריכה גרפית:** מנדי שכטר | **כותבים ומשתתפים:** הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן, דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן, אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, הרה"ג ר' ירמיה דמן, גבי כץ, משה ולדר, פנינה טייכמן
מוזיקה: קול פליי - ניצח ברמה בע"מ | **מנכ"ל:** עו"ד אריאל דרעי | **ייזום וניהול:** צביקה כהן
מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק | **ייעוץ מוזיקלי:** יואל דיקמן | **צלמי מערכת:** משה ביטון, נתן איבגי
הפקה: בר פוינט אוף סטיל בע"מ | **בשעה:** מרדכי שפירא. צילום: שימי סוקול | **מערכת ומנהלה:** ז'בוטינסקי 7, בני ברק
דוא"ר: magazine@kol-play.co.il | **טלפון:** 03-5777782 | **אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון**

KOL: PLAY

עכשיו יותר מתמיד הבריאות בנפשנו

מכבי - קבוצת הבריאות הטובה בישראל

מכבי לצידכם עם מגוון שירותים להורף בריא!

בדיקות קורונה
ללא צורך בהפניה

מתחמים ייעודיים:
בדיקות קורונה
חיסוני שפעת

תור טלפוני
לרופאי מכבי

שירות מרחוק
במגוון תחומים

**בזמן
אמת
רק מכבי!**

יש קופות חולים ויש מכבי *4535

מגש כחול לזכר מכבי

גבי כץ

לתת מקום גם ליצירות

האוזן שלנו התרגלה לשמוע שירי פופ קצביים. אך התפקיד שלנו אינו רק להשמיע את מה שהמאזין רוצה, אלא גם "לחנך" אותו מוזיקלית

לפני כחודשיים, אחד מהזמרים בישראל הוציא שיר, או יותר נכון יצירה, מורכבת וחכמה שמזכירה את 'תניא' ו'אדרבה' ועוד שירים בסגנון הזה. בקול פליי', בהחלטה אולי אמיצה, הוחלט להכניס את השיר לפלייליסט, ובכך לשדר אמירה: אנחנו נותנים במה לשירים וליצירות המכובדות שהביאו את המוזיקה החסידית לאן שהגיעה, והציבור כבר יאהב ויתחבר.

כמה ימים לאחר מכן, קיימתי דיאלוג עם הזמר שכתב לי: "צריך הרבה אומץ בשביל להשמיע יצירה באורך כזה, ברדיו של 2020, ועוד כמה פעמים ביום! כל הכבוד! זה רדיו אמיתי. לא משמיעים רק את מה שהמאזינים רוצים לשמוע, אלא גם 'מחנכים' את המאזינים לשמוע דברים שאולי הם פחות מכירים". עד כאן דבריו.

בעידן שהזמרים מחפשים שיר קליט במקצב מקפיץ וחוננים את המוזיקה החסידית הקלאסית, יש מקום מכובד לשירים מיוחדים וליצירות. צריך אומץ להשמיע את אותם שירים, אבל מי שמוציא את השירים האלו - אומץ יותר. ההשקעה, בכל מקרה, היא לטווח הארוך.

אני חולק על הטענה שהציבור היום חפץ רק בשירים קצביים וקליטים.

ועוד, ובעיקר - לא כל זמר מתאים לשיר את שירי הפופ האלו. כל אחד יעשה את המבחן עם עצמו: כמו שעושים עם המוזיקה הנוסטלגית של חמש שנים, ונתפק עליהם כמו שעושים עם המוזיקה הנוסטלגית של פריד ומ.ב.ד.? בעיניי, התשובה היא לא.

ועוד מילה: מהסתכלות על הקרדיטים של עושי המלאכה - מלחינים, מעבדים, כותבים - בעשרות השירים שיצאו בשנה האחרונה, אני רואה את אותם השמות, עם שינויים קלים.

עשרות בחורי ישיבות, חברה מוכשרים שכותבים ומלחינים שירים, מחפשים במה לבטא את האמנות שלהם - ונתקלים לרוב בקיר. את "כמה טוב השם" של קובי ברומר ודאי שמעתם, על המלחין כנראה שלא. מדובר בבחור ישיבה צעיר שהשתתף בעבר בתחרות מלחינים ואפילו לא הגיע למקום הראשון, אך יש לבחור חומר מיוחד. בתוככי עולם הישיבות מתחבאים להם כל מיני יוסי גרין והרשי ויינברגר מוכשרים ביותר, שימו לב אליהם. אמנם יותר נוח לפנות ליוסי גרין לבקש לחן, אבל אפשר להשקיע עוד קצת ולהאזין לחומרים של צעירים מוכשרים, או ממש לחפש אותם, ולראות "כמה טוב השם".

הכותב מגיש את תכנית "הפסקת הצהריים" ברדיו קול פליי, בכל יום ב-12:00

מפגש סגנונות: מרדכי בן דוד והפייטן משה חבושה נפגשים רגע לפני הופעה, לפני כעשור שנים

נתן איבגי
כתיבת
גאאק

משה ולדר

הקלף של ג'ו דימאג'יו

חבל שאלו שאינם דוברי אנגלית אינם מכירים כראוי את השירים המדהימים של אייבי רוטנברג. אלו שירים המנסחים את רגשות האומה היהודית כולה

אחד מהפספוסים הגדולים של שוחרי מוזיקה יהודית שאינם דוברי אנגלית, הוא המלחין והיוצר הענק אייבי רוטנברג, שמלבד לחניו המפורסמים (ביניהם "המלאך הגואל" המוכר והאלמותי; "מאמע רחל" של שוואקי), גם יצר קו ייחודי של שירים סיפוריים באנגלית, אותם קיבץ באוסף האלבומים שכותרתו "journeys" - (מסעות).

מלבד הטקסטורה היפה והחריזה המהוקצעת שעומדות בכל קנה מידה ספרותי, אין לי דרך אמיתית לתאר את הרגשות העמוקים שהשירים האלה מסוגלים להעלות בי. מדובר בניסוח יפהפה של רגשות האומה היהודית כולה על כל גלויותיה וסבלה, ועל יחסי הגומלין שבין האנשים הפשוטים, שיוצרים יחד תמונה עשירה בגוונים מזהירים.

שיר אחד מדבר על ניצולי שואה שחוזרים לאחר המלחמה לבית הכנסת הישן והעתיק שלהם בפולין בשמחת תורה, ומקיפים את הבימה הריקה והמחוררת מכדורים ללא ספרי תורה בידיהם, רק כדי למצוא בארון הקודש המחולל שני ילדים קטנים, שמסמלים את נצחיות עם ישראל... שיר אחר מדבר על עפיפון קטן שהילד מחזיק באמצעות חוט ארוך, כמשל לאמונה שלנו אותה אנו מחזיקים ומרגישים, למרות שלעיתים אין אנו יודעים להסביר אותה במילים.

השיר שבעיניי הוא היפה והמיחוד שבהם, ועליי אישית השפיע

עמוקות, נקרא: "הקלף של ג'ו דימאג'יו" (שחקן בייסבול מפורסם משנות החמישים). השיר מגולל את חברותם של שני ילדים באמריקה שמשחקים יחד ויוצרים זיכרונות נעימים כמו אותו קלף של ג'ו דימאג'יו שדמות המספר בשיר מוצאת מתחת לעץ יחד עם אותו חבר. החברות הזו מתרחקת בישיבה, כשאחד מהם אוהב ללמוד והשני (המספר) קצת חולמני ומבין בעצבות שהם הולכים בדרכים שונות, כי האחד הופך להיות ראש ישיבה והשני לבעל בית פשוט. הוא טומן את הקלף הישן במגירה סודית ושומר עליו מכל משמר, אפילו מאספני קלפים שמציעים לו מאות אלפי דולרים, כי הקלף מסמל את החברות הזו שהיתה ואיננה. מדי פעם הוא עוקב דרך העיתונים, ומבין שחבר ילדותו הופך להיות ראש ישיבה מפורסם ומנהיג של רבים.

ואז מתחוללת שריפה גדולה בישיבה של חברו, חוהו דבר ששובר את ליבו. זהו הזמן שבו מחליט המספר להוציא סוף סוף את הקלף הנדיר למכירה, כדי לתרום את הכסף לאותו ראש ישיבה (אגב, היו רמזים לכך שהשיר מכוון לרבי שמואל קמיניצקי).

בנקודה האחרונה של השיר, מגיע נכדו של המספר ומעניק לו בתור שעשוע קלף של "רבנים", ומי מופיע באותו קלף אם לא אותו ראש ישיבה חבר ילדותו? הוא טומן כעת את הקלף במגירה הסודית ושומר עליו מכל משמר.

אתם קולטים כמה נקודות מתחברות כאן? איזו עוצמה של סיפור? והכל בתוך שיר... תאמינו לי - שווה ללמוד אנגלית רק בשביל זה.

עשרת הלהיטים של החודש ברדיו "קול פליי"

שירת הבקשות
חיים ישראל
ושוקי סלומון

בר אלעאי
שמילי אונגר
ואוהד מושקוביץ

לעתידי לבוא
ר' שלמה טויסיג
ומשולם גרינברגר

אחת שאלתי
שלומי וילמן
ובני לאופר

חסד ומשפט
אברהם פריד

מלכתחילה
נועם רמתי

רק תבוא
חיים נחמן

שניה לפני
איתי עמרן

עוד ישמע קולי
יוני גנון

ויקבץ
קובי גרינבוים

אריאל דרעי ימים של אור ושמחה

חנוכה השנה סוגר את מעגל החגים שאנחנו מציינים בצל הקורונה. גם אם לא ניתן לקיים את ההתכנסויות המשפחתיות השנתיות, עדיין ישנה שמחה גדולה בלב

הרמב"ם בהלכות חנוכה כתב: "התקינו חכמים שבאותו הדור, שיהיו שמונת הימים האלו שתחילתן מליל חמשה ועשרים בכסלו, ימי שמחה והלל, ומדליקין בהן הנרות מבערב". מהיכן מגיעה מצוות שמחה לחנוכה? על שמחה אנחנו מצווים בחג הסוכות, אבל היכן שמענו מצווה על שמחה בחנוכה?

ובכן, יש שהסבירו את דברי הרמב"ם, בכך שבהלל שאנחנו אומרים בכל שמונת ימי חנוכה, נאמר: "זה היום עשה ה', נגילה ונשמחה בו". כלומר מבואר כאן, שכל יום שנתקנה בו אמירת ההלל - נתקנה בו גם מצוות השמחה. ואכן, שמונת ימי אור מופלאים לפנינו, ימים של ניסים ושל שמחה.

לחנוכה השנה יש גם מימד נוסף: הוא סוגר את מעגל החגים שחגגנו בצל הקורונה והריחוק החברתי (שהלא את פורים, פסח, שבועות, הימים הנוראים וסוכות - כבר ציינו בתקופה הקורונה). זאת תהיה הפעם הראשונה שבה נצטרך לציין את הימים האלה בצורה קצת שונה. אולי בלי התכנסויות משפחתיות וחברתיות המוניות - אבל עם המון שמחה בלב על הניסים שאירעו לעם ישראל בימים אלה.

ברדיו "קול פליי" וגם במגזין שאתם עתה אווזים בידיכם, נלווה אתכם בימים אלה עם הרבה שמחה, מוזיקה ושירה תוססת המתאימה לרוח הימים. מציע לכם להקשיב לשידורי "קול פליי", ולהתעדכן במיטב ההפתעות שהכנו במיוחד עבורכם לימי החנוכה, וכמובן, לקרוא וליהנות משפע כתבות ומאמרים ברוח האור והשמחה.

חנוכה שמח!

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

הפעם: ההבדל בין "מעבד" ל"מפיק מוזיקלי"

בוודאי שמעתם פעם על התפקיד "מפיק" בהקשר לאירועים. זהו האדם שאחראי לבחור את הספקים שייקחו חלק באירוע: מהקייטרינג ועיצוב הפרחים, ועד לזמרים ולפרטים הקטנים ביותר.

אלא שהמושג "מפיק" קיים גם במוזיקה, בתחום הפקת אלבומים: מפיק מוזיקלי. מעבר לזה שיש מעבדים ומלחינים בכל אלבום, לעיתים קיימת גם דמות של מפיק מוזיקלי (אם כי בהחלט לא תמיד). והשאלה המתבקשת היא: מהו תפקידו של המפיק המוזיקלי? הרי המלחין כבר הלחין את היצירה; המעבד ייתן את האמירה והפרשנות שלו ללחן; והממקסס כבר יעשה את הטאצ' האחרון ליצירה. אם כן, אז מהי תרומתו של המפיק המוזיקלי?

ובכן, המפיק המוזיקלי תפקידו לבחור איזה מעבד הכי מתאים לעבד כל שיר, האחד - אלקטרוני, והאחר - הפקה עם נגנים חיים. ובכלל, יש מעבד שמתמחה בכתיבת כלי מיתר או בראסים וכדו'. כלומר, המפיק לא חייב להיות לא מעבד ולא מלחין, אבל הוא כן חייב להיות אדם עם טעם ואמירה מוזיקלית.

המפיק צריך לדעת לפני כל דבר אחר, מה הקהל ומה המאזינים בבית אוהבים לשמוע. המפיק גם צריך לקבל לעיתים החלטות לא פשוטות ופחות מסחריות: לדוגמה, שיר שאולי פחות יתפוס ברחוב אבל יכול לתת לזמר עוד גוון וצבע כמגיש (קטע שיש בו רציטטיב/חזנות, או שיר בגרוב מעניין, כמו סווינג, סלסה וכדו').

המפיק בדרך כלל מנתב את המוזיקאים המעורבים ביצירה לאיזה כיוון לקחת את היצירה, ובעיקר משגיח וצופה ב-360 מעלות על כל ההפקה, החל מבחירת הלחנים, עבור הפרשנות המדויקת של המעבד ללחנים וכמובן הביצוע הוואקלי המוקפד של הזמר, ולבסוף בחירת איש המיקס שיבשל את כל חומר הגלם שהוקלט, כך שיגיע לרמת גימור מעולה, והמאזין בבית יקבל תוצר מושלם. היום, כבר נפוצים מעבדים מוזיקליים שנחשבים בעצמם למפיקים מוזיקליים, והם אחראים ומעורבים בכל שלבי ההפקה עד שלב המאסטר.

ולסיכום: מפיק טוב הוא מפיק שידע בדיוק מה לעשות, אבל יותר מזה - מה לא לעשות ומתי לא להפריע; להשאיר חותם וצבע כך שיזהו מיד את טביעת האצבע שלו בכל ניזאנס בהפקה, וכמובן - לא לשכוח תמיד לנסות להמציא ולהפתיע, כי יש לנו רק שתי אוזניים, שמתעייפות מהר...

הרה"ג ר' ירמיה דמן
magazine@kol-play.co.il

ההבדל בין שמחה להוללות

ראה בעיניו הטהורות את הצורך הגדול של דורנו בעיניה החסידית. כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א (צילום: שוקי לרר)

ברוסיה; ורופשיץ היגרה לגליציה; קוצק וגור לפולין; קאסוב לרומניה; וכן הלאה. כל הצדיקים האלו פרסמו את הניגון במקומות מושבותיהם והניגון הלך והתפשט בכל פינה יהודית בתפוצות.

נגינה זו שפשטה בכל אירופה, נסכה כח וחזק מיוחד ליהודים בכל הזמנים. בכוחה היה אפילו להציל נפשות. בזמנים הכי קשים היו הניגונים קרש הצלה לחסידים. אחר המלחמה נשמעו הרבה מאוד סיפורי הצלה בזכות הניגונים, כאשר ברגעים קשים היו החסידים פותחים בניגון או אפילו בתנועה אחת שנסכו בהם כח להמשיך לשרוד. כי זו הייתה מטרתו של הבעש"ט, שהנגינה תהיה כלי לחזק את היהודי ולהעלות את נשמתו ורוחו.

גם בדור שאחרי השואה ראו הצדיקים צורך גדול בעניין הנגינה, הן בכדי להחיות את דור התקומה תחילה, אך בעיקר בשביל דור ההמשך שנפשו נזקקת לצורך הזה. משכך דחפו הם לבנות ולכונן מחדש את עולם הנגינה, ואף ביתר שאת, אחרי המלחמה.

בחסידות בעלזא המעטירה, כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א, שראה בעיניו הטהורות את הצורך הגדול של דורנו בנגינה החסידית, קרא לי בזמנו עם עוד כמה בעלי מנגנים מבעלזא והורה לנו לכוון את עולם הנגינה המפואר של בעלזא של ימינו, שכולם מכירים. תחילה הוא ביקש שנלחין ניגונים בעלזאיים, ואחר הורה לנו להפיק אותם החוצה. הוא הדגיש אז וביקש שהניגונים יצאו לאור בצורה מכובדת והולמת, לא בדיעבד. שהכל יהיה מושקע מהמסד ועד הטפחות, בעיבודים מוזיקליים מושקעים ונאים, כיאה לנגינה חסידית, שזו תתגלה במלוא תפארתה. היום, כולם כבר רואים את הצורך הגדול ואת החזון שצפה הוא כבר אז.

אלא שעם השנים הלכו והתפתחו אמצעי הטכנולוגיה, ולדאבון לב ישנם לא מעט שבדרכם המחיקלית רועים בשדות זרים. על כן, חובה עלינו לזכור שישנם שני דברים אשר אך חוט דק מבדיל ביניהם. אחד מהם דרגתו היא הגבוהה ביותר בעבודת ה' ואילו השני, יכול להביא את האדם לשפל הגדול ביותר. השניים הם: השמחה וההוללות. השמחה, מעלתה גבוהה מכל וההוללות גרועה מכל. מחובתנו, אם כן, לשמר את הנגינה הרצויה, את זו השרשית האוטנטית, כפי שקיבלנו מאבותינו, עימה נוכל אכן להגיע לתכלית הרצויה ולשמחה אמיתית!

אתה יודע שאת ניגונך 'אין כאלוקינו' שרים בשמים? שאל הרבי, כאשר דבריו הסתומים גורמים לי לתדהמה וסקרנות כאחד. היה זה לפני שנים רבות, כאשר נכנסתי אל הקודש פנימה בהזדמנות אחת אל כ"ק מרן הרבי מבעלזא שליט"א. הרבי שוחח איתי על מספר דברים, ולפתע פנה אליי ושאל אם יודע אני שאת הניגון שהלחנתי אז "אין כאלוקינו" שרים בשמים...

הופתעתי לגמרי, והבנתי כי בפיו דבר מה. ואז פתח הרבי בסיפורו: באותה תקופה נפטר לבית עולמו הרה"ח רבי צבי רוט ז"ל. באחד בימי השבעה הגיע הרבי לנחם את בני המשפחה האבלים, ובמהלך שיג ושיח שהתנהל אודות דמותו של המנוח, סיפרו בני המשפחה לרבי, כי בימים האחרונים, כאשר אביהם היה ממש על ערש דווי, נערכה מסיבת סיום מסכת סמוך למיטת חוליו.

"בין לבין", סיפרו בני המשפחה, "התנמנם אבינו ולא היה שותף לנעשה מסביב. כאשר התערור מנמנומו, שאלנו אותו לשלמו. ואז הוא סיפר כי כאשר נפלה עליו תרדמה, חלם כי הוא מובל לעולם העליון, ולהפתעתו הוא שמע שמזמרים לו בדרכו את הניגון החדש של בעלזא, 'אין כאלוקינו'..."

מאורע מרטיט נוסף ממנו ניתן להפיק מהו כוחו של ניגון, אירע לי בשבת התאחדות אחת לפני שנים רבות ביישוב 'מלכיה'. בשיאה של תפילת קבלת שבת ושירת 'לכה דודי', הופיע לפתע בפתח בית המדרש חילוני מבוגר, כבן שבעים, התיישב על אחד הספסלים ונראה כי הוא מכיר היטב את הנוסח וההוי.

אחר התפילה, הוא נישא אליי וסיפר כי מאז פרצה המלחמה הוא לא שמע קולה של תפילת קבלת שבת! "אבי ז"ל", הוא סיפר, "היה משמשו של הרבי הקדוש מלובלין. וכאשר שמעתי לפתע ביישוב החילוני את צלילי תפילותיכם וזמרותיכם, הם השיבו אותי עשרות שנים אחור אל הבית בלובלין".

בשבת בבוקר התייצב שוב היהודי לתפילת השבת, אלא שכעת הוא החליט לצרף אליו 'לחוויה' גם את נכדו הנער. כך נשנה הדבר גם בסעודה שאחרי התפילה ואף בסעודה השלישית. אותו נער הינו כיום אברך בר אוריין המתגורר באחת מהערים החרדיות.

הבעש"ט חולל מהפכה בניגון היהודי: השילוב של התורה עם הנגינה. מטרתו הייתה לחבר את הניגון עם עבודת ה'. הבעש"ט הבחין בתחלואי הדור, וראה שלפשוטי העם אין אחיזה באידישקייט, ורצה, גם דרך הניגון, לאחד את העם שיחסה כולו בצוואת תחת כנפי השכינה. כאנשי חינוך, אנחנו מגלים לא אחת, כי לפעמים ניגון אחד מעורר מעומק הנשמה, יכול להשפיע על אדם יותר מאלפי דרשות חיזוק ונאומים.

הבעש"ט לא היה זמר, כמובן, לא הייתה לו להקה ולא מורים לנגינה. הוא רק עודד להפיץ נגינה ולעודד אותה במחווות היהודים. הדבר קיבל משנה תהודה עם התפורות תלמידי המגיד ממעזריטש במדינות אירופה השונות, כשחב"ד - בראשותו של בעל התניא - בנתה עצמה

מילקי אלקה

אלקה
מילקי
תחילת
השמחה

מילקי פה כדי להזכיר לכם
להוסיף כפית של שמחה.

הרב שלמה טויסיג רב קהילת בעלזד, בורו פארק
shloimesinger@yahoo.com

המסר המחזק והחלום שהתגשם

עטיפת הסינגל החדש, "לעתיד לבוא"

מבינים, כולם אמרו לו שהוא לא נורמלי שהוא לא שולח כזה שיר לפחות לכמה זמרים, לראות מי מרבה במחיר. ר' משולם הצדיק עמד בשלו ואמר שאת השיר הזה הוא הלחין אחרי שיחה שהיתה לו איתי, והוא הרגיש שההשראה שהיתה לו - הגיעה מתוך השיחה, ולכן הוא מרגיש שהכי נכון זה לתת לי את השיר. ואז הגיעה הפצצה. חלום שחלמתי עליו כבר הרבה זמן, לפתע התגשם לי במלואו: ר' משולם, בצניעותו, אומר לי: אני אגיד לך את האמת. אני עצמי מאד התחברתי לשיר, ומאד הייתי שמח שיהיה לי חלק גם בשירה, ולא רק בהלחנה. ואני שוב, בצעקה, מגיב לו: "אני לא מאמין! זה היה חלום ישן שלי שנעשה משהו בדואט, אך לא ידעתי אם אתה תרצה ולא רציתי ללחוץ עליך". והשאר, כמו שאומרים, היסטוריה.

ולסיום: השיר מתחיל עם שירה איטית, בטעם הייחודי של ר' משולם, שמדברת על כך שכאשר השבטים ירדו במצרים, היו להם הרבה קושיות על איך שהדברים התנהלו. הם לא הבינו מה הם דברי יעקב "הנער איננו", ומציאת גביע הכסף באמתחותיהם; ויהודה צועק על המצרי - שאינו יודע כי הוא אחיו - "בי אדוני"; ואז כולם בכו: "אשמים אנחנו". וכל זה נמשך עד שהם שמעו שתי מילים: "אני יוסף" - מה ששינה את כל התמונה והבהיר להם שהכל הכל היה חשבון מיוחד מלמעלה.

כאן השיר נכנס לחלק הקצבי, שמדבר על כך שלעתיד לבוא הקב"ה יצעק לנו שתי מילים: "אני ה'", מה שיגרום לנו להבין את כל הקושיות שהיו לנו, ואיך הכל היה מתוכנן מלמעלה. רעיון השיר, בעל המסר החזק והחיובי, כלכך אקטואלי לזמננו, ובפרט עכשיו, שאנחנו עוסקים בפרשות השבוע שמדברות מהעניין של יוסף הצדיק ואחיו השבטים הק'.

יעזור השי"ת ובקרוב נזכה לשמוע את ההכרזה מהקב"ה: "אני ה'".

אני מאמין שרבים מכם כבר נתקלו בסינגל החדש "לעתיד לבוא" שהוצאתי בערב ר"ח כסלו, שהלחין המלחין המפורסם ר' משולם גרינברגר, שכבר דיברנו עליו באחד הטורים הקודמים. מה שמייחד את השיר הזה ספציפי, הוא שהפעם ר' משולם לא רק הלחין - אלא גם שר איתי ביחד בדואט בקולו המתוק והמיוחד. אם עוד לא שמעתם את השיר, אז תאמינו לי - אפילו שאני נוגע בדבר - ששווה לשמוע אותו.

אני מקבל לא מעט פניות במייל מקוראים שמאד רוצים לשמוע כל מיני דברים שמסתתרים מאחורי שירים שונים שהוצאתי. הרי השומע מקבל דבר מוכן ומושלם, אך אינו יודע כמה עליות ומורדות השיר עבר. אמנם, לא כל שיר עובר משהו; לפעמים יש שיר טוב שהמלחין שלח לזמרו, והזמור פשוט הקליט אותו כמו שהוא, והשיר יצא מעולה ובוזה נגמר הסיפור. ועדיין, להרבה מאד שירים יש סיפור העומד מאחוריהם, ולכן הפעם אשתף אתכם במאחורי הקלעים של הסינגל החדש.

כבר היה לי חיבור טוב מאד עם ר' משולם, שנוצר בעקבות שירים כמו "מאי הדווה" ו"אין גדולה", ובעקבות זאת, כבר הרבה זמן שאני מבקש ממנו עוד לחן כזה עם מסר חזק ומחזק. אך לדברים טובים יש זמנים מיוחדים, וכמובן שצריך לדבר כזה המון סיעתא דשמיא, וכך היה. בכל פעם שדיברתי עם ר' משולם וביקשתי ממנו שוב ושוב עוד שיר, הוא תמיד ענה לי שהוא לא מפסיק לחשוב עליי והוא יודע מה שאני רוצה ומחפש, אלא שהוא עדיין לא הצליח לשים את היד על משהו שהוא חושב שזה מה שאני מחפש.

בקיץ שעבר, דיברתי שוב עם ר' משולם כמה פעמים, וניסיונו להעלות כמה רעיונות על השולחן, עד שיום אחד הוא אומר לי: עלה לי רעיון מעולה לשיר עבורך! תן לי כמה ימים להקליט סקיצה ולשלוח לך. חיכיתי כמובן בחוסר סבלנות, ואז, לאחר כמה ימים, זה הגיע. אני מקבל מייל מר' משולם בו הוא כותב לי: תקשיב לשיר, ולאחר מכן תתקשר, אני צריך לדבר איתך. ומה אומר לכם, ברגע שהקשבתי ללחן - קפצתי מהמקום. זה זה! לא היה לי אפילו צל של ספק שזה השיר שאני מחכה לו כבר הרבה זמן. הקשבתי שוב ושוב לשיר, וחשבתי לעצמי שאני לא מאמין שר' משולם, בתור מלחין ויוצר, ככה מציע לי את השיר הזה ולא שומר אותו לעצמו, או לפחות מנסה לשלוח אותו לעוד כמה זמרים שמבקשים ממנו כל הזמן לחנים, ומציע אותו לכל המרבה במחיר, דבר שהוא הכי לגיטימי עם לחן מיוחד כזה. אלא שמי שמכיר את ר' משולם, יודע שהוא לא סוג האדם שיעשה דברים כאלה. ר' משולם הוא אברך ירא שמים משכמו ומעלה, ולא איש עסקים שמשחק בביזנס עם הלחנים שלו...

הרמתי טלפון לר' משולם מיד אחרי ששמעתי את השיר, ואמרתי לו, ממש בצעקה: "זהו זה! אין אפילו על מה לדבר". ואז הוא מספר לי שכשהוא השמיע את השיר לכמה חברים

שיא העונה ברקורד

מעילי צמר
במקום 649

₪ 430

חליפות צמר
במקום 890

₪ 590

סריגים

₪ 99

חליפות נוער

₪ 350

New Collection!

קולקציית חליפות 2021 מחכה לכם על המדפים!

חליפות | מעילים | חליפות נוער | חליפות חתן | מכנסיים | חולצות | סריגים | צעיפים

RECORD
MENSWEAR

סניף בני ברק: רבי עקיבא 89
סניף מודיעין עילית: נתיה"מ 38
טל': 077-4060090
סניף בני ברק: 11:00 - 21:00 | יום ר: 10:00 - 13:00
סניף מודיעין עילית: 18:00 - 22:00 | יום ו: 13:00 - 10:00

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
 magazine@kol-play.co.il

הלב הטהור של גדול הדור

מלמד את השיר בפעם הראשונה, ביישיבת "אורחות תורה"

הרב שטיינמן במילים, אבל גם פטור בלא כלום אי אפשר. לבד מכך, הרי כתוב שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, אז איך אנחנו יכולים לשבת שאננים ורגועים ולבקש מהקב"ה שיעשה בשבילנו את העבודה ויברא לנו לב טהור? איפה ההשתדלות שלנו? אלא מה, שההשתדלות שלנו היא בכך שאנחנו הולכים בעקבי הצאן, פוסעים בדרך שמתווים לנו גדולי ישראל, וכשנעמיד מול עינינו את דמותו הטהורה של הרב שטיינמן, דמות שהיתה שיא הגדלות ושיא הפשטות גם יחד - אז בוודאי נוכל לבקש, "לב טהור ברא לי אלוקים". וזה בדיוק מה שהיה חסר לי: קטע שלישי בשיר, עם כמה מילים על דמותו הענקית של הרב.

אז פניתי לידידי הסופר חיים ולדר, וביקשתי ממנו שיעשה את מה שהוא יודע לעשות כאמן המילים. ואכן, תוך זמן קצר הוא התקשר אליי והודיע: יש לי מילים, ואלו היו המילים:

"אוי רבנו... בליבנו / כל חיינו נזכור מיודתיך; אורחותיך הן תורתך / כאיילת השחר נרוץ אליך".

המילים הקצרות אבל המקסימות האלו, מדברות גם על המידות המופלאות של הרב שטיינמן וגם על כך שחלק מהתורה שהוא הנחיל לנו זה אורחות המוסר שלו, שהן למופת ולדוגמא לכולנו. ובעיקר, המילים האלו מדברות על התפקיד שלנו: הרב שטיינמן אמנם נפטר, אבל אנחנו יכולים להחיות אותו בתוך ליבנו וכאילת השחר (משפט שרומז כמובן על הספרים שלו). נרוץ לקראתו ונסה להתחקות אחר עקבותיו. וזה הביא אתו את החלק השלישי של השיר.

שיר כזה על אדם כזה, יכול לשיר רק בעל מנגן ירא שמים. דרכי ההשגחה הביאו לכך שבסיומי הש"ס של "דרשו" בשנה שעברה ביצע את השיר בעל המנגן ר' מוטי שטיינמן, עם הרבה רגש. ובגירסת האולפן - מבצע אותו בקולו החם בעל המנגן ר' שלמה כהן, שהקליט את השיר ברגש ובמקצועיות.

בימים אלה יוצא השיר לאור עולם, ואני חושב שהמסר שלו הוא כזה: יש לנו לב טהור, ואנחנו רק צריכים רק לשמור עליו שימשיך להיות ככה, לגדול ולצמוח בתורה וביראת שמים טהורה.

כ בר שלוש שנים שאנחנו מרגישים את החלל הגדול שנוצר לאחר הסתלקותו של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, שיום פטירתו חל בימים אלה. רציתי לשתף אתכם בזכות שהיתה לי בכתיבת שיר מיוחד, שיוצא בימים אלה, שבעצם מספר את סיפורו של הרב שטיינמן.

הכל התחיל כשבוקר אחד פגש אותי הרב יעקב וירד'בינסקי, שנושא על כתפיו אחזקה וניהול של כמה וכמה ישיבות בראשן ובנשיאותן עמד הגרא"ל. ר' יעקב אמר לי: משה מרדכי, אני צריך ממך שיר חזק ומיוחד על הרב שטיינמן. מיד חשבתי לעצמי: מי אני שאכתוב שיר על הרב שטיינמן? ובכלל, איזה מילים יצליחו לבטא את הגדלות העצומה שלו?

במשך ימים ארוכים התהלכתי אפוף מחשבות: איך בכלל ניגשים לדבר כזה? וכשהודי במצוקה, מה הוא עושה? פונה לקב"ה. פשוט התפלתי על זה יום אחרי יום, ועד שבוקר אחד זה קרה...

בסיום תפילת שחרית, אני פוסע לביתי, ופתאום קופצות לי המילים "לב טהור"! הרי בעצם, זה מה שהיה הרב שטיינמן, כולו לב טהור, היה לו לב ענק שהכיל את כל כלל ישראל עם כל הקשיים והצרות והבעיות שלהם, והלב הזה היה טהור במיוחד. המחשבה הזאת הביאה אותי להרהר בפסוק "לב טהור ברא לי... ורוח נכון חדש בקרבי". למעשה, בפסוק הזה דוד המלך בתהלים, נתן לכל יהודי את ההזדמנות והאפשרות לבקש ולקבל לב טהור.

ואז, תוך כדי שאני מהרהר בהתרגשות במילים המיוחדות האלו, מתחילה המנגינה כאילו מעצמה להזדמזם לי בראש. אני ממושיך להתקדם במעלה הרחוב, עוד פסיעה ועוד פסיעה, וגם המנגינה מתקדמת איתי ביחד. בס"ד, עד שהגעתי הביתה, חצי מהשיר כבר היה מוכן. הרגשתי שהקב"ה שלח לי מנגינה מיוחדת וטהורה שמתאימה כל כך למילים הגדולות ולדמות הגדולה הזאת.

לפעמים הקב"ה "שולח" לך את השיר כשהוא מוכן, ואתה כמעט ולא צריך לעבוד עליו. אתה מרגיש שהתפקיד שלך כאן הוא רק לסדר אותו פה ושם, ולהוציא אותו החוצה, וזה בדיוק מה שהרגשתי בשיר הזה: המנגינה פשוט כאילו נכנסה לי לראש.

בתוך כדי כך אני מגיע הביתה, ותיכף ומיד ניגש לפסנתר. זה כמובן לא דבר נדיר שאני ניגש לפסנתר. עשיתי את זה גם כשכתבתי בס"ד את השיר "אשריכם תלמידי חכמים" ואת השיר "שלא עשני גוי", ועוד הרבה שירים. אבל הפעם - זה היה משהו מיוחד! רק הנחתי את הטלית והתפילין במקומן, ופשוט נשאבתי לפסנתר. הרגשתי שאני חייב להנציח ולשמור את המנגינה שגעשה וסערה בתוכי ותפסה לי את הלב. חזרתי שוב ושוב על המנגינה. שיפצתי פה, שיפצתי שם, והשיר כבר היה מוכן לחלוטין. הרגשתי שקיבלתי מתנה מיוחדת משמים, שהתפקיד שלי הוא להעביר אותה הלאה לכלל ישראל.

אבל משהו היה חסר לי. נכון שאי אפשר להקיף את הגדלות של

רשכבה"ג מרן רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א במכתב בקשה ופסק נדיר:

"חובה על כל אשר ביכולתו לבוא לעזרת האלמנה בנתינה הגונה"

הרב ש.י. חיים קניבסקי
שיכון חזון איש, בני ברק

רס"ד י"ד כסלו ה'תשפ"א
 ידוע לי היטב צרת האלמנה א"ח להגאון זצ"ל אשר היא צנועה ואין
 איש שם לב על צרתה ואין לה שום מעמד וקרן,
 ועתה עומדת לפני נשואי ביתה תחי' ואין לה מאומה
 והנה התורה הזהירה מאד על צער אלמנה ויתומים, ואין לך זכות
 גדולה מלהרנין לב אלמנה
 וחובה על כל אשר ביכולתו לבוא לעזרתה בנתינה הגונה
 ובזכות זה מידה כנגד מידה לא ישמע שוד ושכר בגכולנו וימלא ד'
 כל משאלות לבנו לטובה

רשכבה"ג מרן שליט"א בחתימתו על המכתב, אתמול

בס"ד י"ד כסלו תשפ"א

ידוע לי היטב צרת האלמנה א"ח להגאון זצ"ל אשר היא צנועה ואין
איש שם לב על צרתה ואין לה שום מעמד וקרן,

ועתה עומדת לפני נשואי ביתה תחי' ואין לה מאומה

והנה התורה הזהירה מאד על צער אלמנה ויתומים, ואין לך זכות

גדולה מלהרנין לב אלמנה

וחובה על כל אשר ביכולתו לבוא לעזרתה בנתינה הגונה

ובזכות זה מידה כנגד מידה לא ישמע שוד ושכר בגכולנו וימלא ד'

כל משאלות לבנו לטובה

ח"י קניבסקי

רשכבה"ג מרן שליט"א יעתיר בערב שב"ק פר' וישב בעת הדלקת הנרות על כל התורמים סך 280 ש"ח עבור האלמנה.
בתרומתכם נא לציין עבור קרן 6500

1-800-39-47-47

פנחס ביכלר מנצח מקהלת "מלכות"
p0527645882@gmail.com

שמחה ללא רבב

חופת השוטרים שהושלמה בסעודת השבת והבטחת הצדיק לחתן העילוי שהחליף רכבות

החתן המחזין 45 דקות מתחת לחופה. חתונת קורונה (צילום: עמירן דביר)

נדרש לחזור על הפתחים. אלא, שאחרי שכבר הצליח לגייס את מלוא הסכום, אויה, מרוב בלבול וסערה הוא עלה בטעות על הרכבת שנסעה בדיוק לכיוון ההפוך...

צדיק אחד מרועי החסידות שנכח בתחנה עם פמלייתו, הבחין בעלם הצעיר, וביקש לדעת על מה הוא דואג כל כך. מששמע כי היום הוא יום חופתו וכי הוא מיצר על שלמונים שאין בידו, נענה ואמר: "מובטחני כי דבר שאדם מיצר ודואג עליו ביום כלולותיו, הרי שלא יחסר לו מן הדבר הזה מאומה כל ימי חייו! ולכן, אם שפכת את צקון ליבך על המחיה והכלכלה שהיו חסרים לך ביום הזה, הרי שאלו לא יחסרו במעונך כל ימי חיידך". וכך היה!

"גם אתם", פנה כעת הנואם בשבת השבע-ברכות' לחתן ולכלה, "הצרתם ודאגתם על 'השמחה' שהייתה מעט חסרה ביום הכלולות. מובטחני אפוא, שזו, השמחה, לא תחסר בביתכם מעתה ועד עולם!"

הקהל המשולהב ענה 'אמן' בהתרגשות רבה, ואנו, באקט של השלמת המומנטום, נעמדנו על רגלנו, המקהלה וסולניה, ושרנו את כל ניגוני החופה מהחל ועד כלה! כך, בין הדגים למרק, נשמעו להן מנגינות 'מי בן שיח שושן חוחים' וריבונו של עולם האב שוין רחמנות!...

ולכם, חתנים וכלות, שכמו אחיכם וידידיכם מכל רחבי העולם עוברים ימים לא קלים, אתם, שיום החופה שלכם הפך בזעיר אנפין ליום מתוח עם המון משאלות לב שתהיה השמחה שלמה ולא יחסר בה מאום, ברכתנו שגורה מכל הלב שבתמורה לכך תשרה השמחה בביתכם בנחת והרחבת הדעת לאורך ימים ושנים טובות.

מזל טוב!

ז ה היה קשה לצפייה. אחד הרגעים העצובים ביותר שהייתי עד להם, בחיי - בכלל, ובתקופת הקורונה - בפרט. נכון שהקורונה הזו מזמינה המון, אבל המון, סיטואציות קשות וכואבות שטרם הכרנו לפנייה, ובכל זאת - דומני שזו הייתה אחת הקשות שצפיתי בהן בלייב.

וזה לא היה זריקת דלי על ראשו של ילד וגם לא הטלת קנס על נערה חסרת אונים שהמסכה לא כיסתה כהוגן את חוטמה. זה קרה בשיאה של חופה יהודית מרגשת אי שם במרכז הארץ. הופעתי אמנם באינספור חתונות קורונה במהלך מחצית השנה (אופס, עוד מעט שנה...) האחרונה. ראינו, אנוכי ומקהלתי - 'מלכות', כנראה כמעט הכל, התרגלנו להופיע בתנאים לא תנאים: בקור ובחום, על עצים ועל גגות, על משאיות ומנופים, פעם לפי ההנחיות הברורות, ופעם אולי אפעס פחות.

גם את האורחים המפורסמים במדים הכחולים פגשנו יותר מפעם אחת בחתונות האלו, פעם סימפטיים יותר ופעם לא משהו. אבל הפעם זה היה נורא, הפעם זה היה שונה לגמרי. למה? בגלל העיתוי. הכל עניין של טיימינג, נהוג לומר. ואם כן אין לך אפוא 'טיימינג' נורא יותר להופעתה של חברת שוטרים מאותו רגע בו החתן כבר ניצב תחת החופה, ממתין לבואה של כלתו. שפתיו ממלולת תפילה חרישית, ואנחנו פוצחים בתרועת 'ברוך הבא...א...א...'. החוברת למנגינה מרגשת של 'מי אדיר על הכל...'. הכלה ושושבינותיה מתכוננות לצאת לחופה, והנה זה קורה לנגד עינינו: אורחים לא קרואים (בתקווה שהם אכן לא היו קרואים...) עוטים על הקהל שלמרגלות החופה ומורים על עצירת החגיגה.

"תנו רק לסיים את החופה", התחננו אנשים בפני השוטרים שבחרו לאטום אחניים. "החתן כבר כאן, הכלה בדרך, תנו לסיים!" אבל לא. שומרי החוק הבהירו כי עד שלא יישארו בכל הדונם הקרוב עשרה אנשים בלבד, החופה לא תתקיים. לא פחות מ-45 דקות עגולות המשיך החתן לעמוד לבדו תחת החופה, עד שהשוטרים וידאו במאת האחוזים שלא נשאר ח"ו רח"ל שום אדם, בן משפחה, דוד או ידיד שיעזו להתקרב ל'שטח האש', כביכול מדובר היה במטען חבלה אימתני. או אז הגיעה הכלה והחופה התקיימה בשעט"מ.

לא אלאה אתכם בתיאור "החופה" המדוברת, ואולם אבקש להעלות כאן את מה שסיפר מאוחר יותר אחד הנואמים בליל שבת שבע ברכות, שגם אותה הנעמנו בשיר וזמר.

בתחנת רכבת אלמונית באחת העיירות הגליציאניות נצפה בבוקר אחד בחור צעיר, עילוי ותלמיד חכם, שעשה את דרכו בגפו ברכבת ל... חתונתו שלו. למיודענו החתן העילוי לא הייתה פרוטה לפרוטה ואפילו כדי נסיעתו ברכבת לצורך הגעה לחתונה שלו עצמו הוא

NEW
Collection

קולקצייה חדשה
של חליפות צמר לייקרה
בעיצוב יוקרתי
ובגזרה מושלמת!

בקניית חליפה
קבלו מתנה
לבחירה מתוך 8

חגורה בעיצוב אישי

חולצה

עניבה

סריג

חפתים

חגורה

מכנס נוסף ב- 100 ש"ח

צעף

MENTOR

בית אופנה לגברים

ירושלים: מלכי ישראל 7 קומה א', גאולה 02-5671580
בני ברק: ר' עקיבא 89 קומה א' 03-6138885
שעות פתיחה: א' - ה' 10:00-21:00 / יום ו' 10:00-13:30

מסולן בולט בפרחי מיאמי
הפך מרדכי שפירא, בעבודה
קשה וארוכה, לאחד הזמרים
המצליחים ביותר • עם שורה
של להיטים (האחרון שבהם, "אין
עוד מלבדו") הוא מצליח לחרוך
את תחנות הרדיו ורחבות
הריקודים • כעת, הוא מספר
על הילדות במונסי בצל אבא
נהג אוטובוס, על העלייה
לישראל שנכשלה (אחרי 3 שנים),
על דואט הפריצה עם שוואקי
("השיר הכי גדול בעולם"), ומדוע
הסינגל האחרון והעליז שלו
מדבר על פרנסה טובה וחופשה,
בעיצומה של הקורונה?

אהרן אטינגר

צילומים: עובדיה כלימי

שפירא

אסטויל

7:6 שעות הייתי עסוק עם פרחי מיאמי, זה היה ממש החיים שלי. יחד עם המקהלה, הופעתי ביותר ממאה הופעות: בישראל, אל.איי., מקסיקו, טורונטו, פלורידה, מישיגן וכמובן ברוקלין. הייתי שם כשלוש שנים יחד עם אחי, עד שקולו כבר התבגר והוא יצא מהמקהלה, ואני נשארתי, עד גיל 14."

איך היתה החוויה הזו בשבילך?

"היה מדהים. אהבתי

להיות עם החברים על במה, לנסוע לערים ולמדינות שונות וללמוד איך לשיר, איך להופיע, וגם איך להיות

סולואיסט. זה נתן לי הרבה ניסיון. כבר אז ידעתי שכשאגדל אני רוצה להיות זמר. לא ידעתי עוד איך ומה, אבל כבר אז היה לי רצון להיות זמר. אפילו בספר מחזור של בית הספר שלי, כשנשאלתי מה אני רוצה לעשות כשאהיה גדול, כתבתי: זמר."

אחד הביצועים הכי מוכרים שלו מפרחי מיאמי, הוא הדואט שלו כסולן יחיד, עם יעקב שוואקי, לשיר "רחם", באחד ממופעי פרחי מיאמי. "ההופעה הזאת התקיימה ממש בתחילת הקריירה של שוואקי, אבל כבר אז הוא היה גדול. 'רחם' היה אז השיר הכי גדול בעולם, ושרנו אותו ביחד. הקהל נהנה, והביצוע יצא גם על דיסק לצפייה, אבל זה עוד היה בעידן שלפני הרשתות החברתיות, כך שלא ידעתי את ההשפעה של השיר. ופתאום, לפני כ-15 שנה אומר לי ידיד: 'ראית את הסרטון של 'רחם'? זה עלה לרשת. אתה מופיע שם עם שוואקי בסרטון שיש לו מיליון צפיות! ואני בכלל לא ידעתי. הסרטון הזה פרסם אותי קצת. שוואקי כאמור כבר היה אז זמר גדול, ולעשות אתו דואט, כילד, היה גם מעניין עבורי וגם פרסם אותי. בכלל, ביגון לא עשה הרבה דואטים כאלה בין זמרים לאחד מילדי המקהלה. רק במופע ההוא, של 25 למיאמי, זה היה - בדואט שלי עם שוואקי, ובעוד שני דואטים של ילדים אחרים עם שלומי דקס ונחום סטארק, אבל הביצוע הזה, בגלל הגדלות של 'רחם' ושל שוואקי, תפס מאד."

"בארץ לא היתה לי פרנסה"

במקביל לשירה, החל שפירא, כבר כילד, לנגן על פסנתר. "כשהייתי בן 9-8 הייתי בכמה שיעורי פסנתר, אבל פחות אהבתי ללמוד בצורה הזאת, עם המורה. ניסיתי אולי שנה ללמוד כך עד שאמרתי לאמי: אני לא רוצה ללכת יותר לשיעורים. וממש שבוע אחרי שעזבתי, התחלתי לנגן בעצמי על פסנתר, לפי שמיעה (מסתבר שכנראה שפשוט לא אהבתי את המורה...). כיום אני מנגן על פסנתר, מלימוד עצמי."

כשבגר, הלך ללמוד בישיבה בארץ. "עשיתי קצת הפסקה מהמוזיקה והשירה. הייתי בעל מוסף פה ושם, וגם זה לא הרבה. למדתי אז בארץ, בישיבת 'נתיב אריה' - הישיבה הצמודה לכותל - במשך שנה, ועוד שנתיים בישיבת 'בית ישראל' בנווה יעקב, ואז התחנתתי."

אז נרשמה גם עלייה רשמית לארץ. "התחנתתי בניו יורק, וגרנו בניו יורק במשך שנה, ושם גם נולדה לנו הבת הראשונה. ואז

עם אינספור להיטים, קשה מאד למצוא ברדיו החרדי שעה בלי להיט אחד או שניים של מרדכי שפירא (שפירו, בהגייה האמריקנית). מי שהיה נדמה בהתחלה כזמר עם קונוטציה אמריקאית לחלוטין, הוציא בשנים האחרונות עוד ועוד שירים בעברית, וחרך את רחבות הריקודים וכמובן גם את תכנית הרדיו.

שלושה אלבומים כבר מאחוריו - "כל הדרך", "מחר" ו"הכל משמים" - אבל גם בין אלבום לאלבום הוא מבליח בסינגלים חדשים. רק כעת, למשל, הוציא את "אין עוד מלבדו", להיט הענק שנכון לכתובת השורות, חודשיים לאחר צאת השיר, כבר הספיק לצבור לא פחות מ-670,000 צפיות.

אז מאיפה הגיע הבחור האנרגטי הזה, שהביא אתו גם סגנון חדש? ומדוע בחר אמריקאי כמוהו, מתעקש לשיר דווקא בעברית? יצאנו לבדוק.

מרדכי שפירא גדל במונסי, ניו יורק, הוא האח הקטן במשפחה, ומעליו 4 אחים ושתי אחיות. "כל בני המשפחה שלי שרים", מספר שפירא, "כולל אימא ואבא. אבי הוא בעל תפילה כאן במונסי כבר 40 שנה. ואילו אמי, כשהייתה צעירה, היתה זמרת עם פוטנציאל גדול באופרה. כשהיא הגיעה לגיל 18, היתה לה אפשרות להמשיך ולהיות זמרת גדולה, אבל היא בחרה להתחזק בת ולוותר על החלום הזה. במקום להמשיך בכיוון זמרת, היא התחנתה עם אבי ושמה את החלום לשיר בצד. אבל זה חזר אליה מהכיוון שלנו, הילדים: כל האחים שלי, ללא יוצא מן הכלל, שרים מצוין. כשהייתי ילד, אני זוכר שהבית שלנו היה מלא שירה כל הזמן, זמירות שבת, חגים, בכל עת."

מלבד עיסוקו כבעל תפילה בחגים, עיסוקו העיקר של אביו של שפירא, מאז ועד היום, הוא נהג אוטובוס, מה שלא דווקא הביא על מרדכי הקטן את קנאת החברים. "אבא הוא נהג האוטובוס שנוסע ממונסי לסיטי, למנהטן, בכל יום. הוא עושה את זה כבר 30 שנה. בעבר, אפילו היה אצלו באוטובוס את המניין המפורסם לשחרית שמתקיים בכל בוקר בניסיעה הזאת. אבל החברים היו צוחקים עליי על העיסוק הזה של אבא. אמנם לא כל הזמן, אבל זה היה שם. לא היה לנו הרבה כסף ואבא היה מוכרח לעשות את זה, אבל לקח לי זמן לאהוב את העובדה שהוא עובד כנהג אוטובוס. לפעמים הייתי אני, לבד או עם שאר המשפחה, נוסע איתו באוטובוס למנהטן. בהתחלה, חשבתי שזה וואו, שזה כל כך 'קול' שהוא נהג, אבל כשהגעתי לבית הספר ושמעתי את תגובות החברים, הרגשתי קצת מבוכה. אבל בסוף, הערכת אתו מאד. ראיתי איך הוא עובד קשה ואיך הוא עושה מה שצריך כדי לפרנס את המשפחה שלו. כיום, אבא הוא ממש המודל לחיקוי שלי. אני רואה איך הוא עובד בכל יום עם חיוך, אוהב להיות עם אנשים, מדבר עם הנוסעים, וכל הזמן עם חיוך. למדתי הרבה מאבא שלי."

כשהיה בן כמעט 8, התקבל למקהלה היוקרתית "פרחי מיאמי" של ירחמיאל ביגון. "אחי דובי (דוד) שגדול ממני ב-4 שנים, שגם הוא זמר וכיום גר בארץ כמו כל שאר אחיי, נסע איתי אז לברוקלין, לנסות להתקבל לפרחי מיאמי. ביגון שמע את שנינו, אבל רצה לקחת למקהלה רק את דובי. הוא אמר להוריי: מרדכי עדיין קצת קטן, ואני לא יודע אם הוא כבר מוכן לזה. אבל אמי אמרה לו: זה או שניהם או אף אחד. אז הוא נכנע ואמר: בסדר, אקח את שניהם. מאז, נסענו שנינו בכל יום ראשון שעתיים לברוקלין, בפקקים, ואז שעתיים שלוש חזרות באולפן, ואז שוב, שעתיים לחזור. זה היה כל ימי הראשון שלי במשך 6 שנים, בזמן שחברים שלי שיחקו כדורגל או כדורסל כל היום (יום הראשון באמריקה הוא יום חופש; א"א). ואני? בכל יום ראשון במשך

במופע בארץ

עם ישי לפידות

” חשבתי להיות זמר, אבל בפועל, בארץ היה מאד קשה. היו לי פה אחים והיה כיף ויפה, אבל לא היתה פרנסה. ולא שלא ניסיתי: עשיתי בארץ חתונות, בר מצוות, עשיתי הכל כדי להיות זמר כאן, וזה לא הלך. הייתי אמריקאי, והעברית שלי לא היתה כל כך טובה, והישראלים כנראה פחות התחברו. אחרי 3 שנים קשות מבחינת הפרנסה, חזרתי לניו יורק.

אפשרויות, אבל לא הרבה זמרים נתנו לי מהזמן שלהם, ובמקהלות אמרו לי שיש להם מספיק זמרים. ואז החלטתי, שכשאני בעו"ה אהיה זמר, אעשה מה שאני יכול כדי לעזור לזמרים צעירים או לכל מי שצריך עזרה. נדרתי נדר לעזור לאחרים, כי אף אחד לא עזר לי”.

נו, ואתה מקיים אותה?

”לחלוטין. כמעט בכל שבוע מתקשר אליי בחור ואומר: 'שלום מרדכי, שמעתי שאתה רוצה לעזור לזמרים, ואני בן 18, בחור ישיבה. יש לי כמה שירים שכתבתי ואני רוצה להיות זמר'. ואני מנסה לעזור לחבר'ה האלה”.

לפי מה שאתה מספר, הדרך שלך להצלחה לא היתה קלה.

”בכלל לא, היה קשה מאד. אני זוכר טוב את הפעמים בהן סחבתי לבד את הרמקולים בשלג ובגשם, מוזיע. עבדתי קשה מאד, אבל ידעתי שכך מתחילים, שזה חלק מהתהליך”.

ומתי היתה הפריצה הגדולה?

”באחד הימים התקשר אליי חבר זמר ואמר: הזמינו ממני שבת בר מצווה, ואני אמור להיות שם גם חזן בשבת וגם לשיר במוצאי שבת, באירוע, אבל אשתי לפני לידה ואני לא יכול ללכת לשם. האם תוכל להחליף אותי? אמרתי כן, למה לא, ונתתי לו מחיר של 300 דולר לשבת ומוצ"ש. הלכתי לבר מצווה, וגיליתי שמדובר באנשים עשירים מאד, והחלטתי שאני צריך לדבר קצת על עצמי. בליל שבת עשיתי להם קבלת שבת, ולאחר מכן שירים בסעודה וגם 'עונג שבת', ואז התחלתי לדבר עם כמה אנשים.

”הם אמרו לי: וואו, אנחנו זוכרים אותך מפרחי מיאמי. סיפרתי להם שאני מאד רוצה להיות זמר ורוצה להוציא אלבום ראשון, אבל אין לי כסף לזה. בעל השמחה ששמע אותי, אמר: נדבר אחרי שבת, ואני אוסיף לך את הסכום שחסר לך כדי להוציא אלבום. לא האמנתי. אמרתי לעצמי: בסדר, הוא סתם אומר. אבל ביום ראשון הוא התקשר אליי וביקש שאבוא לביתו. והוא החברים שלו נתנו לי 80,000 דולר כדי להוציא את האלבום הראשון. זו אמנם היתה הלוואה, אבל אולי אפילו היה עדיף כך, כי זה הכריח אותי

עלינו לארץ, לירושלים, עם 'נפש בנפש'. עשינו עלייה לכל דבר, ממש שלחנו את המיטות והספות וכל הריהוט. תכננתי להישאר לגור בארץ, כמו כל שאר ארבעת אחיי. חשבתי להיות זמר, אבל בפועל, בארץ היה מאד קשה. היו לי פה אחים והיה כיף ויפה, אבל לא היתה פרנסה. ולא שלא ניסיתי: עשיתי בארץ חתונות, בר מצוות, עשיתי הכל כדי להיות זמר כאן, וזה לא הלך. הייתי אמריקאי, והעברית שלי לא היתה כל כך טובה, והישראלים כנראה פחות התחברו. אחרי 3 שנים קשות מבחינת הפרנסה, חזרתי לניו יורק. אבל אני מאד אוהב את הארץ, וכשיתאפשר - גם נחזור בעו"ה. גם כשעזבתי זה היה בלב כבד. הלכתי לרב שלי, הרב אברהם ברנדווין זצ"ל, מקובל וצדיק גדול שהיה גר בעיר העתיקה, אחיינו של בעל הסולם. פרסתי לפניו את ההתלבטות, והוא אמר לי: תחזור לאמריקה ושיהיה לך בהצלחה, בעו"ה. הוא נתן לי ברכה להצליח כזמר באמריקה.

”בארץ גרנו במשך 3 שנים, במהלכן עבדתי עם ילדים בעלי אוטיזם בעמותת 'תשמעו' בקטמון, ובערב למדתי עם ילדים. בכל בוקר הייתי נוסע על האופניים לבית הספר של הילדים האוטיסטים, ובערב לומד עם ילדים. חזרתי הביתה ב' 11 בלילה בכל יום. עבדתי מאד קשה כל היום, מבלי לראות כמעט את אשתי ואת הילדים. ואפילו עם כל העבודה הקשה, לא היתה לנו מספיק פרנסה”.

רק כשחזר לארה"ב - שם הוא מתגורר כיום בנורת' וודמיר, ניו יורק - החלה העבודה על האלבום הראשון, וגם זה, לא מהר כל כך. ”באמריקה עבדתי בהתחלה כמורה למוזיקה בבית ספר לילדים. במקביל, התחלתי לשיר שם באירועים. הלכתי לחנות כלי נגינה, וקניתי אורגן ורמקולים, ועם מה שהיה לי התחלתי לעשות בר מצוות, אירוסין, ועוד אירועים קטנים, בשביל 200-300 דולר. מה שה' נתן לי - לקחתי”.

הקהל בארה"ב זכר אותך מפרחי מיאמי?

”זה עזר קצת. אבל כשראו שמהסולן בפרחי מיאמי הפכתי ל'וואן מאן בנד' (תזמורת של איש אחד; א"א), כבר מצוות עבור 300 דולר, זה קצת הרס... אבל זה היה חלק מהמצב. כשחזרתי לאמריקה הייתי בן 23, וחבריי התחננו באותה תקופה. ביקשתי מהם להיות הזמר בחתונות שלהם, אבל הם אמרו: מרדכי, אתה טוב, אבל אנחנו רוצים את שלומי דאסקל, שוואקי או פריד. צלצלתי אז לכל מקהלה, כדי לנסות להיכנס אליה, וצלצלתי גם להמון זמרים, רק כדי ללמוד מהם על הביזנס ולדבר על

עם מרכזי בן חז

מבנים שזה אמיתי ורציני, וזה לא סתם מוחיקת פופ כדי להישמע חלילה כמו הגויים. חייב להיות תוכן חיובי ומסור טוב בכל שיר שלי, גם בשירים באנגלית כמו 'אחד למיליון' או 'חברים'."

ובדרך קרה משהו מעניין: הצלחת עם הסגנון המאד אמריקאי שלך, דווקא בישראל. אתה מושמעת ללא הרף בתחנות הרדיו כאן. ההצלחה בישראל הפתיעה אותך?

"בהחלט. בהתחלה, באלבום הראשון ('כל הדרך') וגם בשני ('מחר'), הרבה אמרו: אתה זמר בסגנון אמריקאי, ובארה"ב אתה חזק, אבל בארץ אף אחד לא מכיר אותך. אבל זאת היתה ביקורת מוצדקת, כי באמת לא עשיתי עד אז הרבה בארץ, ולכן לא הכירו אותי בארץ. אבל בהמשך, הוצאתי כבר יותר שירים עם מילים בעברית, וזה מה שלדעתי עזר לי. ואז גם התחלתי לעשות כמה הופעות בארץ. ואפילו שגם בארץ רוב הקהל שהגיע היה אמריקאי, זה עדיין עזר לי להיכנס יותר לקהל הישראלי. עשיתי פה כמה הופעות גדולות בזמנו בסוכות עם שוואקי, ישי ריבו ועוד. היו הרבה מודעות ושלי חוצות בירושלים ובבית שמש ובכלל בארץ על ההופעות בארץ, וזה עזר לי להיכנס לתודעה. עם הזמן, גם העברית שלי השתפרה."

אחד המופעים שעליהם הוא הכי גאה, הוא מופע לבני ישיבות שערך באולם בבני ברק. "זה היה מדהים", הוא נזכר. "מעוז (עבאדי. המנהל שלו בישראל; א"א) הביא אותי לארץ לכמה הופעות בחנוכה, בבית שמש ובירושלים, וארגן גם מופע לבני ישיבות ישראלים בבני ברק. מהמופע הזה ממש פחדתי. חשבתי שממש יצעקו לי שם 'בו! מי זה מרכזי שפירא?' אבל מעוז אמר לי: אל תדאג, הם מכירים את השירים שלך. עליתי אז עם כל החששות לבמה, והתחלתי לשיר 'מחר השמש תזרח', ופתאום ראיתי איך כולם, אלף בחורי ישיבות מבני ברק ומכל הארץ, שרים איתי ביחד. וואו! זה היה רגע גדול ומדהים בשבילי. אני זוכר שכשיצאתי מהמופע, הבחורים עטו עליי, רצו לדבר, לשמוע."

"ב"ה, זכיתי שיאהבו את החומרים שלי ברדיו בישראל וישמיעו. יואלי דיקמן ומנחם טוקר, 'דחפו אותי ברדיו בישראל, מה שלחלוטין עזר לשם שלי בארץ. אני גם מוציא יותר ויותר שירים בעברית בגלל הקהל הישראלי. כמה יהודים דתיים יש באמריקה? מיליון? שני מיליון? בישראל יש אולי 5 מיליון דתיים וחרדים, ואם אני יכול להשפיע עליהם - זה כבוד גדול."

"בארץ, כל העניין של המוזיקה הוא הרבה יותר גדול. באמריקה יש מוזיקה יהודית, אבל לא כמו בארץ, שם זה עניין גדול, עם ערוצי רדיו, תכניות, ואפילו עיתון. באמריקה יש רדיו שמשמיע מוזיקה יהודית אבל זוכה אולי לאלף מאזינים, בעוד בארץ יש מאות אלפים שמקשיבים לתכניות המוזיקה השונות. זה משהו אחר."

לעבוד קשה על האלבום, כדי שהוא יצליח ואוכל להחזיר את כל הכסף. ויותר מכך, מה שהיה מדהים הוא שהם בכלל נתנו לי את הסכום הזה, שהאמינו בי. התחלתי לעבוד על האלבום, והוצאתי את 'שכר מצווה', שהצלח מאוד. מיליון צפיות בכמה חודשים ספורים. וזו היתה ההתחלה שלי כזמר בפני עצמי, לפני 4 שנים."

"לערבב את הפופ עם האידישקייט"

עברת מאז תקופה, וגם שלושה אלבומים. ניתן לומר שבינתיים פרצת לך סגנון משלך.

"אני גדלתי עם מוזיקה מגוונת. בילדותי, השתייכנו לזרם המכונה 'מודרן אורתודוקס', ושמעתי פרחי מיאמי, קצת שוואקי, קצת 'לב טהור', שלשלת, וקצת פריד ומב"ד, אבל גם הרבה מוחיקת פופ. כל החיים שלי אהבתי פופ, ולמדתי איך לשיר פופ. אני אוהב את כל סוגי המוזיקה, אבל עם השנים למדתי איך לשיר בסטייל עליו גדלתי. אמנם, כשעשיתי את האלבום הראשון, ואפילו השני, עוד קצת פחדתי ללכת לכיוון הפופ, שמאפיינ את הרצירים האחרונים שהוצאתי. חששתי מלהיות שונה כל כך. רציתי להיות זמר רגיל, שלא יגידו: מי זה? מה אתה עושה? זה 'גויישי'! לא רציתי את זה. אז באלבום הראשון התחלתי עם מוזיקת מיינסטרים. ועדיין, 'שכר מצווה' מהאלבום הראשון, שכן היה קצת פופ, היה משהו מיוחד במוזיקה היהודית. הוא היה ההתחלה של הפופ. לא היו עוד אז הרבה זמרים משלנו ששרים ככה או עושים ככה מוזיקה."

"באלבום השני כבר עשיתי קצת יותר פופ. כבר לא רציתי להיות זמר רגיל, עוד זמר, אלא לקחת את כל מה שלמדתי בפופ, ולערבב אותו עם האידישקייט. לא סתם לעשות פופ שנשמע מוזיקה גויית, אלא לעשות פופ עם מסרים יהודיים חשובים."

יש עליך ביקורת על זה?

"כל הזמן. אפילו היום אני חושב שיש עדיין אנשים שחושבים שאני שר 'גויישיע מוזיק', אבל הם צריכים להבין שהמוזיקה, בכלל, היא דבר שמתפתח. מה שהיה אסור לפני 20 שנה, היום הולך אפילו אצל שוואקי, פריד ובן דוד. גם אצלם המוזיקה התפתחה. אבל כשהמאזינים רואים אותי, ומגלים שאני אדם עם פאות וציציות בחוץ, בן תורה, או לפחות מנסה להיות בן תורה, הם

"בארץ, כל העניין של המוזיקה הוא הרבה יותר גדול. באמריקה יש מוזיקה יהודית, אבל לא כמו בארץ, שם זה עניין גדול, עם ערוצי רדיו, תכניות, ואפילו עיתון. באמריקה יש רדיו שמשמיע מוזיקה יהודית אבל זוכה אולי לאלף מאזינים, בעוד בארץ יש מאות אלפים שמקשיבים לתכניות המוזיקה השונות. זה משהו אחר"

אתם שואלים

משרד הבריאות עונה

← מהי בדיקה סרולוגית ומה ידוע עליה?

בדיקה סרולוגית היא בדיקת דם, בה נבדקת נוכחות נוגדנים ספציפיים שחולה מייצר בטפו כנגד מחוללי מחלה שונים (חיידקים ונגיפים), ואשר נשארים בגופו גם לאחר ההחלמה.

בדיקה סרולוגית חיובית משמעה לרוב שאדם נדבק במחלה ולעתים גם מעידה על החלמה וחסינות לטווח ארוך.

גם לבדיקות סרולוגיות רמת דיוק מוגבלת ולכן לא תמיד ניתן לסמוך בוודאות מלאה על תוצאותיהן. בנוסף, תוצאת בדיקה חיובית אינה יכולה להעיד האם המחלה פעילה בעת נטילת הדגימה או שמדובר במצב של החלמה.

כיום נעשה שימוש בבדיקה סרולוגית בשילוב של בדיקת מטוש שלילית כדי לקבוע סטאטוס החלמה.

← למה כדאי להבדק גם בהיעדר תסמינים?

בדיקות הקורונה ניתנות היום לכולם, ללא צורך בהפניה וכמובן ללא עלות. באמצעות בדיקות ניתן לאתר תחלואה סמויה, וכך לעצור את שרשרת ההדבקה. ככל שיותר אנשים יבדקו כך ניתן יהיה לזהות חולים אף כאלו שאינם חשים בתסמינים.

לפני ביקור אצל סבא וסבתא, מומלץ לקחת את בני המשפחה להיבדק ולאחר קבלת התשובה השלילית תחושו רגועים יותר בידיעה שאינכם מסכנים את שלומם ובריאותם.

כמובן, מי שנבדק ללא שנחשף לחולה מאומת וללא תסמינים איננו חייב לשהות בבידוד בין הבדיקה ועד לקבלת התשובה.

בנוסף, מי שנחשף לחולה מאומת ואינו חש בתסמינים, יכול באמצעות בדיקה לקנות לו ולמשפחתו שקט נפשי. במקרה כזה עליו להשלים את ימי הבידוד אף אם התשובה שקיבל היא שלילית.

ישנו יתרון נוסף לביצוע בדיקות למי ששוהים בבידוד בשל חשיפה לחולה מאומת. במקרה כזה, 2 בדיקות שליליות כאשר הבדיקה השנייה התבצעה לאחר 10 ימים מהחשיפה יכולות לקצר את תקופת הבידוד ל-12 ימים במקום 14.

← הייתי במגע הדוק עם אדם בריא שהיה במגע עם חולה קורונה ונמצא כעת בבידוד (מגע של מגע), האם אני בסכנת הדבקות?

הסיכון להדבקות בקורונה כתוצאה ממגע עם אדם בריא שהיה במגע עם חולה מאומת הינו נמוך.

מצב זה אינו מוגדר כחשיפה לחולה וניתן להמשיך בשגרת החיים ללא צורך להיכנס לבידוד בית.

← מדוע חשוב לעטות מסיכה בחלל סגור ומה רמת היעילות של מסיכה?

נגיף הקורונה מועבר מאדם לאדם על ידי נזח טיפתי בזמן דיבור, שיעול או עיטוש. גם אנשים שלא מראים סימני מחלה יכולים להימצא כחולים ועלולים להעביר את הנגיף לאחרים.

מסכת פה-אף מקטינה מאוד את הסיכון להדביק ולהיבדק, היא מונעת נזח טיפתי ומונעת מנזח טיפתי להגיע לפה ולאף.

המסכה מגינה על מי שעוטה אותה וגם על מי שקרוב אליו. לכן, כאשר נשא של הירוס נוגש באחר – אם שניהם חובשים מסכת פה-אף ההגנה מפני הדבקה מגיעה ל-95%. המחקרים הוכיחו שמקומות סגורים וצפופים מעלים את סיכויי ההדבקה ולכן בחלל סגור ההגנה ההדדית באמצעות המסכה חשובה מאוד.

← איך מגישים השגה (ערעור) על הפניה לבידוד?

במקרה שהופניתם לבידוד בית, ולדעתכם חלה טעות או שמסיבה אחרת אין הצדקה להיכנס לבידוד, תוכלו לפנות למשרד הבריאות ולהגיש השגה על ההפניה לבידוד באמצעות מוקד קול הבריאות 5400*

← האם קיימים סיבוכים בקרב ילדים שהחלימו מקורונה?

ע"פ ח"ח של מרכז הידע והמידע למאבק בנגיף הקורונה מתרבים הדיווחים על ילדים שנבדקו בנגיף הקורונה ואשר סבלו מסיבוכים מאוחרים גם לאחר ההחלמה. הסיכון המאוחר המוכר והנחקר ביותר בילדים הוא תסמונת דלקתית רב-מערכתית המאופיינת בחום ממושך וסימני אי-ספיקה של איברים שונים שעלולה להסתמן גם כמחלה סוערת ומסכנת חיים.

התסמונת מופיעה כשבועיים עד 4 שבועות לאחר ההיבדקות בנגיף, ונפוצה יותר אצל ילדים בריאים בגילאי 5-14, ברמות חומרה שונות, החל ממחלת חום קלה, עבור במחלה קשה ומסכנת חיים הדורשת אשפוז... תסמונת מאוחרת זו, עלולה גם לכלול תסמינים במערכת הנשימה, במערכת העצבים, במערכת העיכול, סימנים לדלקתיות בקרום המוח ומעורבות לבבית קשה. כמו כן מצטברים דיווחים מועטים על סיבוכים מאוחרים נוספים בקרבם כגון סוכרת, תסמונת ניורולוגית נדירות וכן על ילדים שהחלימו הממשיכים לסבול, בזמנה למבוגרים, מתופעות מתמשכות בלתי ספציפיות כגון עיימות, קושי בריכוז, קשיי נשימה וכאבים.

← מדוע חשוב לפתוח חלונות בחללים סגורים?

בעת דיבור, שיעול או התעטשות, ניתזות טיפות שבאמצעותן עלול לעבור הנגיף מאדם לרעהו. הטיפות הגדולות מגיעות למרחק של עד כ-2 מטרים בשל "משקלן" ולכן ההמלצה לשמור מרחק של 2 מטרים בין אדם לאדם. עם זאת, קיימים רסיסים הנוצרים בעת דיבור או שיעול המסוגלים – בהיעדר זרימת אוויר – להשאר באוויר במשך מספר שעות. כדי להפחית את סיכויי ההיבדקות, חשוב מאוד לפתוח חלונות בבתי-הכנסת, בתי-מדרש, ישיבות, חנויות ואפילו בבית הפרטי שלנו.

קו המידע-מטה ההסברה למגזר החרדי
03-509-7000

נשמעים להנחיות שהרים בקדושת החיים

"רציתי להפיץ סלוגן של 'אין עוד מלבדו'"

את הקורונה, אפרופו התקופה, שפירא כבר עבר. הוא וכל משפחתו. "זה היה קשה מאד", הוא מספר. "נדבקנו מיד אחר פורים, והייתי במיטה שבוע. הקורונה הביאה מכה מאד קשה לזמרים, שלחלק גדול מהם אין שום הכנסה כעת. בפסח הפסדתי 100 אלף דולר מביטולי ההופעות, וגם בסוכות לא היה שום דבר. במשך 8 חודשים לא היתה עבודה, לא היו הופעות ובקושי אירועים. ומה שהיה חסר לי זה לא רק הכסף, אלא הצורך לשיר. אני אוהב להיות עם אנשים, להיות על הבמה, להופיע, ולא היתה לי אפשרות לעשות את זה. אז בהתחלה זה היה כיף להיות עם הילדים ועם אשתי בבית, אבל עם הזמן זה כבר נהיה קשה. גם אין השראה לכתוב שירים במצב כזה. ואז, אחרי כמה חודשים כאלה, כתבתי לאמרגן שלי: הקב"ה שלח לי רעיון לשיר! זה היה השיר 'אין עוד מלבדו'."

בוא נדבר רגע על השיר הזה. אתה אומר בתחילת השיר: "חיים טובים, ימים יפים, פרנסה איז גוט, אפילו חופשה לפעמים". וזה שיר שהוצאת באמצע הקורונה. פרנסה טובה? חופשה? כעת? על מה בדיוק אתה מדבר?

"להיפך", מתלהב שפירא. "על זה בדיוק השיר! כשהחיים טובים, לפעמים אנחנו שוכחים מאיפה הם ניתנו לנו, ורק כשבא משהו כמו הקורונה, או כשאנחנו צריכים רפואה, ישועה או שידוך, אנחנו רוצים לתהלים וקוראים לה' 'אנחנו צריכים עזרה!!'. אבל אנחנו שוכחים שגם כשהחיים טובים - זה ממנו, וגם אז צריכים את התהלים להגיד לו תודה ולדבר אתו. ברור שאנחנו רוצים להתפלל ולומר תהלים כשאנחנו צריכים ישועה, אבל המסר בשיר הוא שאנחנו צריכים לראות את הקב"ה כל הזמן, כל יום, כל דקה. באמצע תקופת

"מחכה לבוא לארץ, לעוד הופעות"

המפיק מענח עבאדי, שמנהל במשרדו בין היתר את הזמר איציק דדיה, הזמר יוני שלמה ואת תזמורתו של יוני אליאב, הוא המנהל של מרכזי שפירא בישראל, ומי שארגן לו פה כמה הופעות גדולות. עבאדי מייצג אותו כבר שנתיים, ויחד הם הספיקו לעשות כבר שני סבבי מופעים בישראל, עם חמישה מופעי ענק, שכולם רשמו "sold out" בתוך שבועיים בלבד.

שפירא: "מעוז התקשר אליי לפני כשנתיים. הוא אמר: 'שלום, אני מעוז, ואני רוצה לעזור לך בארץ. אני חושב שאתה ענק'. הוא בא לניו יורק, וישבנו יחד במסעדה והכרנו. אני אמריקאי, והעברית שלי אז עוד לא היתה כל כך טובה, אבל גם בלי עברית טובה ראיתי עליו שהוא אדם אמיתי, שבאמת רוצה לקדם אותי, וזה היה הכי חשוב בשבילי. האמנתי בו אז, וב"ה, הוא הביא אותי לכמה הופעות גדולות בארץ, וכשיהיה ניתן להגיע שוב לארץ, אני מאמין שנעשה בעז"ה עוד הופעות גדולות ומעניינות".

אל תיקחו כיון כפול

עישון
עלול לגרום
למחלת
קורונה קשה

מומחים ופסיכולוגים של משרד הבריאות יעניקו לכם את כל התמיכה שאתם זקוקים לה, כדי להפסיק לעשן. *6800 התקשרו עכשיו למוקד הגמילה

להיות זמר. כששואלים אותי לעתים איך אני לא עייף ומאיפה האנרגיה להופיע כך על הבמה כמה פעמים בשבוע, אני מסביר להם שאני ממש רציני את זה, ולכן אני לא לוקח את זה כמובן מאליו. קודם כל, אני זוכר שעבור החתן והכלה זו חתונה אחת, גם אם אני עצמי שר בהרבה חתונות. אני אוהב את מה שאני עושה, ובלעדי זה אני לא חושב שהייתי מצליח. היה לי תמיד את הרצון והאהבה להשפיע ולהפיץ שמחה, לא סתם לבוא, לשיר וללכת. בכל לילה, בהופעה או בחתונה, אני משתדל להופיע כאילו זה האירוע האחרון שלי. כל לילה הוא הכי חשוב עבורי, לא משנה אם זה יומולדת או בר מצווה. בכל אירוע מחדש אני נותן מאה וחמישים אחוז."

ולסיום, יש אלבום חדש בדרך? שיתופי פעולה?

"בהחלט. אני באמצע לעבוד על אלבום חדש, וגם באמצע לעבוד על אלבום חתונות, עם מחרוזות שירי שמחה. לפני כשנה דיברנו עם ישי ריבו, לעשות משהו ביחד, ואולי עוד נעשה משהו כזה.

"כיום אני המפיק ובדרך כלל גם המלחין והכותב של רוב השירים שלי. בהתחלה חששתי לכתוב שירים בעצמי, ובאלבום הראשון שלי הלחנתי רק את השיר 'לא עליך'. ניסיתי להלחין יותר וזה לא הלך. אבל באלבום השני כבר אמרתי לעצמי: אני יודע שאני יכול לעשות את זה, והלחנתי את 'מחר', שב"ה הצליח מאוד. ואז המשכתי להלחין את 'הכל משמים', 'ביחד', 'אין עוד מלבדו' ועוד.

"בין שאר החומרים שאני עובד עליהם, ישנו לחן מיוחד מאד של יוסי גרין שאיצו ברי ואלי קליין מפיקים לו עיבוד בימים אלה, ובעז"ה נוציא בקרוב".

אז שיהיה בהצלחה!

"תודה לך. ותגיד: איך היתה העברית שלי?". ■

הקורונה חשבת: מה היה לפני? חיים טובים, יש פרנסה, יש בית ספר לילדים, ואפילו קצת חופשה לפעמים. לרוב, החיים שלי היו מצוינים, מלבד הצרות פה ושם כמו כולם. ואז הקורונה באה. אז דיברתי עם ה' בתפילה ואמרת: אני רוצה לשיר, לעשות הופעות, להשפיע. אני רוצה לעבוד! ואז חשבתי שזו בעיה, שאני אולי לא הערכתי את כל מה שהוא נותן לי. וזה 'אין עוד מלבדו', שבכל הדברים אין עוד מלבדו. שהטוב וגם הרע, הכל ממנו".

ומה לגבי הקליפ?

"יצא לי לראות בזמנו את השיר 'טנקיו ה', שהוא שיר גדול, אבל הוא לא רק שיר, אלא גם סלוגן ומותג כאן באמריקה: 'טנקיו ה'. יש גם חולצות עם הלוגו הזה, ועוד. ויש באמריקה אדם שמריץ סלוגן ולוגו נוסף, של 'אין עוד מלבדו'. וכשעבדתי על השיר, יצרתי קשר עם מפיץ הסלוגן הזה, מוטי ביסטרצקי. אשתו נפטרה לפני כשנה מהמחלה, ובחדר שלה בבית החולים, בכל החדר, היו סלוגנים של 'אין עוד מלבדו'. הוא סיפר לי שאשתו אהבה את המשפט הזה, שנתן לה הרבה חיוק. היא שיננה את זה שוב ושוב לילדים כשבאו לבקר אותה, וחזקה את כולם.

"אמרתי למוטי: השיר 'אין עוד מלבדו' - חייב להיות איתך! הוא היה הספונסר של הקליפ הזה, שבו השתמשנו בלוגו של הסלוגן 'אין עוד מלבדו'. והיה חשוב לי שהקליפ יהיה מאד שמח וחזק, עם אנרגיה חיובית. גם רקדתי בעצמי בקליפ הזה. אני מאד אוהב לרקוד ולתת את האנרגיה שלי. לא לתת לרקדנים סתם להצטלם לבד. לקח לי שעה-שעתיים ללמוד את הריקוד, ולבסוף אכן עשינו אותו ביחד".

גם בחתונות אתה עושה שואו, לא רק

שור, אלא גם רוקד על הבמה.

"אני לא לוקח את התפקיד שלי כמובן מאליו. הרי כל חיי רציני

קומפקט
במחיר
קומפקטי
26* ₪

*מחיר מומלץ לצרכן

תמיד יש חברותא

**אזהרה - מחקרים רפואיים קובעים
כי ילדים להורים מעשנים סובלים יותר מאסטמה**

בימים ההם בזמן הזה

ביקשנו מוותיקי המוזיקה החסידית, לבחור מישוהו שהם אוהבים את היצירה שלו (שירה, הלחנה או עיבוד) מהדור הנוכחי. הם נענו לאתגר, וכך נוצר חיבור שלשלת מופלא ומרגש בין העבר וההווה לעתיד

דניאל שטרן

בימים ההם: יוצר אלבומי מופת בלתי נשכחים

גדעון לויין הוא אחד ממוזיקאי היוצרים והמלחינים החרדים. בין היתר, הוא מוכר כמי שהפיק והלחין לגדול הזמר דאז, מיכאל שטרייכר, את מיטב לחניו, כמו "תיפול עליהם", "נחמו", "אתקינו סעודתא", וכמובן את שיר הרגש המפורסם שביצע שטרייכר, "אלוקי נשמה", שהולחן על ידי גדעון בעקבות סיפור אישי, לאחר שעבר תאונה לא פשוטה, וזא ממיטת חוליו הלחין את השיר "אלוקי נשמה שנתת בי".

למיטב לחנים. באלבום "הטובים שבטובים 2" נמצא השיר המפורסם "אל תקצוף", אותו הוא שר בדואט עם יעקב שוואקי.

גדעון לויין לא יאהב שנספר זאת, אבל כבר מספר שנים שהוא עובד על אלבום חדש לגמרי מלחניו, בסגנון ייחודי. שיר הנושא, כך גונב לאוזנו,

ייקרא "מחובר", והוא שיר מיוחד בעברית שכתב גדעון בעצמו. לאלבום המיוחד שותפים מיטב הנגנים מכל העולם, וגם אישיות מיוחדת נוספת שיש לגדעון קשר אישי איתה כבר לא מעט שנים - אלי לאופר. כך שיש למה להכות.

גדעון לויין אולי גר בניו יורק בגופו, אבל נשמתו מאז ומעולם בירושלים, ובתקופה האחרונה הוא אף עובד על מופע "ירושלמי" עם שירים וסיפורים שחוה בירושלים של לפני עשרות שנים.

גדעון פעיל במשך שנים רבות גם מאחורי הקלעים, עם אולפני GYL בניו יורק, שהקליטו את מיטב האלבומים של גדולי הזמר החסידי בכמעט 40 השנים האחרונות. בין היתר הקליטו בו מרדכי בן דוד, אברהם פריד, יעקב שוואקי (שהקליט אצל לויין את האלבום הראשון שלו), ועוד רבים אחרים וטובים. "הוא תמיד מגיע עם עצה טובה, משפר כל הפקה שעוברת דרכו", מספר אחד הזמרים שהקליטו אצלו.

במהלך השנים עשה גדעון לויין גם עיבודים קוליים לאלבומים רבים, וביניהם אי אפשר שלא להזכיר את הקולות, המופלאים בפני עצמם, שעשה לאלבומי "אוצרות יהודיים" של אברהם פריד, מלחני ר' יום טוב עהרליך ז"ל.

במהלך השנים הוא הלחין לזמרים רבים (כמו ליפא שמעלצר, שלומי דקס, יומי רוזנבאום), אבל בעיקר עמד מאחורי אינספור הפקות חסידיות. באולפנו שבפלטבוש, ניו יורק, תלויים עד היום עשרות ומאות עטיפות של אלבומים שהוא הפיק במהלך השנים. גם שני אלבומי סולו משלו הוציא במהלך השנים, "שומר ישראל" ו"קול ברמה", בהם רוב השירים הם לחניו שלו, וכך גם חלק מהעיבודים.

אך ללא ספק, אלבומי המופת המפורסמים ביותר שעברו תחתיו - הם שני האלבומים שלו, "הטובים שבטובים", ו"הטובים שבטובים 2", בהם אירח את כל גדולי הזמר החסידי לדואטים מיוחדים איתו,

בזמן הזה: בוחר באלי קליין ואיצי ברי

גדעון לויין: "אשרינו שזכינו בדורנו ליהנות מכישרונות מוזיקליים בתחומי הזמר החסידי, ובמגוון כה רחב, ובוודאי שרבים מהם ראויים להכרה ולהוקרה.

"אך מכיוון שנתבקשתי בכל זאת לבחור רק בשם אחד, החלטתי לבחור בצמד המדהים: אלי קליין ואיצי ברי. השניים הם שילוב מופלא של כישרונות מוזיקליים שמשלימים האחד את השני.

"הצמד הזה, קליין ברי, מביא ריענון של לחנים ועיבודים מוזיקליים מודרניים, תוך כדי שמירת הטעם היהודי החסידי מבית אבא, דבר שתמיד ראיתי כבעל ערך עליון, כי הניגון החסידי - הוא הדלק של נשמת העם היהודי".

בימים ההם: גדול הפייטנים החרדיים

כבר מגיל 4 נמשך יחיאל נהרי לבתי הכנסת העתיקים בירושלים, בהם שלט הנוסח הירושלמי והחלאבי. כבר בגיל שמונה היה משדר בכל יום שירי קריאות מן התורה, ששודרו ברדיו. באותו גיל, כחבר מקהלה, התחיל להופיע בפני קהל.

יחיאל נהרי: "אני בוחר בזמר/פייטן אליה והב. אני מאד מאד מפרגן לו. הוא התלמיד הכי מובהק שלי בזמרה ובפייטנות. אליה סיפר לי שהייתי השראה בשבילו, שהיו שומעים אותי אצלו בבית כל הזמן. יום אחד, כשהיה בן 16, אליה הופיע בבנייני האומה,

ומישהו הקליט אותו ושלח לי, חשב שזה סגנון שלי. כששמעתי, מיד הבנתי את הכישרון שלו. צלצלתי אליו הביתה ואמרתי שאני רוצה לדבר אתו, אבל אליה חשב שמישהו עובד עליו וניתק..."

"צלצלתי שוב, ואמרתי שאני רואה פה כישרון, ואני רוצה לקדם אותו. אני רואה בו כירוש שלי, כישרון אדיר. באתי אליו הביתה אחרי כמה חודשים, ונפגשנו ושרנו יחד מהצהריים ועד הערב, ועד היום אנחנו חברים טובים ובקשר טוב. הכל מאהבה אמיתית וכנה לאליה לעזור לו. דאגתי לו ואירחתי אותו באירועים רבים ששרתי בהם".

את דרכו בחזנות ובפייטנות החל כשהיה בן 13, אז החזן מאיר לוי מארצות הברית לקח אותו לשלושה קונצרטים בארצות הברית. במהלך הקריירה שלו הוציא לא פחות מ-32 אלבומים, והוא מפורסם כחזן ופייטן בסגנונות שונים, ושר את כל המקאמים המזרחיים והצפון אפריקאיים.

מדי שנה הוא מנצח על פתיחת עונת הבקשות בעיר צפת, הנערכת בבית הכנסת "אבוהב" בפרשת "חיי שרה".

בימים ההם: מפיק העל של המוזיקה החסידית

שייע מנדלוביץ' הוא אחד ממוותיקי המפיקים במוזיקה החסידית. אם לא הוותיק שבהם. את אחד מגדולי הזמר של ימינו, הוא גילה בעצמו, והיה זה שהפיק לו את כל אלבומיו הראשונים. מדובר, כמובן, בלא אחר מאשר אברהם פריד.

אברהם פריד כבר סיפר כאן בעצמו בראיון למגזין "קול פליי", כיצד כמעט את כל העבודה המוזיקלית וההפקה באותם אלבומים ראשונים, נטל שייע על עצמו, כאשר לפריד נותר לעשות כמעט רק דבר אחד - להגיע לאולפן ולשיר.

אחת ההפקות הנודעות ביותר של שייע, היא

המופע "האסק", שהוא עמדם מאחוריו בהפקה המוזיקלית במשך רוב שנותיו, עד ממש לשנים האחרונות, אז החליף אותו אלי גרסטנר בהפקה. כמפיק, העלה שייע על במת האסק שילובים מעניינים ונדירים, והביא להופעות מיוחדות בהאסק של פיגורות כמו ר' שלמה קרליבך ז"ל, ליבלה השל ז"ל, ואפילו את להקת "רגש" שנמנעה לחלוטין מלהופיע במופעים, כשר' אביש בראדט, הסולן, תורם את קולו מאחורי הקלעים. גם את זה הצליח שייע לעשות.

שייע, לא רבים יודעים, הינו גם מלחין מחונן שמאחוריו כמה להיטים בלתי נשכחים של המוזיקה החסידית. ביניהם, השיר שמתנגן עד היום בכל חתונה ובכל שמחה "סימן טוב ומזל טוב", שהולחן על ידי שייע - למרות שאינו חסיד - לחתונת בנו יחידו של האדמו"ר מבעלזא שליט"א.

שייע הפיק במהלך השנים עשרות, אם לא מאות, של אלבומים, ובין אלבומי המופת שהפיק ניתן למנות, למשל, את "האלבום הכפול" של

מרדכי בן דוד, שלדעת רבים נחשב לאלבום הטוב ביותר של בן דוד; את האלבומים הראשונים, כאמור, של אברהם פריד; את האלבומים של שלמה שמחה, וגם את האלבום "ליסטיג און לעבעדיג" בו שולבה ההפקה של שייע ושל יוסי גרין, עם השירה של מנדי וולד ושלומי דקס, ועיבודיהם של ישראל לאם ומשה לאופר.

לבד מהאסק, הפיק שייע מאות ואלפי הופעות במהלך השנים, ביניהן למשל הופעה גרנדיזיט של ליפא שמעלצר בניו יורק, וגם מופע יוקרתי כאן בארץ, עם מרדכי בן דוד והחזן איצ'ה מאיר הלפגוט.

בזמן הזה: בוחר בני פרידמן

שייע מנדלוביץ': "בני פרידמן, עוד הרבה לפני שהוא זמר, הוא בן אדם טוב, אישיות מיוחדת. אני זוכר שבפגישה הראשונה שלי

עם הדוד שלו, ר' אבריימ'ל פריד, אבריימ'ל היה אז באותו גיל בו בני התחיל לשיר ברבים. אני ב"ה זכיתי להיות המפיק של אבריימ'ל, האדם הראשון שעשה אתו יחד את שמונת האלבומים הראשונים שלו. כמובן שאהבתי את הקול שלו, אבל גם הוא, לפני הכל היה בן אדם. ואת זה אתה יכול להרגיש בכל שיר שהוא שר, וגם בכל פעם שהוא מדבר.

"לכל משפחת פרידמן, שהצמיחה מאז זמרים לא מעטים, יש אותה תכונה לבבית, אותה ברכה, אבל אצל בני זה בולט במיוחד. אני חושב שזה בא כבר מההורים של אבריימ'ל ושל אבא של בני, ר' מאניס פרידמן, והגיע אל הדור הבא במשפחת פרידמן, וגם לבני דודים, כל משפחת מרקוס - 'היום השמיני' ואלי מרקוס, ושמחה פרידמן. כולם. לכל משפחת פרידמן את החבילה הזו, של השירה והקסם האישי, טוב הלב. אבריימ'ל כנראה לימד אותם את השילוב הנכון, והם ירשו מאבריימ'ל גם צבע קול דומה, ולמדו ממנו את הניואנסים הקטנים בשירה. בני הוא ללא ספק תלמיד מצטיין, ואני מברך אותו שבעז"ה ימשיך לעשות זאת עד מאה ועשרים מתוך בריאות טובה".

בזמן הזה: בוחר ביואלי דיקמן

אריה ברונר: "אם ביקשתי מהמערכת זמן מועט כדי להיענות לבקשתה ולבחור מוזיקאי מהדור החדש, זה לא כי לא ידעתי במי אני בוחר - אלא כדי לבחור מה ניתן לכתוב עליו בתמציתיות, מתוך התכונות הרבות של הבחור רב הכישרונות המדובר, הלוא הוא המוזיקאי יואלי דיקמן.

"פשוט תענוג להאזין ליצירותיו המעובדות בחן, ברמה מוסיקלית גבוהה ובעניין רב. בהיותו מוזיקאי ומעבד, גם השירה שלו מוגשת במקצועיות רבה. ובכלל, להיות בקרבתו מעלה את רמת תדר השמחה לשעות רבות. טוב שמוזיקאים כאלה מהדור החדש אינם נופלים מאלה של פעם, ולעיתים אף עולים עליהם".

בימים ההם: תופעת הרוק בחתונות החרדיות

אריה ברונר הוא מוותיקי היוצרים והמעבדים במוזיקה החסידית. הוא כנראה מוכר ביותר בזכות תזמורת החתונות שליוותה במשך שנים רבות את כל חתונות הציבור החרדי, על כל המגזרים השונים - ליטאים, ספרדים וחסידים. הוא מזוהה כמי שהביא את ה"רוק" וה"שואו" לחתונות, עם עיבודים מקצועיים וייחודיים. עברו אצלו במשך השנים שמות רבים הידועים היום מאוד, הן בהפקה והן כנגנים. כך למשל, מי שהפיק ויח"צן את התזמורת של אריה ברונר בתחילת הדרך, וממש היה צמוד אליו בעשייה המוזיקלית, היה לא אחר מאשר ישי לפידות.

בנוסף, אריה ברונר ידוע בעיבודים הרבים שעשה לאלבומים לא מעטים במוזיקה החסידיים, ביניהם לכמה וכמה מהחסידיים, וגם באולפן המפורסם שהחזיק במהלך השנים, שהקליט רבות מאד מההפקות החסידיות.

הוא הוציא, במשך השנים, שניים שלושה אלבומי סולו, ועוד כמה אלבומי "קומוזיץ" שהצליחו מאוד. אבל ההפקה הידועה ביותר שלו במהלך השנים, היא להקת "חסידיש", אותה הקים עם אחיו שמואל, ישי לפידות (שהיה על הלחנים) ועוד כמה מצעירי הזמרים באותה תקופה, כמו למשל עמירן דביר, ונחשבת לפס הקול הישירתי של הדור ההוא, שהנפיקה אין ספור להיטים ("הוא יגאל", "וקווי ה") שמושרים ומנוגנים עד היום.

בימים ההם: סולן מקהלת ויז'ניץ

ר' אברומי וייס, מחסידות ויז'ניץ, מוכר בעצם בשני כובעים: ככובע האחד, הוא מלפני הקלעים - סולן במקהלת חסידות ויז'ניץ, ששר ברבות מההפקות בחצר החסידות וגם בפני הקהל ובאירועים רבים שונים.

ככובע השני, וכנראה שבו הוא השתמש יותר במהלך השנים, הוא שר באולפנים בעשרות ומאות הפקות שונות, כחבר מקהלה חסידי שנתן צבע מיוחד להפקות. בין השאר, מעבר לאלבומי ויז'ניץ, הוא שר ב"אוצר הנגינה" של ר' חיים בנט, באלבום "הכל יודוך" של שירה חסידית שהופק בזמנו על ידי "גל סטאר", וגם באלבומי חסידות קרעטשניף.

"אוצר ניוני חב"ד", ואפילו באלבום המוצלח ביותר של "מתיקות" (לדברי המפיק ר' יוסף משה כהנא בראיון בגיליון זה), "נודה לך".

ר' אברומי הוא זה שפרסם בזמנו את הלהיט החסידי מבית ויז'ניץ, "יודו לה' חסדו". ובנוסף לכל זה, הוא אביו של הזמר החסידי הצעיר המצליח, מנדי וייס.

בזמן הזה: בוחר בר' משולם גרינברגר

ר' אברומי וייס: "אני בא מרקע חסידי ושאיפתי היא לשירה חסידית. זה לא שאני חלילה בו לשאר, אבל אני לא כל כך מתחבר לשאר המוזיקה שיש היום, למרות שאני בהחלט שומע את האמנות בהרבה מאד שירים, ומדובר באמנות על, גם מבחינת הלחנים, גם מבחינת העיבודים הקוליים וגם מבחינת העיבודים המוזיקליים. יש היום מוכשרים גדולים. אבל אני הרי בא מהחיידר הישן. ביליתי שנים באולפנים, ומה שאני מחובר אליו אלו הם הלחנים החסידיים.

"מי שאני רוצה לציין לשבח, שמדבר אל הלב שלי, הוא מלחין שהוא אמנם כבר ותיק מעט

מחד, אבל גם פופולארי היום מאד, מאידך: מדובר במשולם גרינברגר, מלחין משכמו ומעלה. משולם הוא מלחין חסידי אמיתי ואוטנטי, מלחין שמדבר אל הלב, שיועד לפרש את המילים וגם לשלב מילים בידיש. הוא אדם עדין נפש, ושמו מתנוסס לתפארה על שירים חסידיים רבים. מי שרוצה היום להוציא לחן חסידי אותנטי, פונה למשולם. אני מכיר אותו לא אישית, אבל בילינו ביחד בזמנו באולפנים, ובכל פעם הוא שבה אותי בעדינותו מצד אחד ובכישורו מצד שני".

של המחנכת הגב' יהודית שינקמן. מהאלבום הזה, ידועים השירים "הולך בדרכו עקיבא", וכמובן שיר הנושא "יהודים הם בני מלכים".

במהלך השנים הלחין ר' חיים בנט, מעבר לאלבומי רננו חסידים של חסידות סערט ויז'ניץ, גם לזמרים חסידיים רבים ששרים משיריו, בהם מרדכי בן דוד, מוטי שטיינמן, שלמה כהן, יידל ורדיגר, דדי גראוכר ועוד ועוד.

בזמן הזה: בוחר בצביקי רובין

ר' חיים בנט: "הקלידן ר' יענקי רובין, הוא כבר שם דבר בפני עצמו, ואני כמובן לא צריך להמליץ עליו. אבל ליענקי, יש בן בשם צביקי, שסימנתי כמוכשר גדול מאד. הוא עובד אצלי באולפן

יוצר פלייבקים לכל מיני פרויקטים, מעבר לזה שהוא קלידן וירטואוז בחתונות ובאירועים. הוא עושה עבודות מוזיקליות נהדרות, ואני חושב שעוד נשמע ממנו הרבה מאד. גם בני, רובי, אומר שלצביקי יש אקורדים מדהימים ומהלכים מיוחדים במחיקה, כך שאני חושב שעדיף לגדולות.

"צביקי מלווה גם מקהלות חמרים. הוא מוזיקלי מאד, לא סתם עוד אורגניסט של חתונות. יש לו משהו יוצא מן הכלל. אני מלא התפעלות מכל העבודות שהוא עושה".

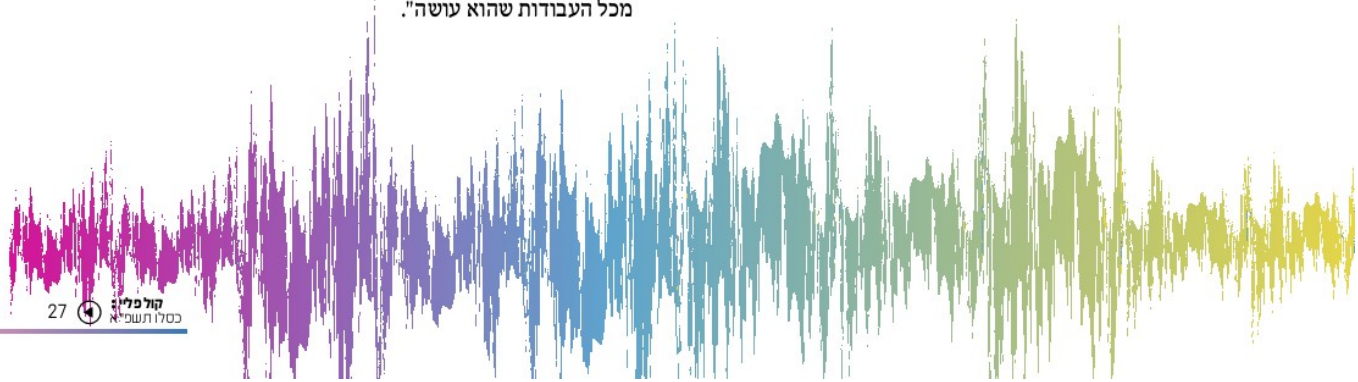
בימים ההם: שירים שלא נס ליחם

ר' חיים בנט הוא מאבות המוזיקה החסידית של דורנו, מי שדורות שלמים - מאז החל לפעול לפני כיוכל שנים - גדלו על ברכיו. הנה אנוכי, והיה בעת ההיא, שמע קולנו, כה אמר, נר לרגלי - הם רק חלק משיריו המפורסמים.

חיים בנט גם זכה לפני כ-15 שנים בתואר "שיר השירים במוזיקה החסידי לדרוהיה" לאחד משיריו. היה זה, כמובן, השיר האלמותי "מכניסי רחמים" אותו הלחין ר' חיים ושר שלמה כהן, שזכה בתואר. ניתן לציין גם את השיר "אבינו אב הרחמן", המושר עד היום כמעט בכל תלמודי התורה בכל בוקר, בתפילת שחרית.

בשיריו הכניס מאז ומתמיד ר' חיים רגש אמיתי, בו ניחן, ותמיד הקפיד שגם העיבודים והמוזיקה המלווים את השירים, יהיו ברוח יהודית חסידית, מאז ועד היום.

במהלך השנים, לא הסתפק חיים בנט רק בקהל הבוגר, והוציא לאור את אלבום הילדים "יהודים הם בני מלכים", משירים בלחניו, ובכתבתה

בימים ההם: ותיק בעלי התזמורת

זאב וינדיש ליווה במשך עשרות שנים את חתונות הציבור החרדי והדת, והיה להקת התזמורת המובילה - עד שפרש מנגינה באירועים, כאשר נכנסו תזמורות צעירות יותר לשוק, והוא חש שכבר עשה את שלו.

הוא הביא לעולם חתונות עיבודים מקצועיים, שירה מיוחדת, והכל ברוח יהודית רגועה וטובה. במהלך השנים הוא הוציא את אלבומי "לב שמח", ובעולם הישיבות היו מאזינים שוב ושוב להקלטות החתונות שהוא ניגן בהן, עם האנרגיה המיוחדת שלו.

בזמן הזה: בוחר במוישי וינדיש

זאב וינדיש: "לאחר עשרות שנים של נגינה על במות אירועים, אני עוסק כיום בהדרכת להקות נוער והכשרת תלמידים לקראת בחינות הבגרות במוזיקה. בתוך כך, אני פוגש את מיטב הכישרונות של הדור הצעיר, שהתברך משמרים בשפע כישרונות מוזיקליים. לזה ניתן להוסיף את הזמינות והנגישות של הנגנים הצעירים לאפשרות הרכישה של מיומנות הנגינה. כשהתבקשתי לספר על כישרון מיוחד, עלה בדעתי מספר רב של מוזיקאים מוכשרים צעירים. אמנם ההחלטה שלי לספר על האחיין שלי, מוישי וינדיש, עלולה להישמע סובייקטיבית, אולם שהי

במרומים שהכישרון הבולט עומד בפני עצמו ללא נגיעה משפחתית.

"מוישי וינדיש נולד עם המקלדת ביד. עם השנים התקדם והתפתח, למד אצל טובי המורים בתחום. בנוסף לנגינה מדויקת ועשירה, התמקצע בכתיבת וקריאה תווים, עד שהפתיע כמטאור. די לו בשמיעת שיר חדש, ומיד יכתוב תווים מדויקים לתזמורת מלאה בהרמוניות נכונות, ותמיד בתוספת נופך אישי משלו. אם בהתחלה הוא נעזר בי ובתווים שכתבתי בזמנו לתזמורת, היום אני נעזר בו. מוישי מתמחה בכתיבת תווים לתזמורות המלוות זמרים בקנה מידה עולמי, המופיעים על הבמות המפוארות ביותר. לאחרונה שולח מוישי את ידיו בכתיבת חוברות נגינה, ומוציא לאור סדרה של חוברות תווים כדי להכשיר כבר את הדור הבא."

בימים ההם: מוטיקי המוזיקה החסידית

אם אחיו אריה סימן את הרוק החסידי, הרי ששמואל ברונר סימן במשך שנים דווקא את הקול הישיבתי הטהור, הרגוע. כך בלהקת "חסידיש" שהוא היה סולנה המובהק, והביא אליה את סגנון השירה הרגוע והיפה, וכך גם במאות ואלפי החתונות בהן ניגן ושר במהלך השנים.

ותיקי הקוראים לבטח יזכרו את שמואל ברונר בחתונות, כשהוא שר עם הגיטרה או עם האורגן הנייד שהיה נראה עליו כמו גיטרה, כשהוא מונח עם רצועה על כתפו, ושמואל שר, רוקד ומנגן גם יחד.

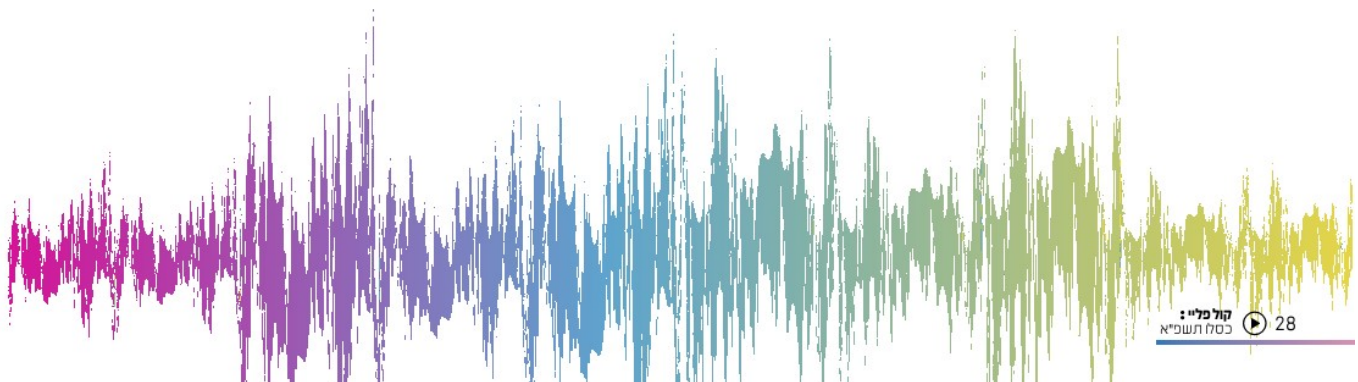
במהלך השנים פרסם שירים רבים, וגם הוציא כמה אלבומי סולו, בהם התקליט "אזמרה לך בכינור", בו הלחין את רוב הלחנים, וגם שר לחן אחד של משה לאופר שהפך לשיר מוכר מאד והוא השיר "חיים שתהא בנו". שנים לאחר מכן, פרסם את האלבום "מרן די בשמיא" ובו שורה ארוכה של להיטים כמו "במידת הרחמים" או "מרן די בשמיא".

במהלך השנים, היה ידוע שמואל גם כסולן להקת "חסידיש", יחד עם אחיו אריה. בשנים האחרונות הוא מופיע במקומות רבים ברחבי העולם, כולל בבתי ספר יהודיים ובאירועי שמחה מסביב לגלובוס.

בזמן הזה: בוחר באלי לאופר

שמואל ברונר: "ביקשו ממני לספר על שם אחד מעמודי המוזיקה החסידית בת ימינו שאני אוהב את יצירתו, אז אני רוצה להמליץ על המלחין והמעבד אלי לאופר. עבדתי רבות עם אביו משה במהלך השנים, והוצאנו יחד כמה וכמה תקליטים, ושרתי לא מעט מלחניו.

"גם עם אלי יצא לי לעבוד. הוא זה שעבד את האלבום 'מרן די בשמיא' וגם הלחין את הלהיט 'במידת הרחמים'. גם לאחרונה עבדנו על שיר אחד ביחד. אלי מוכשר מאד, קולט עניין במהירות. הוא מוצלח מאד בתחום המוזיקה, ואני מברך אותו שהקב"ה ישלח לו כל טוב והצלחה בהמשך."

אתם שואלים 2

משרד הבריאות עונה

והפעם: תחלואת חורף

קשה יותר. בניגוד לקורונה, את התחלואה בשפעת ניתן למנוע בעזרת חיסון שיעילותו הוכחה. לכן, ככל שיותר אנשים יהיו מחוסנים כנגד השפעת, כך יצטמצמו העומסים הקשים על מערכת הבריאות כולה, נוכל להגן על האוכלוסיות שבסיכון ונסייע למאבק בקורונה.

החיסונים כנגד השפעת יעילים ובטוחים. כנגד הצטננות וקורונה עדיין אין חיסון זמין ולפיכך, כדי למזער את הסיכון להדבקה, בכל המחלות, מומלץ לא להתקהל במקום סגור, להקפיד להתעטש למרפק, להקפיד על שטיפת ידיים במים וסבון ולעטות מסכה על הפה והאף.

← כיצד אוכל לדעת אם התסמינים שאני חש מעידים על קורונה, שפעת או סתם הצטננות?

לא תמיד נוכל לדעת במה מדובר ולכן בכל מקרה של חום, תשישות, שיעול, כאבי שרירים מומלץ לעשות להיבדק לקורונה. מי שנבדק ללא שנחשף לחולה מאומת והוא ללא תסמינים, ולא חזר מחו"ל, איננו חייב לשהות בבידוד בין הבדיקה ועד לקבלת התשובה. כידוע, בדיקות הקורונה ניתנות לכולם, ללא צורך בהפניה.

← מהן מחלות החורף המוכרות?

צינון, שפעת, ודלקת ריאות. התחלואה הקלה ביותר היא הצטננות ומדובר במחלה השכיחה בעולם. בשונה ממה שרגילים לחשוב, הצטננות נגרמת ע"י וירוסים וההדבקה מתרחשת באמצעות רסיסי חך. המחלה עצמה מתפתחת בהדרגה במשך כ-5 ימים.

בדרך כלל תסמיני צינון כוללים: ליחות ונזלת, כאבי גרון ושיעול. במקרים קשים החולה סובל גם מעייפות, חולשה, כאבי ראש ושרירים וכן מאיבוד תיאבון. אין תרופה להצטננות והיא חולפת מעצמה. הרופא ימליץ לכם על מנוחה, שתייה מרובה, ושהיה בבית ע"מ שלא להדביק אנשים נוספים. במקרה הצורך ניתן להשתמש בתרופות המקלות על התסמינים כמו כאבים וגודש באף.

המחלה השניה היא שפעת והיא קשה יותר מהצטננות. מדובר במחלה ויראלית, כאשר בשונה מהצטננות וקורונה ההתפרצות של השפעת היא בד"כ פתאומית וכוללת חום גבוה, דלקות, כאבי ראש ושרירים, ועייפות. במקרים רבים מופיעים תסמינים נוספים כגון נזלת, כאב גרון או תחושת לחץ בחזה. גם נגד השפעת אין תרופה יעילה, והפתרון הטוב ביותר הוא מניעתה בעזרת חיסון הידוע כיעיל ובטוח.

המחלה השלישית והקשה מכולן היא דלקת ריאות. לרוב היא נגרמת על ידי חיידקים ומאובחנת בצילום. התסמינים הבולטים במקרה של דלקת ריאות הם: שיעול קשה, ליחה, חום גבוה, תשישות, נשימה מהירה והקאות.

הקורונה, אף שאיננה מחלת חורף, חלק מתסמיניה זהים לתסמיני מחלות החורף. התסמינים השכיחים ביותר של הקורונה הם: חום, עייפות, קשיי או קוצר נשימה ושיעול יבש. בנוסף יש שסובלים מכאבי שרירים, כאבי ראש, כאבי גרון ואובדן חושי הטעם והריח.

אחד מכל שישה חולי קורונה יפתח מחלה קשה שתתבטא בקשיי נשימה. במקרים החמורים ביותר המחלה עלולה להוביל לדלקת ריאות קשה, לתסמונת נשימתית חמורה ולאי ספיקת כליות.

← האם בכל זאת קיימים הבדלים בין תסמיני המחלות?

קשה לאבחן דרך התסמינים בלבד את סוג התחלואה ולכן חשוב להיבדק לקורונה. אובדן טעם וריח הוא מאפיין יחודי של קורונה.

← למי כדאי להתחסן כנגד השפעת?

ניתן ומומלץ לכל אחד להתחסן נגד שפעת, ולמבוגרים גם נגד דלקת ריאות. בהשוואה לשפעת, קורונה מדבקת יותר ואף עלולה לתקוף את הגוף בצורה

← האם חיסון נגד שפעת מגן מפני קורונה והאם חיסון הקורונה העתידי ימנע שפעת?

לא. מדובר בירוסים שונים.

← מהי הגדרת 'מחלים' ומה משמעות ההגדרה?

חולה שנבדק ונמצא חיובי לנגיף, יוגדר כמחלים בתום 10 ימים מהבדיקה שבה נמצא חיובי, ובלבד שבשלושת הימים האחרונים היה ללא תסמינים.

מחלימים פטורים מבידוד בשוכם לארץ ופטורים מבדיקות בעת כניסה לאזורים הירוקים (אילת וים המלח).

כמו-כן, מחלימים פטורים מבידוד ביתי אם באו במגע עם חולה מאומת, אם כי הם עדיין חייבים בריחוק חברתי ובעטיית מסכה.

← אדם ששהה בקרבת חולה מאומת וחש בתסמינים האם יחשב כמחלים מקץ 10 ימים?

לא. רק מי שנבדק ותוצאת בדיקתו הראשונה היא חיובית, מוגדר כמחלים מקץ 10 ימים. על מנת להיחשב כמחלים שאינו חייב בבידוד - יש לפנות לקופת החולים ולהצטייד באישור רופא.

← מי שחלה והחלים בזמן ששהה במדינה אדומה בחו"ל האם פטור בבידוד בהגיעו לארץ?

לא. רק אם יציג תוצאה חיובית ושליטת מחו"ל, ולאחר שייבדק גם בישראל ויימצא שלילי יוכל להשתחרר מהבידוד.

← האם בדיקה סרולוגית מבטלת חובת בידוד לשבים מחו"ל?

לא. לעת עתה, בדיקה סרולוגית איננה מאפשרת שחרור מבידוד.

← חתן שנחשף במהלך חתונתו לחולה קורונה, האם יוכל לקבל אישור חריג ליציאה מבידוד במהלך ימי שבע הברכות?

לא. כדי למנוע סיטואציה לא נעימה זו, מומלץ לכל בני המשפחה או האורחים להבדק לפני החתונה כדי להיות רגועים שכולם שליליים.

משרד הבריאות
מחיים בריאם יותר

קו המידע-מטה ההסברה למגזר החרדי
03-509-7000

נשמעים להנחיות נזהרים בקדושת החיים

ליל שבת

עם ילד הפלא
אהרן הלוי

הפקה ועיבודים:
ד"ר יוסף משה כהנא

שבת קודש

2

עם
איווק האני

A L'CHAIM & MOSHE GOLDMAN PRODUCTION

מתיקות 2
בדרך את הנערים

נודה לך

הילד יואל טייכמאן

להגיש רות • ליפא שמעלצער
צבי מיזעלס

קודש 3

שבת

הפקה ועיבודים:
ד"ר יוסף משה כהנא

הפקה ועיבודים:
ד"ר יוסף משה כהנא

שבת קודש
4

כהנא צדקה

התחייה מחדש של המוזיקה החסידית השורשית. הקשר האישי עם ר' משה גולדמן ע"ה שהניב להיטי ענק, ההצלחה במציאת כישרונות חדשים. ההצלחה העצומה של "לחיים טיש". ה"פלופ" עם האלבום "מלווה מלכה". מקצבי המוזיקה החסידית בת ימינו. וכיצד הוא קונה את לבם של המאזינים. אחרי עשרות רבות של הפקות, המפיק החסידי ר' יוסף משה כהנא מוציא אלבום חדש נוסף ("קומזיץ 4"), וכבר באמצע העבודה על הפרויקט הבא

יהודה רוזנבוים

נ, ומתי הוא יחזור?

"אני לא חושב שזה יחזור. אלו היו זמנים אחרים זה היה טוב לזמנו, אבל לך תדע, אולי תהיה הפתעה ונעשה שוב איזה משהו, שלושתנו ביחד".

"לא סתם מוכר פלסטיק עגול"

חלק נכבד מזמנו, עושה כהנא בארה"ב, שם כאמור חברת "לחיים" שבראשותו, נחשבת לאחת מחברות ההפצה הגדולות ביותר, שמפיצה אלבומים רבים, לאו דווקא כאלה שכהנא הפיק אותם. "הביזנס העיקרי שלי היום זו ההפצה באמריקה", הוא מסביר את פשר היעדרותו תכופות מהארץ. "במסגרת הזאת אני מפיץ לחנויות אלבומי מוזיקה, וגם צעצועים, חוברות קומיקס ועוד. למשל, הפצתי השנה בארה"ב את כל הזמרים הגדולים: משוואקי, שמילי אונגר (שיצא בימים אלה), מוטי אילוביץ' ואהרלה סמט, ועד ליפא שמעלצר. ההפצה לא קשורה להפקות

באלטן עם מוטי קריס, מנצח מקהלת "אידיש נחט"

של 'לחיים'. יש את כהנא של ההפקות, ויש את כהנא של ההפצה. יש חלוקה מאד ברורה בין ההפקות של יוסף משה כהנא לבין ההפצה שלו. המחיקה שאני מוציא בעצמי, שונה לחלוטין מזו שאני מפיץ".

בתחילת העשור שעבר, נעלם כהנא למספר שנים משוק ההפקות, והתמקד בהפצה. כל זה עד לפני חמש שנים, אז חזר בסערה אל שוק ההפקות החסידיים עם האלבום "לחיים קומזיץ". "היו באמת כמה שנים שפחות עשיתי בהן הפקות. למה עזבתי? אולי כי התיישתי קצת מהמכירות ומהצריבות וכל זה. פשוט החלפתי לי סוויץ' בראש, ומהפקות מוזיקה עברתי לייצר צעצועים יהודיים ודברים אחרים. אבל גם בכל הזמן הזה, החיידק להפיק מוזיקה נשאר, ועובדה שחזרתי לבסוף להפיק את האלבומים. היום, עובדים שלי אחראים על נושא הצעצועים בחברה, ואני מלווה אותם מלמעלה, ותמיד מוודא שכל מה שנייצר, יהיה עם תוכן יהודי, תוכן חסידי מאד. בעצם, אני מוכר תוכן יהודי - אם זה במוזיקה, בצעצועים או

ר' יוסף משה כהנא עסוק. זה הסטטוס הקבוע שלו. אם הוא לא עסוק בהפקת דיסק שייצא בקרוב, אז הוא עסוק בהוצאה לאור של משחק יהודי חדש שהולך לכבוש את מדפי החנויות, ואם לא במשחק, אז תמצאו אותו בתערוכה בסין, מחפש תוכן חדש, ואם לא בכל אלה, אז אולי בגראמען באיזו חתונה חסידי, או - ועוד לא סיימנו למנות הכל - סוגר הפצה לאלבום החדש של שוואקי באמריקה.

כבר כמעט 30 שנה שהוא חלק בלתי נפרד מפס הקול של המוזיקה החסידי. מאחוריו עשרות רבות של אלבומים שהפיק (את המספר המדויק הוא לא מסכים לגלות. "עין הרע", הוא מסביר), שירים שהלחין או עיבד, פרויקטים שזזו ומה לא. ביניהם, הפרויקט ששינה את שולחן השבת בבתים רבים בארץ ובעולם: "לחיים טיש", שהכיר את שירי השבת החסידיים לכלל הציבור, שם הוקלטו לראשונה יצירות רבות שמעולם לא הוקלטו באופן רשמי עד אז.

הוא הפיק אלבומים רבים לחסידויות, בהן החסידות שלו - בעלזא, אך לא רק. גם לויז'ניץ, נדבורנה, סקולען, צאנו ועוד ועוד. רק החודש יצא לאור אלבום חדש נוסף שהפיק, "קומזיץ 4", ובו שירי קומזיץ ידועים ופחות ידועים, בעיבודים חדשים שלו ושל יהודה גלילי. לא מזמן הפיק את האלבום "לחיים חסידים", ממנו יצא הלהיט הנושא את שם האלבום, "לחיים חסידים" שהלחין הרשי ויינברגר, מה שמראה שלכהנא עדיין יש לחלוטין את החוש לזהות את מובילי המוזיקה החדשים בציבור החסידי, ולהביא אותם גם באלבומים שלו, ועם הטאץ' החסידי האמיתי.

ר' יוסף משה, איך הכל התחיל?

"התחלתי כבדחן (גראמער) בחתונות כבר בתשנ"ד, לפני 26 שנה, והצלחתי בזה מאד. מכיוון שידעתי לכתוב חרוזים ביידיש, החלטתי לכתוב שירים ביידיש, והוצאתי אז 3 דיסקים, שניים מהם מאד מפורסמים - 'לחיים אידען' ו'לחיים ברידער', עם הרב דימיה דמן ששר ומונה רחנבלום שעיבד, ממש הלכתי בגדול.

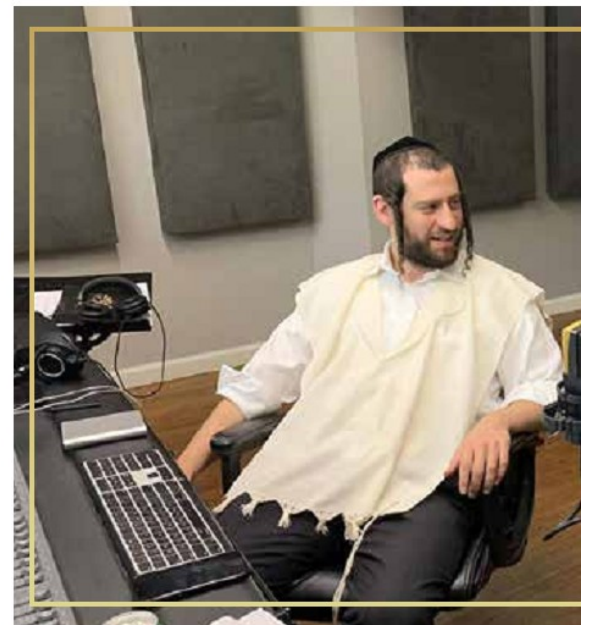
"צריך לזכור שבזמן ההוא, איכות ההשקעה בדברים החסידיים שיצאו, היתה נמוכה. היו אמנם בבעלזא כמה אלבומים שכן השקיעו בהם מבחינת העיבודים וכו', אבל בתקופה בה אני התחלתי לפעול, זה כבר דעך, פחות השקיעו באלבומים החסידיים שיצאו. ואני חשתי, ובאותה תקופה גם ידידי ר' משה גולדמן ז"ל חשב כך, שאם האלבומים החסידיים יחזרו להשקיע במוזיקה יפה כמו שצריך, הם יצליחו. כי הציבור החסידי כן רוצה וצמא לזה, ופשוט השאלה היא כמה אתה משקיע. והאלבומים האלה, שהיו הסנונית הראשונה, היו הצלחה כבירה. מכרתי מעל 20,000 מהם, כשבאותה תקופה אם אתה לא בן דוד, פריד או קרליבך, למכור מעל 10,000 היה בלתי ייאמן".

הצלחת לגייס גם את הרב דמן, שעד אז שר רק באלבומי בעלזא.

"נכון. אני חסיד בעלזא וכך היה לי קשר אתו, וגם הוא מצדו רצה לטעום משהו שונה, לעשות משהו אחר. גם השירים דיברו אליו מאד, אז הכל הלך ביחד. האלבומים הללו ביידיש כל כך הצליחו, עד שהגעתי למצב שעד היום, לאיפה שאני לא מגיע באמריקה לאירוע כמו שבע ברכות או משהו כזה, הנוכחים יכולים לשיר לי שירים שלמים מהאלבומים האלה, שירים שאפילו אני כבר לא זוכר את המילים שלהם. ושם - עד היום כולם מדברים על זה... זה היה חוט משולש שמאד הצליח: מונה, ר' ירמיה דמן ואני, וכולם שואלים אותי מתי המשולש הזה יחזור".

בדברים אחרים. אני לא סתם מוכר פלסטיק עגול".
וכשחזרת, דאגת שבהפקות שלך ישירו ויהיו הכוחות החדשים, כמו זאנוויל וינברגר ועוד.
 "נכון. התחברתי עם החברה הצעירים, ונהייתי בעצמי צעיר מחדש. למעשה, התחלתי כבר לעבוד עם הצעירים, כמו עם המלחין הרשי וינברגר או עם זאנוויל, דרך האלבומים שהפצתי. ולאחר מכן, זה היה טבעי עבורי גם להפיק איתם הפקות חדשות. באחת חזר לי החיידק הזה והחיות שיש לי מכך, וזהו, ממשיכים ובגדול. ממש השבוע הוצאתי את 'קומויץ' 4, עם זאנוויל וינברגר, אהרל'ה סאמעט, יענקי דסקל וילדי פלא מאמריקה".

אפרופו ילדי פלא, הם היו המובילים של הפרויקט המפורסם שלך, "מתיקות".
 "מתיקות" היה פרויקט שהתחלתי באמצע שנות ה'90. בזמן ההוא, לא היו זמרים חסידיים בכלל. כמעט כל הזמרים פזלו לעשות את הסגנון המודרני, כי חשבו ששם

נמצא הכסף, ואולי זה אכן היה כך אז, אני לא יודע. היום, לפחות, אנחנו יודעים שזה כבר התהפך, והסגנון החסידי שולט כיום. בכל מקרה, אני הלכתי וחיפשתי לחזור לטעם החסידי, להחזיר את זה.

"מאד אהבתי את ילדי הפלא וחשבתי שהם יכולים להוביל פרויקט כזה. גם אהבתי מאד את פרחי מיאמי, במיוחד הראשונים, ונכנסתי לדבר הזה יחד עם משה גולדמן, כאמור, שגם הוא החל להפיק את אלבומי 'קעמפ שלווה' עם ילדי באבוב באותה תקופה, אולי קצת לפני. אני וגולדמן הלכנו יד ביד כל הזמן. עזרנו האחד לשני. גולדמן הלחין לאלבומי מתיקות הראשונים מספר שירים.

"מתיקות" היתה ההתחלה שלי של ההפקות שמעבר לאלבומים בידיים, ובמהלך השנים הוצאתי 5 אלבומי מתיקות שהיו בנויים בעיקר על ילדי פלא, ואז עברתי להפיק את 'לחיים טיש', כשבתווך היו כמובן אלבומי

החסידיות כמו בעלזא או ויז'ניץ שהוצאתי".

היית בין היחידים שגולדמן העניק להם לחנים מעבר להפקות שלו.

"נכון. הייתי מאד קרוב אליו כל השנים. עזרתי לו להפיק את אלבומיו בארץ כשלא היו לו קשרים כאן, והוא עזר לי להביא ילדים להפקות שלי, למצוא ילדי פלא מתאימים. גם כשלי היה ילד פלא טוב, נתתי אותו להפקות של גולדמן, והוא הקליט אותו לאלבומי שלו. היינו קרובים כמו אחים, וכך הצלחתי להוציא ממנו לחנים. גם אייזיק האניג הוציא ממנו כמה לחנים לאלבומיו, אבל זה בזכות שהוא היה סולן באלבומי 'שלוה' של גולדמן".

"הבאתי להפקות החסידיות פרישקייט, חיות חדשה"

כהנא עומד גם מאחורי הפקת עשרות אלבומים לחסידיות השונות, ביניהם לא מעט אלבומים לבעלזא, החסידות אליה הוא משתייך. "הוצאתי אלבומים בין השאר לבעלזא, ויז'ניץ, צאנז, סקולען, נדבורנה ועוד. בעלזא היתה החסידות הראשונה שהוציאה אלבום עם שירים חדשים לאור, בעידוד הרבי שליט"א, והשירים האלו דיברו לאנשים. אלא שההפקות האלו דעכו במשך השנים, ואני החייתי אותם חזרה. הוצאתי 11-10 אלבומים לבעלזא, וגם הוצאתי את 'חסידישע אוצרות', שהיה האלבום הווקאלי החסידי הראשון".

למה בחסידויות שאינן בעלזא נעזרו בכך, ולא בכוחות מתוך החסידות שלהם?

"פשוט כי הייתי אז היחיד בתחום המוזיקה החסידי שעידין עבד והפיק דברים, והבאתי להפקות הללו פרישקייט, חיות חדשה. אז כולם רצו כנראה את הטעם הזה".

וכשאתה רואה היום את הפריחה באלבומים החסידיים שנמשיכים את "מתיקות", כמו "אידיש נחת" או "יונגערליך", מה זה עושה לך?

"אני שמח שכולם לוקחים ממני רעיונות ועושים את זה, וככה מתרבה כבוד שמיי. אני כבר עשיתי את שלי, ואני מפרגן לכל אחד שממשיך את הדרך הזאת. אבל אין לי שום קנאה ותחרות עם אף אחד, ממש לא. אני מרגיש שכבר עשיתי את שלי. העולם לא שייך לאדם אחד, ובכלל, אף פעם לא הייתי טיפוס שמקנא באחרים.

"אני מצדי השתדלתי תמיד לתת פתח לחברה הצעירים לעבוד בהפקות שלי. למשל, עבדתי עם דודי קאליש בתחילת דרכו. הרבה חברה'ה שהיום מוכרים מאד, התחילו אצלי, במקהלת 'לחיים', כמו אהרן הלוי (מוטי ויזל) ומשה שטעקל. גם שלומי דאסקל ושלומי גרטנר שרו לראשונה אצלי, ב'לחיים אידען'. וגם היום, אני עובד עם הרשי וינברגר, שהוא מצעירי המלחינים בדור".

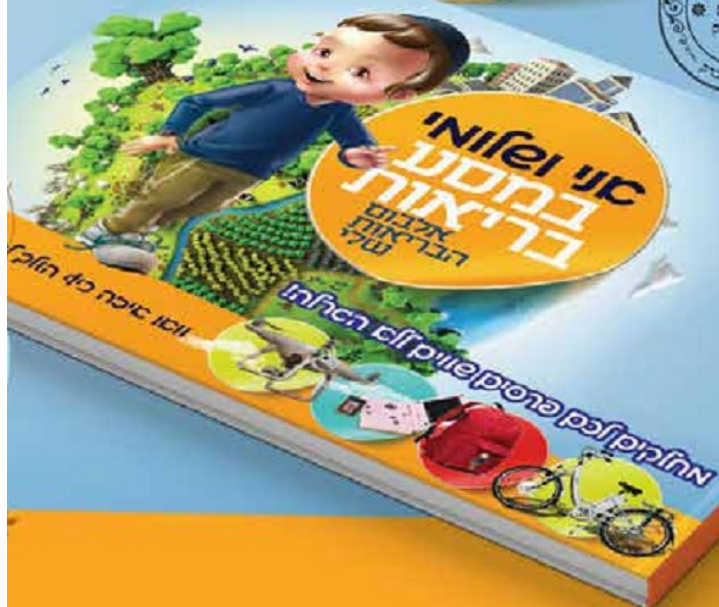
מהו הפרויקט הכי נמכר שלך עד היום?

"ללא ספק, 'לחיים טיש' הראשון, עם שירי השבת. הוא היה אלבום ששבר את כל שיאי המכירות, והגיע למספרים שרק מרדכי בן דוד הגיע אליהם בימים הטובים: מעל 70,000 אלבומים נמכרו. לי היתה שיטה כיצד לפרסם את זה בצורה הכי טובה. בנוסף, מכרתי את זה למפיצים

בריאות! בריאות! בריאות! בריאות!

אני ופנאי
במסע
בריאות
אלבום
הבריאות
שלי

אלבום מרבקות חדשני ומאתגר לילדים,
ארתק, עמוס ביצע מעשיר ומלא בחוויות

בריט ארצת! בריט איהנות! בריט אהרוויח!

אזבוק המרבקות הוהיט

אוספוס מרבקות

נכנסוס אהאלות

מרוויחוס אתנות!

סוהו! מרתק! סוהו!

חתנות
ללא הגרלה
וללא הגבלה!

אפתוח מוקד
מכירה ביתוח
רווח בטוח ומבטוח
ברו קשר:
052-7676774

המתנה הכו אוי תהיה סאכס???

ולכפון: 052-7676774 | כפקס: 04-3012101 | SHLOMI@BHGROUP.CO.IL

ומה עוד יוסף משה כהנא יכול לחדש כיום?

"זאת שאלת מיליון הדולר, שאני שובר בה את ראשי. ובכל מקרה, במהלך כל השנים בהן אני פעיל, שמתי לב לדבר מעניין, שניקר העניין אצל האנשים מתחלף כל כמה שנים. כשהוצאתי את 'לחיים אידען', העיקר היה אז העיבודים, שדיברו מאד חזק לאנשים; אחר כך היתה תקופה של הצלחת אלבומי החסידויות: בהמשך, תקופה של הצלחת הזמרים; והיום - כבר מסתכלים על השירים עצמם, האם השיר מוצלח או לא. כמובן ששיר צריך גם עיבוד טוב חזר טוב, אבל היום זה כבר לא העיקר, אלא השירים עצמם. זה הסיבה למשל שסינגלים לפעמים מצליחים מאד למרות שהמוזיקה בהם לעתים היא פשוטה וגם הזמרים לא תמיד מי יודע מה, רק כי השיר עצמו ממש טוב".

"אין היום את הסאונד של פעם, וחבל"

מה הפריקט שאתה הכי גאה בו?

"יש הרבה אלבומים שאני גאה בהם: 'לחיים אידען' ו'לחיים ברידער', 'מתיקות 2 - נודה לך'. 'מלחיים טיש', אפשר לציין כמובן את 'לחיים טיש' הראשון לשבת, וה'לחיים טיש' הראשון לימים נוראים, והראשון לפסח ולחנוכה. בקיצור, כל 'לחיים טיש' הראשונים לחגים. אני מאד גאה גם באלבום 'לחיים טיש חב"ד' הראשון. יש בו חיות מיוחדת. כשהוא יצא, אנשים עוד לא הכירו את השירים האלה וזה הקפיץ את כולם. בחב"ד יש שירים מיוחדים, אבל כשהאלבום הזה יצא, הציבור החסידי עוד לא הכיר אותם כראוי. היום, כמובן, כבר כולם שרים את שירי חב"ד.

"לפסח עשיתי עוד הפקה מיוחדת בשם 'כולנו מסובין', ושם יש סאונד שהצלחתי בו לדעתי יותר מכל שאר האלבומים. גם בלחיים טיש שבת הראשון היה סאונד מיוחד. אני חושב שזה קשור לכך שאז עוד הקליטו באנלוגי, כשעוד לא הייתה הקלטה דיגיטלית דרך המחשבים. היה שם סאונד כל כך יפה, שאני כבר לא יכול להגיע אליו היום. בכלל, אם יש משהו שמפריע לי ביצירה היום, הוא שיש הרבה טכני בהקלטות, ובתוצאה לא שומעים את הנשמה כמו שצריך".

במהלך השנים גם הלחנת לא מעט שירים, כמו 'ותגדלם', וגם התגלית כמעבד, ועיבדת בעצמך את רוב ההפקות האחרונות שלך.

"בהחלט. אני מלחין הרבה שירים, אבל מכניס לאלבומים רק את הטובים ביותר. במהלך השנים פורסמו 16-15 שירים שהלחנתי, כמו 'מודה אני לפניך', 'מה נשתנה' או 'ותגדלם' שהזכרת.

"ואכן עשיתי גם הרבה עיבודים בדיסקים שהוצאתי. חוץ מהאקורדים, אני עושה הכל. ואיך אני מעבד מבלי לדעת תווים? פשוט: אני יושב עם הנגנים על המקום ומסביר להם מה התוצאה שאני רוצה לשמוע. והם מנסים ככה ומנסים ככה, עד שיוצא מה שאני רוצה לשמוע. גם בקומיץ 4 שיצא כעת, עשיתי את העיבודים".

אם נחזור רגע ל"מתיקות", מה היה הסוד שלך שם? כיצד הצלחת להביא ממגוון המלחינים שהשתתפו ב"מתיקות" את הלחנים הטובים ביותר?

"ב"ה, אני חושב שבכל שנותיי הצלחתי להוציא מכל מי שעבדתי אתו את המיטב שהוא יכול להביא. איך? אני לא יודע, אבל זה הכישרון שקיבלתי משמים. הוצאתי ממונה ומלאופר את העיבודים הטובים ביותר, וכך גם מהמלחינים ומכל מי שעבדתי אתו. העיבודים שמונה עשה ב'לחיים ברידער' וב'מתיקות 2 - נודה לך', היו לדעתי הטובים ביותר בקריירה שלו.

"גם פינקי וובר פרסם ב'מתיקות' את הלחנים הראשונים שלו. הייתי פשוט מכוון אותו מה אני רוצה, וזה הצליח. כך גם למשל זה עבד עם

מגיע לאדמו"ר אלבום חדש שהוציא

במחיר טוב במיוחד, כדי שהם ירוויחו יפה מהאלבום הזה, והעיקר שיהיה אותו לעוד ועוד אנשים. זה כמובן היה גם עניין של בניית המותג 'לחיים', אבל מעבר לזה רציתי שהאלבום הזה יהיה בכל בית חרדי. היה לי חשוב שכולם יכירו את שירי השבת החסידיים. וב"ה זה אכן הצליח ובגדול.

"ובכלל, 'לחיים טיש' הפכה לסדרה שלמה סביב השבת ומעגל השנה: חגים, ימים נוראים ועוד. עד שהוצאתי את 'לחיים טיש ימים נוראים' הראשון, לא היה אלבום כזה. בכל חסידות היו מוציאים דיסקים, ופה ושם היית מוצא בהם שיר אחד של ימים נוראים. והנה, באתי והוצאתי דבר כזה מסודר עם כל ניגוני הימים הנוראים החסידיים. מונה אמר לי אז: האלבום הזה הוא לא סתם משהו שאנשים אוהבים, אלא משהו שיש להם צורך בו. אני זוכר עד היום את המשפט הזה, והוא צדק.

"אני חושב שבאמת עבדתי אז למען הציבור, חיפשתי מה חסר לציבור. ולא בגלל שהייתי איזה צדיק וקדוש, אלא כי זה מה שהנחה אותי כל הזמן, ההבנה שאני עובד למען הציבור. זה פשוט הסיפוק וההנאה שלי. אף פעם לא חשבתי למכור באלבומים שלי רק את הטעם שלי, אלא לראות מה אנשים אוהבים - ואת זה למכור, כשכמובן בהפקות עצמן אני מכניס את הנשמה ואת הטעם שלי בניגונים שנבחרו. כל הזמן חשבתי: מה בציבור החסידי צריכים ואין להם? וזה הצליח. זו נוסחה פשוטה: אם אתה עכשיו חושב מה אנשים רוצים ומציע להם את זה, תצליח. אם אתה מבין מה הקוראים שלך רוצים לקרוא בכתבה, היא תהיה מוצלחת. אם תחשוב: איך אני משכנע אותם להאמין במה שאני מאמין, פחות תצליח".

אז מה באמת עדיין חסר לציבור החסידי?

"לא יודע להגיד, אני חושב על זה. הנה, שמנו לב למשל שאין הפקות ואלבומים חסידיים המיועדים לגילים הקטנים ממש, 3-2, ואז הוצאנו את סדרת אלבומי 'אידיש קינדר' ו'אידיש קינדרגארטן' לחגים ובכלל, שהצליחו ביותר. זה הצליח בגלל החוסר, כי ראיתי שגם הקטנים צריכים משהו לרקוד אתו, לשמוע ולהאזין. יש שם בעיקר שירים, מפורסמים וחדשים כאחד, וקצת דיבורים וסיפורים".

ומה עם פרויקט "מזרח טיש" בו זמרים חסידיים שרו פיוטים מזרחיים בהברה חסידית? כשהוצאת את האלבום, רבים הרימו גבה.

"מזרח טיש" הצליח מאד ומכר הרבה עותקים, אבל ייקח שנים עד שהוא יתפרסם בכל מקום והשירים שבו יושרו באירועים חסידיים. הסיבה לכך פשוטה: כי הנגנים, אלה שמנגנים בחתונות, לא מכירים את השירים האלה וקשה להם ללמוד אותם. איזיק האניג, למשל, ששר בעצמו באלבום, ביקש ממני את התווים של השירים אותם הוא שר באלבום, כי הדרישה הגיעה מהקהל. הרבה ביקשו ממנו לשיר את הפיוטים המזרחיים שהוא שר בדיסק. אלו פיוטים מאד קדושים, שנחשפתי אליהם לראשונה דווקא בסין, כשהייתי שם בתערוכת צעצועים. כליל ישיבי ישבנו יחד כמה סוחרים ואנשי עסקים שהגיעו לשם, והספרדים פייטו כמה פיוטים שלא הכרתי ומאד אהבתי. אז התחלתי לחקור מה הפיוטים הכי טובים שיוכלו להתאים לדיסק בסגנון.

"כמובן שפרסמתי את האלבום במבטא חסידי, כי אני עובד רק עם המבטא הזה, וגם כי זאת היתה המטרה - להכיר את הפיוטים הללו לקהל החסידי. אני לא יודע כמה זה הצליח מבחינת הכרת הפיוטים הללו לציבור, אבל בשורה התחתונה הרבה קנו ואהבו את האלבום, ואפילו הרבה ספרדים. הם אולי שאלו למה זה במבטא חסידי, אבל אהבו את כל המעטפת המוזיקלית, כי באף אלבום אחר שהכיל חלק מהפיוטים האלה, לא היתה את ההשקעה הזאת שהשקעתי בדיסק הזה. תמיד היו מביאים פייטן אחד וגיטרה או כלי אחר וזהו, ואני בפרויקט הזה הבאתי משהו שונה ומושקע עם זמרים וילדי פלא. אם האלבום היה במבטא ספרדי, לא היה בית שהפיוטים שהושרו בו לא היו נכנסים אליו".

מה ההפקה הבאה שלך?

"אני עובד בימים אלה על משהו מאד יוקרתי, פרויקט שירים של ר' יום טוב עהרליך עם לוי פאלקוביץ - שירים שעדיין לא יצאו באלבומים השונים שחידשו במהלך השנים משירי עהרליך, כמו 'אוצרות יהודיים' של אברהם פריד וכו'. על העיבודים עובדים בימים אלה משה לאופר, יהודה גלילי ונפתלי משה שניצלער, ומדובר בעיבודים מלאים ויפים ברמה מאד גבוהה. ליום טוב יש שירים מדהימים. יש כאלה שמכירים אותו רק מהדיסקים שלו; יש שמכירים אותו קצת מפריד; ויש שבכלל לא מכירים את שיריו. בפרויקט הזה, אני חושב לפרוץ לכל שלושת סוגי הקהלים הללו".

ואיך בחרת את החומרים? הרי היו לו מאות שירים.

"כמו תמיד בהפקות שלי, אני לוקח כמה אנשים מכל הגילים, עושה סקר, ואחר כך שם גם את הטעם שלי. לכל אחד יש טעם אחר בשירים, וכמובן שאני יכול להכניס לעתים שיר שאני מאד אוהב, גם אם אלה שנתתי להם לשמוע פחות אהבו (בכל זאת, זו הפקה שלי...), אבל אני תמיד נועץ באחרים ומתחשב בדעתם. בפרויקט הזה, לקחתי 10 אנשים שהם חובבים מושבעים של יום טוב ומכירים את כל החומרים שלו, ושלחתי להם חמישים שירים לבחירה, ומתוכם בחרתי את עשרת השירים הכי יפים. אבל מה אני מספר את זה, זה סודות מקצועי..."

להיט 'אם מצאתי חן בעיניך' שהלחין משולם גרינברגר. אמרתי לו: אני רוצה להוציא אלבום 'פורים טיש', ואני רוצה שיר על המילים 'אם מצאתי חן בעיניך המלך', כש'המלך' מכוון כמובן לקב"ה. הוא הבין בדיוק מה אני רוצה, והצליח להלחין להיט גדול.

"גם עם מוישי קראוס (מנהל מקהלת הילדים 'אידיש נחת') והרשי וינברגר, איתם אני עובד כיום, זה עובד כך. אנחנו יושבים ביחד, כי צריך את האש שמתרחשת כאשר אנחנו ביחד, ואז זה מצליח.

"עם ר' נפתלי משה שניצלער, שהוא אמן ענק ואני עובד אתו לא מעט, יש לי קשר מאד מיוחד. הוא אדם עם הרבה כישרונות, ואנחנו משתפים אחד את השני ברעיונות שלנו. אני מאד מעריך אותו, והוא אותי".

מה דעתך על המוזיקה החסידית של ימינו? גם באלבומים חסידיים, יש כבר מקצבים אחרים מאלה שאתה מחנך אליהם.

"מה שמפריע לי יותר מהמקצבים, זה שמערבבים שירים. לפעמים אני נמצא באירועים חסידיים, ואתה יכול לשמוע את הזמר שר שיר ביידיש, ואחרי זה שיר מודרני או אפילו שיר שהוא חילוני במקור. אני גם יכול לפעמים לגוון עם שירים חדשים או ליטאים יותר, כשאני מוציא אלבום כמו 'קומזיץ', כי זה נמכר מאד גם בלייקווד ומותר לגוון עם שירים ישנים ונוסטלגיים ליד חדשים יותר, ואני באמת משתדל לערב שם מכל הסוגים - אבל רק שירים יפים עם טעם יהודי. לעולם אני לא אערב שם שיר מודרני או ישראלי. אחרים כן עושים את זה, מבלי לנקוב בשמות, ואני לא מבין את זה.

"גם בחתונות החסידיות אנחנו שומעים היום פעמים רבות מקצבי דאנס. אני חושב שיש קלידנים שעושים את זה ומשתמשים במקצבים אלו כי הם לא יודעים לנגן כמו שצריך, והמקצבים האלה מחפים על כך. יש כמה בחורים שאוהבים את זה, וזה נהיה סטייל היום. הייתי בחתונה חסידית מאד שהקלידן ניגן שם כך, והחסידים שהיו שם, לא ידעו מה זה, מה רוצים מהם בכלל. אני לא חושב שזה מתאים לנגן כך חתונות.

"בהפקות שלי, לא תשמע מקצבים כאלה בכלל. אני חושב שאחרי ששומעים דיסק שלי, ההשפעה של המאזין צריכה להיות שהוא ירצה להתפלל, להגיד תהלים. אם זה לא קורה, סימן שעשית משהו לא טוב".

"את 'מלווה מלכה' לא הייתי מוציא היום"

מה ה'פלופ' שהיה לך בכל השנים? הפקה שלא הצליחה.

"היה דיסק אחד שהלכתי בו לכיוון אחר, 'מלווה מלכה' שמו. רציתי שאנשים יוכלו להשמיע את האלבום במוצ"ש, ולשיר אתו ביחד את זמירות המלווה מלכה. ובמקום להכניס קטע מפה ומשם כרגיל, בניתי שם ממש זמירות שלמות, כך שהמאזין יכול לשיר עם זה כשהוא סועד סעודת מלווה מלכה. אבל זה פחות הצליח. כנראה שאנשים כבר פחות עושים 'מלווה מלכה' עם כל הזמירות, זה גם לא בדיוק היה הסגנון שלי. היום, לא הייתי זאת עושה שוב".

חיים שכאלה

"אני מרגיש שעוד לא התחלתי", אומר חיים ולדר, גם אחרי 68 ספרים ומפגשים עם עשרות אלפי ילדים. "עוד לא נגעתי בקצה של הנפש" • איך עוברים את הקורונה הזאת בשלום ונשארים שפויים? מהו התפקיד האמיתי של סופר? איך התנהג כאשר ילדיו שלו עשו לו בושות ברחוב? איזו השפעה היתה לסיפוריו על הקוראים? ומה עושים עם החרדה שיום אחד הסיפורים ייגמרו? רגע אחר הוצאת ספרו החדש "ילדים מספרים על עצמם 13", הסופר חיים ולדר ("אל תקראו לי רב ולא מחנך"), מספר על עצמו

ינתן ריגלר

עטיפת הספר החדש בסדרת "ילדים מספרים"

השעה 8 בערב כעת. הסופר חיים ולדר יושב ב"מרכז לילד ולמשפחה" בבני ברק אותו הוא מנהל, אחרי יום ארוך. הבניין ריק, הוא האחרון שנשאר לכבות את האור. אחרי יום שלם של פגישות עם ילדים שהגיעו לפתחו, הוא עוד לא סיים לעבוד. כעת הוא באמצע כתיבת הטור השבועי ל"יתד נאמן", בנושא טראמפ וספיחיו, מוודא תוך כדי שספרו החדש "ילדים מספרים על עצמם 13" הגיע לכל החנויות, ואולי הוא עוד ישלים עוד מעט סיפור שהוא באמצע לכתוב. אבל כשאנחנו משוחחים על היצירה שלו, העייפות נעלמת בין רגע.

כתבת עד היום על כל־כך הרבה נושאים, נגעת בכתיבה שלך בכמעט כל נושא חינוכי. מה מניע אותך כיום, אחרי למעלה מ־30 שנות כתיבה?

"אתה יודע כמה שירים נכתבו מאז בריאת העולם? מיליארדים, וככל שהעולם מתקדם, יש עוד ועוד שירים. אז מה, מישהו שאל האם לא נגמרו כבר התווים? ושירים הם רק ביטוי אחד לנפש האדם. אני מרגיש היום, שלא נגתי אפילו בקצה הקצה של הנפש. אתה שואל מה אני עושה כיום, האם לא נגמרו הנושאים? ובכן, עוד לא התחלתי. וכמו שאין גבול לצירוף של תווים, גם אין גבול לכתיבה ולנושאים, וככל שעובר הזמן, אני מגלה כמה נפש האדם מורכבת, וכמה סיפורים עוד ניתן לכתוב עליה. המציאות עולה מעל לכל דמיון.

"אני רוצה לומר משהו לגבי תפקיד של סופר. המציאות, מאד מוגבלת, כי הרע בעולם מוגבל וגם הטוב מוגבל. סופרים כמו ז'ול ורן - שנפטר ב־1905 - הורידו את הדמיון שלהם למציאות, כי כמה שהמציאות מוגבלת - הדמיון הוא אינסופי. הלך ז'ול ורן ודמיין וכתב על רכבים, צוללות וחלליות - כשעוד לא היו בעולם כאלה! הוא הביא רעיון לעולם. אנשים חשובו: זה דבר דמיוני, אבל הסתקרנו, ואז בא מישהו ואמר: רגע, אולי ניצור משהו כזה, וההמצאות המדומיינות שלו בספרים, הן אבי הטיפוס של המסוק ושל החללית כיום, ובכך ורן בעצם הפך את הדמיון למציאות. הבעיה היא שרוב הסופרים הפכו את העולם ליותר רע ולפחות צנוע. כתבו על דברים אכזריים או שערורייתיים, ואנשים סלדו ממה שהם כתבו - אבל הסתקרנו, ואז אחד ניסה לממש איזשהו מעשה אכזרי המתואר באחד הספרים, והפך דמיון למציאות - אבל בכיוון הרע. כי בסופו של דבר, הסופר יוצר מציאות ומנגיש אותה לאנשים".

ומה בעיניך תפקידו של סופר?

"לסופר בעיניי יש כמה תפקידים: גם לשקף את המציאות, גם לגלות את מאחורי הקלעים של נפש האדם, וגם לצאת חוצץ מל תופעות שונות. אחת הדוגמאות הכי טובות היא

אמיל ז'ולא, שכתב בזמן משפט דרייפוס את המאמר 'אני מאשים', שקיבל תהודה בכל העולם. כל העולם היה נגד דרייפוס (קצין יהודי צרפתי, שהואשם בבגידה במולדתו על לא עוול בכפו: י.ר.), וזה היה מאד לא פופולארי להיות בעדו, כשכולם טענו שדרייפוס בוגד ומרגל. ובא אמיל ז'ולא ואמר: הכל שקר, והתברר שהוא צודק.

"גם היום, אם היית בעד טראמפ, תפסו אותך כאידיוט, כי כל העולם 'הנכון' בעד ביידן. אז אני טוען שתפקידו של סופר הוא להגיד: לא! אני חושב אחרת. אתם רוצים להגיד שאני הזוי - תגידו, אבל יש מקום לעוד דעה ולעוד מחשבה. ומה שאני עושה בסיפורים שלי הוא לתת לאנשים לא סוג של מראה, אלא סוג של אופק ללכת אליו. למשל, בסיפור על ילד שבמשחק כדורגל בין הילדים, היה אומר: 'היה פאול'. כולם אמרו לו: לא היה. והוא התעקש ואמר: היה פאול, אני זה שעשיתי אותו. שאלו אותו החברים: אם אף אחד לא ראה, אז למה אתה אומר? והוא ענה: כי זו האמת, ואני צריך לומר מה שהיה. ואחרי שהוא הודה בכל פעם שהוא גרם לפאול, או ליד 'וחוץ', הגיע מצב שאחרי כמה חודשים כל ילדי הכיתה ניגשו אליו כאשר נוצר ויכוח כדי לשאול אותו מה היה. איך ילד מגיע להנהגה בתוך שלושה חודשים? כי הוא ישר, כי הוא מציע לשאר הילדים דרך אחרת. אלה הדברים שסופר צריך לעשות ולחנך אליהם".

אתה תמיד אומר בהרצאות או בהקדמות לספרים, שובכל סיפור שלך מסתתר מסר. כתבת פעם סיפור סתם כך? כי היה לך איזשהו מהלך ספרותי מעניין?

"האמת, ואני לא מתבייש להגיד, שכמעט ולא. בהקדמה לספר 'אל תוך עצמך' כתבתי במפורש שאני מודה באשמה שבכל אחד מסיפוריי יש מסר. למעשה, אני חושב שבכל סיפור ישנו מסר, השאלה מהו. ואני אסביר: היה לי פעם עימות רדיופוני עם סופר וסאטיריקן חילוני בשם אפרים סידון. הוא סופר חילוני ואני סופר חרדי, ובעימות הוא אמר לי: קראתי כמה סיפורים שלך, ואתה פשוט מנסה לחנך בסיפורים האלה, אתה בעצם עוזר למורים ולהורים.

ארון הספרים מספרי חיים ולדר, במשרדו בבני ברק

יש סיפור שכתבתי
 על כלה שאיבדה
 טבעת שקיבלה
 בשווי 5,000\$.
 היא נמאסה על כל
 המשפחה, שלא
 הבינה איך איבדה
 כזאת טבעת
 יקרה. בעלה קנה
 טבעת זהה מכספו,
 תוך שהוא נכנס
 לחובות. הוא
 פתאום 'מצא' את
 הטבעת האבודה
 בכיס של חליפת
 החתונה שלו. יצא
 שהוא הדפקט
 ששכח את
 הטבעת היקרה.
 לאחר 15 שנה
 אשתו גילתה
 שבעלה לא 'מצא'
 את הטבעת...
 אני חייב להודות
 שהמקרה ההוא
 דווקא לא הסתיים
 בטוב: הכלה
 איבדה טבעת
 יקרה, והנישואין
 עלו על שרטון

"אז אם אתה שואל איפה יש כמה סיפורים כאלה, שכתבתי כי הם מעניינים או משעשעים בלי מסר ספציפי, ובכן, יש כמה סיפורים כאלה בספר 'צ'אלמער'".

להביא טוב לעולם דרך הסיפורים

אתה אוהב שקוראים לך "סופר"? כי כמו שהסברת, אתה לא באמת סופר שהוא גם מחנך, אלא מחנך שמעביר את המסרים שלו דרך סיפורים.

"אני לא אוהב שקוראים לי לא 'מחנך' ולא 'רב'. אני רואה את עצמי כמשפיע על נפש האדם, מעצב או מכוון אישיות. כל הסופרים הם מחנכים, וגם העיתונאים. לכולם יש אג'נדה. אני לעתים מאזין לראיון ברדיו ושומע איך הכח בידי המראיין, שיודע כיצד לתקוף את הנושא ואת המראיין, האם להניח לו להתבטא, מתי לעצור אותו וכו'. גם סופר מחליט לאן הוא רוצה לקחת את הסיפור שלו, האם להיות בצד של הרעים? היום יש סיפורים לרוב בהם הצד הגיבור הוא של השודדים, של הרעים. הספרות העולמית עשתה את העולם יותר רע ופחות צנוע. זה פיתוי מאד גדול לכל סופר, גם לי, אבל אני חושב שהצלחתי להיות מעניין גם בכיוון הטוב, לגלות טוב בעולם.

"למשל, יש סיפור שכתבתי על כלה טרייה שאיבדה בשבע הברכות שלה את הטבעת שקיבלה ממשפחת החתן, בשווי 5,000 דולר. בתוך זמן קצר היא נמאסה על כל המשפחה שלו, שלא הבינה איך איבדה כזאת טבעת יקרה. בעלה הבין שבמצב הנוכחי כבר לא יעזור דבר והוא לא יוכל לשקם את מעמדה. אז מה עשה? הלך וקנה טבעת זהה מכספו, תוך שהוא נכנס לחובות, ואחרי כמה חודשים, הוא פתאום 'מצא' את הטבעת האבודה בכיס של חליפת החתונה שלו. הוא כמוהו סיפר על כך לכולם, וכל בני משפחתו ביקשו ממנה סליחה על החשד, כי כעת יצא שהוא הדפקט ששכח את הטבעת היקרה. 15 שנה ירדו עליו על הסיפור הזה, ורק אז, בדרך מקרה, אשתו גילתה שבעלה לא 'מצא' את הטבעת אלא קנה לה חדשה, ובעצם לא קנה רק טבעת, אלא 'קנה' גם את האשמה על האבדה.

"הסיפור הזה מבוסס אמנם על מקרה אמיתי, אבל אני חייב להודות שהמקרה ההוא דווקא לא הסתיים בטוב: הכלה איבדה טבעת יקרה, והנישואין עלו על שרטון. אבל בסיפור, מעצם זה שכתבתי לו סוף שכזה, הבאתי לעולם חשיבה על איזה טוב שאנשים לא חושבים עליו".

מה ההשפעה הכי גדולה שראית שהייתה אצל פעם לאחד מסיפוריך?

"בחינוך, הכי חשוב זה ללמד את הילד לחשוב על העתיד, במקום על סיפוקים מידיים, ובכך הצליח. אדם

אמיתי לו: אוקיי, אני מודה באשמה. איפה ההשמצה כאן? אז הוא אמר: התפקיד של סופר הוא לשים סיכה בבלון, ללכת נגד הזרם. אמרתי לו: אתה חושב שהשמצת אותי, אבל למעשה החמאת לי. הלוואי וכל המתנגדים שלי יחשבו כך, שכל מה שאני עושה הוא לעזור למורים. וכעת אני אשמיץ אותך, ותראה בזה מחמאה: אתה, לעומתי, רוצה לשים סיכה בבלון, נגד המורים, נגד המשמעת. הוא השיב: נכון. ויצאנו שנינו מבוססים, כי בעצם שנינו 'השמצנו' אחד את השני, בדבר שהיינו למעשה גאים בו.

"לסידון, לצורך הדוגמא, יש סיפור על אדם שהלך ברחוב ושמע צעקות 'עזרה, עזרה!'. הוא התקרב ולא ידע מהיכן הן מגיעות, והצעקות מתגברות: 'עזרה, עזרה'. ואז הוא רואה בור, ושומע מתוכו קול: 'עזרה, עזרה'. הוא מסתכל ורואה בבור איש שנפל, ואומר לו: אדוני, אני מבין שנפלת לבור ואתה רוצה עזרה, אבל הבעיה היא שלא קוראים לי עזרה אלא נחמיה, והלך. עכשיו, אני מודה שהסוף מצחיק, אבל על מה אנחנו צוחקים? הרי האיש נותר כלאו בבור! אף חרדי לא היה כותב כזה סיפור, למרות שהוא מתוק ואני עף עליו. אני הייתי מספר שהבן אדם הלך והזעיק הצלה, גם אם זה הורס את הפרודיה והסאטירה, כי זה ההבדל בינינו.

"מלכתחילה, לא התחלתי כסופר בכלל, אלא כמורה ומחנך לילדים, ובכיתה כתבתי לילדים סיפורים כדי שיבינו את עצמם. 'ילדים מספרים על עצמם' משקף את הילד, להראות לו שאני מבין מה הוא מרגיש ולתת לו פתרונות לצאת מהמצב שלו. כל הכתיבה שלי נובעת מזה שאני יושב ואומר לעצמי: יש לי מסר להעביר, ובוא נחבר לו סיפור. יש לי כמה סיפורים בודדים שאנשים באו ושאלו אותי: מה המסר בהם? מבחינתי אם מתוך אלפי סיפורים שלי, הם מצאו כמה סיפורים בודדים בלי מסר, שהיו רק בשביל הפאן, זו תעודת כבוד. זה שימח אותי לשמוע מהם את המשפט: 'לא מתאים לך לכתוב סיפור בלי מסר', כי זה רק לימד אותי שבשאר הסיפורים הם הצליחו לתפוס את המסר.

שהכיר את הספר 'מה עושים עכשיו' שם כתבתי מה עושים כשטובעים. כולם אמרו לי: השתגעתי? מה אתה כותב דבר כזה? אבל לקחתי את הפרק הזה מהחיים שלי, מבני צביקי ז"ל (שנפטר מהמחלה לפני כשנה וחצי; י.ר.) שטבע בבריכה וברק שטיגליץ, המוכר כיום מאלעד, הציל אותו ברגע האחרון. בפרק בספר, כתבתי שעל ילד שטובע לעשות הכל כדי להסב את תשומת לב האחרים בבריכה, ואותו ילד שהכר את הסיפור, שרט את רגלי המבוגרים לידו, ששמו לב שהוא טובע, והצילו אותו. ילד אחר - היה חסר אונים.

"ב'ילדים מספרים' יש סיפור בשם 'סיר לחץ', על ילד שאמו הורתה לו לא לגעת בסיר הלחץ הרוחת כשהיא יצאה מהבית, אך הוא הסתקרן ונגע, וכל המים הרתחים נשפכו עליו באחת על פניו. אחיו לא ידע מה לעשות, כי הוא לא רצה לטלפן לאמו ולהלשין. ושם אני יוצר איזשהו מתח, שהאח אומר לעצמו: אני לא יכול להלשין, והקורא אומר: תלשין כבר! כי לפעמים כן צריך להלשין, ולבסוף האח אכן 'מלשין' ובכך מציל את חייו. ובכך, לא מזמן היה מקרה עם ילד ששיקר לאמו להיכן הוא הולך, ועלה על עץ ללא רשות - ושם הוכש מנחש. הוא הרגיש שהוא מאבד את ההכרה אבל לא רצה ללכת הביתה, כי אז יתברר ששיקר להוריו. ואז הוא נזכר בסיפור, שהמסר שלו הוא שאם הילד חווה דבר נורא שכזה - הוא חייב מיד לספר להורים, וברור שהם לא יענישו אותו אלא יטפלו בו, והוא חוזר הביתה והובהל לבית החולים. הוריו של אותו ילד התקשרו אליי מבית החולים פורייה ואמרו: עוד חמש דקות, הוא לא היה חי.

"אלו שני סיפורים של הצלת חיים, אבל יש הרבה שפשוט השפיעתי עליהם בנפש. קח סיפור כמו 'ניסוי במדעי החברה' מהספר 'אל תוך עצמך'. מה מעניין נערים, ובכלל אנשים? דימוי אישי, ביטחון עצמי. ובסיפור הזה אני מספר לכל נער מה זה ביטחון עצמי, והוא מבין שביטחון עצמי שתלוי באחרים - אינו ביטחון עצמי.

"ספריי הם כמו ערכה בסיסית לנפש האדם, למי שרוצה לחנך את ילדו לדעת איך להתמודד כשלוועגים לו, מכנים לו שם, או יורדים עליו; להתמודד עם פחדים או עם הדימוי העצמי, איך להסתכל על עצמו; איך להסתכל על העתיד. בכלל הספרים שכתבתי עד היום, אני פונה למגוון רחב, מפעוטות ועד הורים. גם פה, ב'מרכז לילד ולמשפחה' אני משתדל לחנך את הילדים לאותם דברים עליהם אני כותב. רק כעת יצא ממני ילד שעד לפני חודש הסתובב עם עבריינים, וכעת לומד כיצד אמור להתנהג ילד בגילי".

כל הסיפורים האלה, של ילדים ואנשים מספרים על עצמם, אמיתיים?

בתגובה, ולדר קם מהכיסא אל הארון העמוס שממול למכתבה, ושולף לי משם קלסר אחד מתוך ערימה ענקית של קלסרים. בקלסר מתויקים מאות מכתבים שקיבל, כתובים בכתב יד צפוף. "הכל מכאן, כל גרעיני הסיפורים שלי. אם תבוא איתי כעת לת.ד 211 המפורסמת, שלא ביקרתי בה בסך הכל שבוע, תראה איך היא כבר מפוצצת. יש מזכירה שעוברת על כל מכתב וכשהכותבים רוצים תגובה, הם גם מקבלים. ב"ה, היום אנחנו כבר הוצאת ספרים, ואת המענה למכתבים, גם לאלה שלא קשורים לספרים וכוללים לעתים שאלות חינוכיות, אני רואה כחלק מהמחויבות לקוראים".

במחיצת מרן הגרא"ל שטינמן זצ"ל

מקבל את ברכת מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

בלי תפיסת עתיד לא יצליח, וגם אם יצליח בדרך - הוא ייכשל לבסוף. יש לי על כך סיפור בשם 'בחזרה לעתיד'. אני מספר שם על נער שלא עשה כלום עם החיים שלו, לא השקיע בכלום. ובסיפור מתואר כיצד כשהוא היה בישיבה, הוא נפצע ואז הפך לצמח במשך 12 שנים. אני מתאר בצורה מאד מוחשית איך בכל השנים האלה החברה מתקדמת, החברים מתחננים, נולדים להם ילדים והם תופסים משרות בכירות - ואז הוא חוזר לחיים, ומגלה שהוא תקוע בוואקום. החברים שלו כבר ר"מים מכובדים בישיבות, והוא תקוע בגיל 16. בסוף הסיפור הבחור הזה קם משינה ומבין שכל מה שחווה היה רק חלום. אני מחזיר אותו להווה, ואז הוא מבין שלא צריך להיות צמח בשביל להבין שהוא הורס את העתיד שלו. ילדים באים אליי לכאן בכל שבוע ושואלים 'איך עולים לרכבת', ואני מספר להם את הסיפור הזה. כתבתי גם סיפור בשם 'אוהב אותך, עוזב אותך', על נושא התלות בחבר או בדמות חינוכית, ואני מתאר איך לצאת מזה.

"אין חודש שלא בא אליי מישהו ומספר ששיניתי לו את החיים. בניגוד לסופרי מתח שמביאים עלילה מפותלת - שכקורא אני מאד מתפעל ממנה - העלילות שלי מתרחשות במקום הכי קטן והכי גדול - בנפש האדם, והן הכי מעניינות אנשים. ספר מתח הוא יפה, אבל ברגע שתסיים אותו לא תקרא שוב, אבל את 'קוראים לי צביקי גרין' שכתבתי, אנשים קוראים 7 ר 8 פעמים, גם בגיל 30-40 ודומעים, כי זה מטייל בתוך הנפש שלהם. אנשים מספרים לי שהספר הזה עיצב את דמותם.

"היו גם סיפורים מצילי חיים של ממש: בתקופה האחרונה היו כמה פעוטות שטבעו בבריכה, ואחד מהם הוא ילד בן 3-4 שטבע בבריכה פרטית אבל ניצל, בגלל

"ספריי הם כמו ערכה בסיסית לנפש האדם, למי שרוצה לחנך את ילדו לדעת איך להתמודד כשלוועגים לו, מכנים לו שם, או יורדים עליו; להתמודד עם כחדים או עם הדימוי העצמי, איך להסתכל על עצמו; איך להסתכל על העתיד. בכלל הספרים שכתבתי עד היום, אני פונה למגוון רחב, מפעוטות ועד הורים

שאין טעם להחביא בבטן דברים, העמיד אותך עצמך במבחן, ובחרת לשתף את הקוראים והמאזינים שלך במה שעברת.

"ברור. אני לעולם לא אטיף למשהו שאני לא עושה בעצמי. אני מקפיד לא לקרוא לעצמי 'הרב' או 'המחנך', אלא רק סופר, כי אני לא מרגיש את עצמי מנהיג רוחני, אלא יותר מומחה לנפש האדם, סופר. לעולם לא אכתוב משהו שאיני מאמין בו, גם בספרים וגם במאמרים ב'יתד'. תמיד אכתוב על דברים שאני טוב או מבין בהם. גם הרב שטיינמן זצ"ל אמר לי פעם: תפקידך הוא לדאוג לנפש, לרוחניות יש מספיק אחרים שדואגים. בנקודה הזאת, הרבה אנשי חינוך נופלים קצת עם הילדים שלהם מבחינה רגשית, כי הרבה פעמים אנשים עושים חשבון לאחריים. כשקרה שילד שלי עשה בלגן באמצע הרחוב, לא אמרתי לעצמי: 'בושות, אנשים רואים מה עושה הבן של ולדר'. יש הורים שהיו צובטים אותו ואומרים: תראה מה אעשה לך! ואני? ואני הייתי מסתכל עליו, מביט בשויון נפש, ואפילו נהנה מכל אלה שמסתכלים על הסיטואציה, כי אז הרגשתי

שאני עושה באמת את מה שאני מטיף לו - כי החינוך של הילד שלי מעניין אותי כעת ולא מבטי האנשים. וכשהוא סיים את הסצנה אמרתי לו: סיימת? לא? קח לך עוד חמש דקות למופע. ילדי לא הרגישו מעולם שאני עושה חשבון של מה יגידו.

"גם זה שלא הסתרנו את המחלה של צביקי, הגיע ממנו. הגר"ח קניבסקי הורה לו לפרסם את שמו כדי שעם ישראל התפלל עליו, וכך עשה. מעולם לא השקענו אנרגיות בהסתרה, גם כשהוא סבל לפני כן ממחלת הקרוהן. אנשים משקיעים בהסתרה כזאת אנרגיה, וזה לא שווה את זה. ואני נאמן לשיטתי. 'ספר על עצמך'."

איך זה באמת היה עבור ילדיך להיות הילדים של חיים ולדר? כולם מצפים מהם להיות ה"טופ" כל הזמן.

"הם גדלו בבית הכי רגיל. כששאלו את הילדים שלי כשהם היו קטנים מה עושה אביכם, הם תמיד אמרו: 'מנהל המרכז לילד ולמשפחה'. פעם, המורה של אחת הבנות שלי שאלה את אשתי למה הבת שלי משיבה כך, וכי אביה לא סופר? אז היא הסבירה לה, שאת זה שאני סופר, הילדים לא רואים. מה הם כן רואים? שאני הולך כל בוקר ל'מרכז לילד ולמשפחה', וכל הזמן מתקשרים להתייעץ איתי בהקשר הזה. אין לי שום פריזילגיה, אין לי פוזה. בבית אני לא 'סופר' ולא איש חינוך. אני אבא. צ'אלמר כמו אבא שלי. בסך הכל קיבלתי מתנה, כישרון משמים, אבל אני לא מחשיב את עצמי. הילדים שלי יודעים את זה טוב."

מיליון עותקים נמכרו עד היום

ספריו של חיים ולדר, לפי כל המדדים, הם ספרי הקריאה הנקראים ביותר בציבור החרדי. ספריו מכרו עד היום לא

"במקום של השכול? אבא כמו כולם"

איזה תהליך אתה עובר עם הילדים שמגיעים אליך לכאן, ל"מרכז לילד ולמשפחה"?

"מגיעים לכאן ילדים נורמטיביים שיש להם בעיות של ביטחון עצמי, פגיעה חברתית, או עניינים שבין הורים לילדים כמו חוצפה וכדו'. דבר ראשון שאני עושה איתם, זה להקשיב, 'ספר על עצמך'. וב"ה, אני יודע להקשיב. אגב, מי שרוצה טיפ מה זה להיות איש שיחה - זה להקשיב. לעתים אני יושב עם אדם מכובד, ובסוף השיחה הוא אומר לי: אתה איש שיחה מעניין! ואני לא דיברתי מילה אחת, רק הקשבתי. אנשים לא יודעים, אבל להקשיב זה להיות איש שיחה. ובחזרה לילד: אם אני שואל שאלה והוא לא עונה, אני לא נלחץ. אני אתו, יש לי זמן. ואחרי שאתה מקשיב לו, אתה מביא אותו למצוא את החוזקות שבו, כדי לפתור את הבעיות שלו בעצמו, בעיות שבדרך כלל אינן כאלה גדולות, וגם אם כן - אנחנו יודעים איך לצמצם אותן ולפתור.

"לעתים צריך להפעיל את הילד או להשפיע עליו דרך הסביבה. יש לנו תכנית בשם 'דיאטה חברתית', המיועדת לילד שלא הולך לו בחברה, וצריך לדעת ללמד אותו איך לצרוך חברה נכון; אנחנו מלמדים אותו לפרוש מהחברה במשך חודש. בזמן הזה הוא לא מתחיל שיחה, רק עונה בכן, לא, אולי ולא יודע, ופשוט מתבונן סביבו. קודם כל, אני מלמד אותו להתמודד גם עם בדידות, כי החברה היא אכזרית, מבינה מיד מי צריך אותה ומי לא, ומי שלא צריך אותה - היא רודפת אחריו, כי היא אומרת: אם טוב לו עם עצמו, גם אני רוצה להיות אתו. חו עבודה מאד קשה ויומיומית. לעתים אני יושב עם הורים שיש להם כאוס לא נורמלי עם הילדים, ואני עובד איתם על היררכיה נכונה, ומלמד אותם במקרי מריבות להגן על הגדולים ולא על הקטנים. כי לרוב, בריב בין האחים, ההורים מענישים את הילד הגדול, 'למה היכית את אחיך?'. ואנחנו מלמדים אותם להגן דווקא על הגדולים: 'הוא הוציא לך לשון? אני מעריך אותך שהרבת לו רק קצת, למה אתה מוציא לו לשון? ברגע שאתה מראה לגדול שאתה מכבד אותו, זה משפיע גם על הקטנים ומונע מריבות. אגב, מהניסיון שיש לנו, אני יכול לומר שרק בעשרה אחוז מהמקרים, הגדולים הם ש'מתחילים' עם הקטנים."

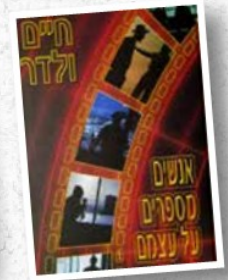
כתבת כל כך הרבה בספרך על ניסיונות של בני אדם, ואז, בשנים האחרונות, התנסית אתה בניסיון הבלתי אפשרי, עם המחלה של בן צביקי ז"ל.

"הקב"ה נתן לי כנראה איזשהו תפקיד בעולם, והוא נותן לי לחיות כל מיני דברים, גם כדי להיות עזר לאחרים. במקום הזה, של מה שאירע לנו, אני לא סופר ולא כלום, אלא אבא שמתמודד עם שכול, וזה קשה כמו לכל אבא אחר, ואני מתמודד. אני לא חושב איך זה קרה דווקא לי או משהו שקשור לזה. פה אני הופך להיות אבא כמו כל האבות, וצריך להתמודד, וההתמודדות קשה. ועם זאת, אני חושב שאנחנו במשפחה יודעים להתמודד טוב עם מה שעברנו, מה שכמובן לא סותר את העצב והגעגוע. אני רוצה לומר לך שנשארנו משפחה שמחה, ואנחנו כמו בן מוצאים נחמה גם בזה שבצביקי ז"ל השאיר אחריו שני ילדים."

פתאום, כל מה שכתבת עליו בספרים כל השנים,

לומד את שפת הילדים שבאים אליו. חיים ולדר במשרדו ב"מרכז לילד ולמשפחה"

ממילא ייקנו, אלא משקיע בעטיפה יפה ומכובדת. אני בהחלט אסיר תודה לאלה שרוכשים את ספריי, ומשתדל 'לשלם' להם בספר מעניין כדי שיקראו. בסך הכל, הקוראים עושים לך טובה גדולה שקוראים אותך בכלל, שמקשיבים לך. אני מעריך כל קורא שלי".

מה החלק של הכתיבה שהכי אהוב אליך: סיפורי "אנשים מספרים", "ילדים מספרים", או הסיפורים שאתה ממציא בעצמך ומפרסם לעתים יותר רחוקות?

"הדבר הכי קשה בעולם הוא סיפורי הילדים, פי מיליון יותר מסיפורי המבוגרים, וכשאתה מסיים לכתוב סיפור או ספר לילדים - אתה בשמיים. סיפורי 'ילדים מספרים' הם מאד מורכבים, זו יצירה שקשה בכל פעם מחדש לכתוב אותה. כסופר ילדים שכותב כבר יותר מ-30 שנה, לכאורה כבר מזמן הייתי צריך להיות פאסה, כי השפה של הילדים של היום כבר שונה. אבל המזל שלי הוא שאני יושב פה בכל יום עם בין חמישה לעשרה ילדים ובני נוער, ואני יודע את השפה שלהם יותר מכל ילד מצוי, מכיר את כל הסלנגים וממשיך להיות ילד ונער כשאני כותב עבורם. אגב, זה הסוד לכתיבה: כשסופר כותב לילד, הוא צריך להיות ילד, וכשהוא כותב על זקן - להיות זקן. לי עזר הקב"ה, שאני יושב גם עם הילדים בדורנו, ומכיר את שפתם. ועם כל מה שאומרים שהדור שלנו הוא דור המסכים, אני יכול לספר שספרי הילדים שאני מוציא כיום, מוכרים פי כמה וכמה מאשר אלו שהוצאתי בתחילת הדרך. 'ילדים מספרים על עצמם' שיצא לפני 27 שנה, נמכר היום כמו ספר חדש. אני חושב שגם הסגנון של 'ילדים מספרים' הוא ז'אנר שאני המצאתי. אני זוכר אפילו שבתור מורה זה מה שרציתי לעשות, להיכנס לראשו של הילד ולספר את הסיפור

פחות ממיליון עותקים (בשפות השונות), דבר שאין לו אח ורע בספרות החרדית.

האמנת אז, בתחילת הדרך, שבעתיד אתה תהיה הסופר הנקרא והנמכר ביותר בציבור החרדי?

"בחיים לא. מה שכן, ידעתי כבר בגיל צעיר שאני רוצה להשפיע, שיש לי מה למכור. אבל הכל הפתעה אחת ענקית עבורי, שאני מתענג עליה ומודה עליה לקב"ה. אבי חינוך אותי תמיד להיות אסיר תודה על כל דבר שנותנים. לא לומר 'יש לי ויש לי', אלא להודות כל הזמן על האישה ועל הילדים ועל החיים האלה. זה מתכון לאושר, כי כשאדם אומר 'מגיע לי', אז הוא גם ירגיש שמה שיש לו לא מספיק. את חיי הגישואין התחלתי בלי דירה משלי, וגם אז הייתי מאושר".

ובעננים האחרונות, אפילו הגברת את משמעת הכתיבה. אתה מוציא שני ספרים בשנה, לעתים אפילו שלושה. הוצאת עד היום לא פחות מ-68 ספרים.

"תמיד היתה לי משמעת כתיבה. המעניין הוא, שדווקא החרדה עם השנים שמא ייגמרו לי הסיפורים - חרדה שכתבתי עליה במרומז כבר ב'צביקי גרין' - יוצרת אצלי דחף ליצור כל הזמן, משמעת כתיבה על טורבו. כמובן, גם כיוון שיש דרישה יותר גדולה, אני משתדל לעמוד בה. הניסיון הכי גדול מבחינת הכתיבה, היה בזמן המחלה של צביקי, כשהייתי אתו רבות בחו"ל לצורכי הטיפולים, ואז היו לי כל התירוצים כדי לא לכתוב, ולא ויתרתי לעצמי. 'אם תעזבני יום, יומיים אעזובך'. כיום, החרדה הזו שהסיפורים שלי ייגמרו, הכי מפרה אותי. אני ממליץ לכל אדם שעובד ורואה פירות, לא לשבת על זרי הדפנה. אפשר לראות את זה גם בהשקעה בספריי: אני לא אומר 'הקוראים

סיפור כמו 'ניסוי
במדעי החברה'
מהספר 'אל
תוך עצמך'. מה
מעניין נערים,
ובכלל אנשים?
דימוי אישי,
ביטחון עצמי.
ובסיפור הזה אני
מספר לכל נער
מה זה ביטחון
עצמי, והוא מבין
שביטחון עצמי
שתלוי באחרים
- אינו ביטחון
עצמי.

"הקורונה? בין הזמנים ארוך שייגמר בסוף"

**אי אפשר שלא לדבר על תקופת
הקורונה בהקשר של חינוך. אתה
נמצא פה במרכז יום יום. מה
התקופה הזו עשתה לילד החרדי?**

"כאוס מושלם. עוד לפני עידן הקורונה
היה את האינטרנט שמנסה לשבור את
החומות שלנו. החרדים נשמרו מאז
ומתמיד מהתרבות החיצונית, ולמרות
שליצר הרע תמיד היה רייטינג גדול, אנחנו
עמדנו מול פגעי הטכנולוגיה בצורה מאד
יפה. לפי הערכות של רואי השחורות
נגד החרדים, 95 אחוז מאיתנו היו צריכים
ליפול שבועיים לטכנולוגיה. והנה, אתה
עדיין רואה שהישיבות מלאות, ב"ה.

"אבל הקורונה הצליחה למרבה הצער
להפיל גם את הדבר ששמר עלינו כל הזמן
- את הלימוד בישיבות ובמוסדות החינוך.
מה הקב"ה רוצה מאיתנו - אני לא יודע,

אבל אני אומר להורים: פשוט אל תנסו
קעת לפעול יותר מידי כנגד מה שאתם חווים. זה כמו גל
תורידו למינימום את הדרישות שלכם מהילדים, כדי שהם
לא ייראו צורך ללכת לצד השני. זה כמו בין הזמנים גדול,
וגם הוא יעבור. הנגיף הוא דבר שאינו בדינו כלל, אפשר
רק להתפלל. אתה תעשה את שלך, ואם הקב"ה החליט
שהילד שלך יינזק מהתקופה הזאת, גם זה אינו בידך. עליך
לעשות רק את הדבר הנכון, שלפעמים הוא לשתוק".

איך נשארים שפויים מהתקופה הזאת?

"כמו שאמרתי, להתייחס לזמן הזה כמו אל בין הזמנים
אחד גדול. להרגיע את הדרישות מהילדים מבחינה רוחנית,
ובכלל, מכל הבחינות. להיכנס לכוננות שבת. להירגע.
להגיד: זה לא משהו שתלוי בי. כמו שכשילד עובר תקופה
קשה אתה לא מתעסק אתו, גם כעת אל תתעסק אתו.
מצדך, רק תן אהבה, כבוד, הערכה, יציבות, זוגיות נאותה,
נוכחות הורית, גבולות וסמכויות - שצריכות להישאר -
ואפליה מתקנת, אם יש צורך בכזאת".

הקורונה טלטלה את כולנו. איזה שינוי היא עשתה בך?

"שהפכתי למנדלי מוכר ספרים. עד היום, אני כתבתי את
הספרים והוצאתי, ואחרים מכרו. בזמן הזה של הסגרים,
הייתי צריך גם למכור לבד את הספרים".

סוכר אחר שאתה אוהב?

"יש כמה: מאיה קינן, יאיר וינשטוק (מ. ארבל) למרות
שאלו ז'אנרים אחרים משלי. לוינשטוק יש ספר בשם 'קשר
גורדי' שמדבר על שליטה על אנשים, ואני מעריץ את
היכולת שלו לקחת את הנושא ולפתח אותו כראוי. אני מאד
מחבב גם את ספרי 'רבי מנדל' שכותב לילדים, אני אוהב את
השפה שלו. וכמוכן, יש לי בן בשם משה ולדר, שאני בפירוש
קורא לו ממשך דרכי. יש אפילו דברים שהוא עוקף אותי
בהם. כעת הוא הולך להוציא ספר ראשון, עתידי. הכתיבה
שלו אחרת לגמרי. זה נותן לי מנוחה נפש גדולה, לדעת
שמישהו ממשך את הדרך שלך. זו מתנה". ■

מהמקום שלו. לפני ילדים מספרים, לא היה ספר בו
הסיפורים מתחילים ב: שמי שמוליק, ואני לומד ב...

"אז מצד אחד התשובה לשאלתך היא סיפורי הילדים,
אבל האמת היא שכסופר, אני אולי גאה יותר בסיפורים
שכתבתי לגמרי מעצמי, שמופיעים בספרים כמו 'שימו לב
אל הנשמה' או 'אל תוך עצמך', שם אני פורס לפני הקורא
לגמרי את הדמיון שלי. בחג הסוכות פרסמתי ב'יתד נאמן'
סיפור מטלטל תחת השם 'קח אותי בשתי ידי'. הוא דיבר
על תמות ועל תלות, אבל המסר היה כתוב כבר בשם של
הסיפור: גם כשאתה מטופל אצל מטפל או מורה רוחני,
אין דבר כזה שהאישיות שלך תימחק. קח אותי - אבל
בשתי ידי. בטיפול עליך למצוא את הכוחות שבך, ולפעול
בעצמך, לא שמישהו יעשה אותך כלי למילוי הרצונות שלו.
בעצם, זה מה שאני עושה בכל הסיפורים שלי, מלמד את
הקורא למצוא את הכוחות שטמונים בעצמו. כל הסיפורים
שלי נושאים בשורה רגשית, של פתיחות מבפנים החוצה,
וזו פתיחות מברכת שאיתה כמוכן אין שום בעיה גם
בציבור שלנו, שהוא כביכול יותר סגור. אני מנסה לדבר
על מנעד שלם של רגשות בכל הספרים, מספרי 'אורי' ועד
ספרי המבוגרים.

"הסיפורים הללו, המקוריים, הם קשים מאד לכתיבה.
לסיפורי הילדים עוד יש לי חביבות מובנית, כיף לכתוב
אותם, אבל בסיפורים האלה, שכל אחד מהם נושא מסר
נוקב, יש לי ייסורי כתיבה של ממש. כשכתבתי את 'קח
אותי בשתי ידי', זה היה אחרי שהסתובבתי חודשים עם
המכתב הציבורי שעליו מבוסס הסיפור, ושאלתי את עצמי
איך אני תוקף את הנושא. ואז, ביום אחד כאילו שדים
גדולים נכנסו לי לראש עם הסיפור שבו ייטווה המסר, ואז
הגעתי למחשב והתחלתי להקיש כמו מטורף על המקלדת.
לעתים, בסיפור שבוער בי, אני יכול לשבת 9 שעות ברצף
- מלבד תפילות כמוכן - ולכתוב אותו. במקרה של הסיפור
הזה, כתבתי אותו מ'1 בצהרים ועד לשעה 12 בלילה יום
למחרת, כמעט ברצף. זה קורה כשמשהו בוער בי. אחד
הדברים שאני מודה עליו לקב"ה, הוא שתמיד בוער בי
משהו, במובן החיובי. צדק מעניין אותי מאד, ולכן למשל
אני לא מוותר כבר יותר מ'20 שנה וכותב שוב ושוב על
נושא בית המשפט העליון בטוריי. יש דברים שאני כותב
אותם ויודע שהוועדה הרוחנית תפסול והם לא יתפרסמו
ב'יתד', אבל אני בכל זאת כותב כי אני חייב לכתוב".

ואתה מרגיש שהטורים האקטואליים האלה משפיעים? נניח, לשופטי בית המשפט העליון אכפת מה נכתב עליהם בטור ב'יתד נאמן'?

"אם אדם יחשוב תמיד מה הוא משפיע, הוא לא יעשה
דבר. כתבתי פעם טור על כך: יש לך מושג כמה דבש
דבורה מפיקה בכל חייה? ובכן, לא כמות של חבית, לא של
ספל וגם לא של כוס. אלא כמות של כפית. זה מה שהיא
עושה כל חייה. וכל דבורה היתה יכולה לומר לעצמה:
מה אני צריכה את זה? אבל אם כל דבורה היתה אומרת
את זה, לא היה דבש בעולם. דווקא בגלל שכל אחד אומר:
אני אעשה את שלי, כולם מרוויחים. כשאני כותב, אני לא
אומר 'מי ישמע אותי', אלא כותב מה שבוער בי. ועדיין, אני
מתענג לראות בכל שבוע מחדש, לפי התגובות, שאנשים
קוראים. ואתה יודע מה? גם אם מה שכתבתי הגיע רק
לעשרה אנשים, מבחינתי את הדבש שלי כתבתי, ולעתים
גם את העוקץ..."

לראותם

הבמאיות ויוצרות הסרטים וההפקות החרדיות לציבור הנשים, טלי אברהמי, צילי שניידר ומ. ברזל, מספרות על ההפקות שיוצגו – מעל המחשב הביתי – בחנוכה, על ההפקות שנעצרו בגלל הקורונה, ומהם תנאי הסף לכך שסרט חרדי יצליח ויסחוף אחריו את קהל הצופות?

בלבד

פנינה טייכמן

חנוכה - יחד עם חול המועד פסח וסוכות - הוא החג, בה"א הידיעה, של הקרנות הסרטים (או "המופעים האור-קוליים" אם תרצו) לנשים החרדיות. בשנים האחרונות, הצליחו ההפקות הללו לנשים, שהצליחו מאד, להביא עשרות אלפי נשים מידי חג אל האולמות, ולכבוש את לבן בעוד הפקה חדשה.

איך יראה הענף הזה השנה, כשאי אפשר להתכנס בתוך האולמות? גם לכך, כמובן, נמצאו פתרונות. החלוצה שהבינה את המצב לאשורו וכבר הציבה לו פתרונות לפני מספר חודשים, היא טלי אברהמי, יוצרת ומפיקה ידועה של מופעים, הצגות וסרטים לנשים, שהעלתה אתר מושקע בו ניתן לצפות בהפקות שהפיקה עד היום, בתשלום כמובן, בצורה חוקית ומאושרת.

"חנוכה", אומרת אברהמי, "הוא חג האומנות על גווניה, אבל השנה, חנוכה יהיה שונה ממה שהכרנו. בשנים האחרונות הייצע בעולם התרבות היה גדול ביותר. כל עירייה השקיעה בתושבים תכנית חג מרהיבה עם שלל תכניות תרבות לכל הגילאים. האולמות המו בתפוסה מלאה, ולא יכולת למצוא אולם פנוי לרפואה. השנה, לצערנו, הכל יהיה סגור. חוויית הלייב והמפגש ימשיכו להיעדר כמו תשעת החודשים האחרונים, והחוויה הפעם - כמו שאר המופעים - תגיע לבתים עצמם".

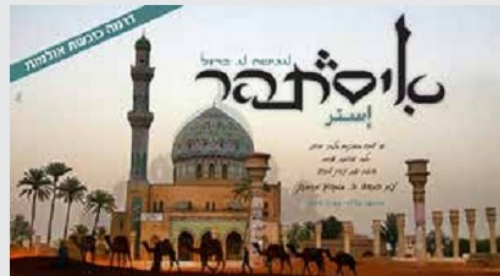
איזה הפקות תציגי השנה ובאיזו צורה?

"עם פרוץ הקורונה השקענו מאוד באתר לצפייה און ליין עם מיטב הסרטים שיצרנו במהלך השנים. בתחילה חשבנו שיהיה מדובר רק בפסח. לכן, האתר נפתח בסוכות, וכעת - גם בחנוכה, כשכל הזמן האתר מתחדש בתכנים. בחנוכה הזה הנשים והבנות תוכלנה ליהנות משמונה סרטים מלאי תוכן ועוצמה, כשכל לילה יש המלצה לסרט אחר. גם הקומדיה המצחיקה 'לשם שינוי' משובצת באתר, ובנוסף גם ההפקה 'לא נפסיק לרקוד' עם צוות הזמרות מההופעות הגדולות".

לכל הצופות, מספרת אברהמי, מחכה גם הפתעת חג: משחק חנוכה ענק מבית טלי אברהמי נושא פרסים ומתנות שוות. "אין לי ספק שכל אלה ימלאו את התוכן בערבי הלייב, המפגשים המשפחתיים וימי החנוכה הבאים עלינו לטובה".

יש הפקות וצילומים בהכנה, או שכרגע הקפאתם את ההפקות בגלל הקורונה?

"הקורונה תפסה אותנו עם תכניות תוכן רבות שהיו מוכנות לצאת להפקה. הכל נעצר. כל ההפקות הן השקעה פרטית. לצערנו הרב, כל עוד עולם התרבות לא חזר באופן מלא, ההפקות בהקפאה. כשהכל ייפתח, אני בטוחה שבעז"ה נדביק את הקצב

וכעת בקורונה, מה את עושה?

"כמובן שבעקבות הקורונה נעצר הכל. אי אפשר לקיים הקרנות כמו שעשינו תמיד, ומכיוון שיש דרישה עצומה מצד ציבור הנשים והנערות וצורך גדול מאד לצאת קצת מידי פעם להתאוורר לצפות באיזה הקרנה, החלטנו לפתוח סטודיו מפואר להקרנת הסרטים בקבוצות קטנות של 10 עד 15 נשים ונערות, במשך כל ימי השבוע, לפי הזמנה מראש.

"כמו כן", מספרת ברזל, "פתחתי בית ספר למשחק מקצועי לנשים ונערות, שלומדים בו את סודות המשחק על ידי מורות ותיקות מקצועיות ומפורסמות בתחום המשחק, המבטיחה לכל תלמידה השתתפות בסרטים הבאים הגדולים שיצאו לאור בקרוב בעז"ה."

ומה הפקות הנוכחיות המוכרות, למי שהתחילה את כל זה: צילי שניידר. שניידר, היא חלוצת הסרטים לציבור החרדי, לנשים כמוכן, עוד אפילו לפני סרטי גרובייס, לדבריה. שניידר, בנוסף לעיסוקה כתסריטאית, מפיקה ובמאית לאורך השנים, היא יז"ר ארגון "קשר יהודי".

"פרצתי את כל הנושא הזה של סרטים לנשים חרדיות, עם מחשבה תחילה", היא מספרת. "התחלתי עם זה כשבנותיי התחילו לגדול. בזמננו היו מראים סרטים של גויים מבוקרים, כלומר עם צנזורה לחלקים הלא מתאימים. ואני לא אהבתי את הרעיון. חשבתי שבכל סרט, גם אם אתה חותך מראות לא הולמים, עדיין יש הרבה מהתכנים של המפיקים והיזמים שכמובן אינם אנשי תורה, ואילו אנחנו, התכנים שלנו אחרים, לא רק בלבוש הצנוע אלא בכל התוכן כולו. עצם התוכן של תסריטאי ויוצר גוי, כלל לא מתאים לנו ולהלך הרוח שלנו.

"לדוגמא, סיפור כמו 'הידי בת ההרים', על מה הוא בסוף? על יתומה שהסב והדודה שלה רבים ביניהם, לא רוצים לגדל אותה. זה כל כך רחוק מהחיים שאנחנו גדלים עליהם, ואז תפסתי שצריך לעשות משהו משלנו, וחשבתי לייצר סרט שהתוכן שלו יהיה מעולם התכנים שלנו, ולא עם תוכן חילוני של עלילת מתח ומרדפים שרק הלבישו לגיבוריה כיפות. ממש לקחת תוכן שלנו ולהעביר במדיה הזו שנקראת 'סרט'. אגב, גם המילה 'סרט' עצמה היתה אסורה בזמנו וקראנו לזה 'מיצג אור קולי', 'מיצג רב עוצמה' או 'מיצג רב תכנים'."

"חייב להיות תוכן יהודי"

שניידר החלה לדמיין את ההפקה הראשונה שלה. "התחלתי לחשוב על התכנים הכי חזקים שאני רוצה להעביר לציבור שלנו. למעשה, הייתי חלוצה, הפקתי ממש את הסרט הראשון בציבור

הדרוש, וניתן את הכי טוב שלנו. זאת תהיה שמחה עצומה. כל הצוות מוכן ומחכה, הקהל מתגעגע מאוד, וגם אנחנו".

אחרי 18 שנה בתחום התרבות בכלל, ולמעלה מ-20 הופעות במה, הפיקה טלי אברהמי עד היום שמונה סרטים באורך מלא שצולמו בארץ ובחו"ל: "שרה אחת מול כולן", "הגדר", "מלאכיות בלבן", "בומביי", "סניורה", "הריני מוחלת", "עלה קטן" ו"לשם שינוי".

מה ההפקה שלך שהכי הצליחה?

"יותר קל לי לענות על השאלה: מהי ההפקה שפחות הצליחה. ב"ה, כל ההפקות קלעו לרצון של הקהל. הדילמות, הנושאים והמסרים נגעו בכל הצופות, והקהל מאוד התחבר ואהב אותם. ההפקה היחידה שהיתה מעט זמן על המדף היא הסרט 'מלאכיות בלבן'. הסרט שהושקעו בו מאמצים וכספים רבים, לא שרד את הכאב שחש ציבור הצופות".

איזה סיפור היית רוצה להפיק, ועדיין לא עשית עד היום?

"התשובה הזאת נמצאת בכספת שרק יחיד סגולה יודעים את הקוד אליה. זו שאלת מיליון הדולר, כמוכן... מכיוון שהתרבות מחכה לצלצול הגואל, בינתיים ה' נתן לי זמן לעסוק בתחומים שלא היה לי פנאי להתעסק בהם, פרויקטים שחלמתי להגשים ועסקים שרציתי להקים, ובעיקר - מנטורינג ואימון אישי להצלחה אישית ועסקית".

סטודיו מפואר להקרנת סרטים

מרים ברזל, המוכרת בשם המקצועי "מ. ברזל", היא מפיקת סרטים ותיקה בציבור החרדי, שהפיקה לא מעט מהלהיטים שהביאו את ציבור הנשים אל האולמות. "עד היום הפקתי בס"ד 11 סרטים מדהימים, 'שוברי קופות' בציבור החרדי, כמו למשל 'התביעה', 'אבודות', 'איסתהר', 'דם כחול' ועוד. אני רואה בזה שליחות מיוחדת, לתת לציבור הנשים והנערות בציבור החרדי את האפשרות לצאת להתאוורר ולהינות באופן כשר וחינוכי מצד אחד, ומצד שני להשתחרר מהלחץ היומיומי ולהיכנס לעולם של דרמות מלאות עוצמה ורגש בהפקות ענק עם לוקיישנים מדהימים ושחקניות מיוחדות, שמביאות את הצופות להשתתפות אדירה בזמן ההקרנה בצעקות צחוק ובכי".

יש לך מדד להצלחה של ההפקות?

"בוודאי, השתתפות הצופות בהקרנה. ב"ה, מאות נשים לפחות השתתפו בכל הקרנה שעשינו, עד שבכל חג כמו סוכות, פסח והנוכה, יכול היה להגיע מספר המשתתפות בהקרנות לכמה אלפים".

היצירה הכי גבוהה, יצירת מופת, אבל גם זו שהכי פחות צלחה את הרחוב החרדי, ואני עדיין בחובות עליה. יש הפסקה גדולה בין סרט לסרט, כי אני חושבת שעדיף שאין לי משהו רציני לומר, לא כדאי שאומר משהו בכלל. זו לא פרנסה עבורי, כדי לרוץ מעלילה לעלילה, ומתאיילנד ליפן וברזיל. הרעיון שלי היה להעביר דרך הסרטים משהו יהודי לנשים כח חזיון, שירגישו חזקים יותר בעצמן, ביהדות שלהן, בשמירת המצוות ובקרבה לאלוקים שלהן. מ'בבושקה' הציבור נרתע, כי היו בו כל מיני דברים שאני קבעתי אז כתבתי סף לסרט חרדי. למשל, אני באתי בסרט 'בבושקה' עם גבול חדש: לא לצלם גברים ונשים ביחד בשום פריים. מצד שני אני לא בעד ליצור סרט שרואים בו רק נשים, כיוון שסרט צריך לשקף מציאות אמיתית, ולא ייתכן שמפקדה שלמה תהיה מורכבת רק מנשים. זה לא הגיוני."

מה מבין ההפקות שלך את מרגישה שפרץ דרך?

"טביעת אצבע' היה הסרט הראשון, כאמור, שחצה קווים ועשה מהפכה בציבור. מאז שהוא יצא, כבר לא היה טעם לראות מופע שקופיות, כשאפשר לראות סרט אמיתי. אז מהבחינה הזאת, ועוד בחינות, הוא פרץ דרך חדשה. אז גם כתבתי 'צולם בארץ ובחו"ל' כדי למשוך קהל גדול, ומאז כל הסרטים כותבים כך. או למשל, אני הראשונה שכתבתי 'הסרט היה לעיניהן של נשות חינוך חרדיות'. פשוט לא ידעתי איך מקבלים הכשר לסרט, אז כתבתי 'הסרט היה לעיניהן של נשות חינוך חרדיות' ומאז המשפט הזה הפך לסלוגן של כל הסרטים החרדים, ואלו דברים שטבעתי אותם בסרט הראשון מרוב פחד שאנשים לא יבואו. וכשאנשים מילאו את האולמות, לא ידעתי בכלל איך להכיל את זה... ב'טביעת אצבע' אני זוכרת שהיתה הקרנה בלונדון שבאה משטרה לעשות סדר מרוב תורים, והמשטרה קבעה לבעל האולם, שהיה גוי בכלל, שיקרין את הסרט 4 ימים רצוף, כדי להכיל את כל הצופות."

"לדעתי, לסרט חרדי יש מקום רב, אבל הוא דורש שני תנאי סף: האחד, שיהיה מדובר בסרט יהודי בעל תוכן יהודי מחזק ומבוקר, שבאים להתחזק איתו; לתת מסר שלא ידענו קודם. השני, שהסרט חייב להיות מקצועי לגמרי. וכי בגלל שאנחנו חרדים, לא מגיע לנו? סרט דמיוני ולא מציאותי רק מרחיק את ציבור הצופות. זה שהן לא צופות בהפקות שמעבר לגדר, לא עושה את העין שלהן פחות מקצועית וחדה. בעיניי, אם יש סרט שבו הצופה מפסיקה לרגע לצפות כדי לאכול פריכיות אורז עם גבינה, הסרט הוא כישלון. הוא צריך להיות מקצועי ומעניין בכל דקה ודקה שבו."

שלנו. רק אחריי התחיל גרובייס להפיק כל מיני הפקות. את הסרט הראשון בנושא יהודי של יוצרת חרדית, 'יצרתי אני לפני 21 שנים, וקראו לו 'כחלום יעוף'. זה היה סרט מאד יפה, עם שחקן אחד.

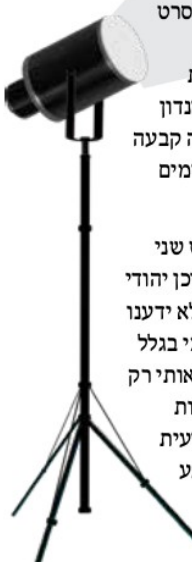
"התחלתי לעבוד עליו בתקופה שאמי ע"ה, שהיתה צדקת גדולה ואישה רבת פעלים, נפטרה. כשהיא נפטרה, תפסתי שכל חייה היא היתה עסוקה במשימה המרכזית של החיים - לאסוף לתוך המזוודה שלה תוכן, ולהביא אותו איתה למעלה, וכל השאר באמת לא משנה. ועל הרעיון הזה עשיתי סרט, ואנשים פשוט נהרו אליו בהמוניהם. הסרט הזה עלה לי 8,000 דולר להפיק אותו, והצופים התלהבו בלי סוף ממנו ומהתוכן היהודי שלו, למרות שבעיניי כיום, מבחינה מקצועית הוא היה גרוע מאד: דקאוני, כל הזמן מתים שם אנשים, ובתי קברות וכו'. ועדיין, הוא הצליח. כאמור, זה היה סרט עם שחקן יחיד, גבר, כי רציתי שגם נשים וגם גברים יראו אותו."

"תפסתי אז את הצורך של אנשים בתוכן כזה, וגם תפסתי כמה ל'מיצג אור קולי' יש השפעה, יותר מאלף מאמרים, הרצאות וספרים. לראות סרט, זה מעביר מסרים בצורה הכי עוצמתית שיכולה להיות. מאז, כל הזמן חשבת איך אני מקדמת את זה שיהיה מודף סרטים חרדייהודי עם תוכן ועוצמה, שלאנשים יהיה מה לראות וממה להתבשר, ואז כבר יצאתי לסרט באורך מלא. חשבת שהנושא שארצה להתמקד בו הוא זהות היהודית שלנו. חשבת שזה נושא רחב מאד שצריך הרבה חזיון, ויכול לפרוץ גם אל מחוץ לגטו החרדי, גם לחילונים. חשוב לי לחזק את הזהות היהודית גם אצלם. בשורה התחתונה, אגב, לא הצלחתי עד היום לפרוץ לציבור החילוני."

בהמשך, הגיע הסרט שיצרה, 'טביעת אצבע'. "זו היתה טלטלה גדולה לציבור החרדי, כי עד אז היתה גב' פרלשטיין שהציגה שקופיות, ואחריה רחי אליאס התחילה לעשות סרטים, אבל הם היו בעצם הצגות שנערכו בוידאו. והנה אצלי, בפעם הראשונה, הוצג סרט אמיתי. הפקת סרט היא מקצוע שדורש ידע ולמידה. עבורי, אף פעם לא הספיק שהסרט ישבור קופות כדי שאחליט שהוא היה סרט טוב. צפיות הקהל, לא היו האינדיקציה שלי לכך שהסרט היה טוב. זה רק הראה שלציבור שלנו אין הרבה אפשרויות אחרות, ולכן ציבור הנשים רצו בהמוניהן לראות כל מה שזו, זה הפך להיות בילוי בחו"מ של אימהות ובנות וחמיות וכלות. לא זו היתה הכוונה שלי בכלל. הכוונה שלי היתה לפרוץ את הענף ושהוא יתפתח מבחינה יהודית ומקצועית."

כמה סרטים יצרת עד היום?

"לא הרבה בכלל, יצרתי רק כשהרגשתי שיש לי אמירה. מעבר ל'כחלום יעוף' שהוכרת, שיצא לפני 21 שנה, את 'טביעת אצבע' הוצאתי לפני 17 שנים; לפני 11 שנים יצרתי את 'אנה אלך', שהיא היצירה שלי שהכי הצליחה, ואחריה את 'בבושקה', שהוא מבחינתי

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

"החידוש שהבאנו לעולם החתונות: זמר בפרונט"

והסינקופות שלנו. צורת העיבוד לניגון הורה, הפכה ללהיט המנוגן עד היום, עם כל העיבודים שעשינו לו אז."

מגלה הכשרונות

במשך 16 שנה, ערב ערב, ב"הורדצ'ה" כיכבו והובילו את רחבות הריקודים וקבעו את הלהיטים. "חידוש מעניין שחידשנו בעולם הישיבות היה ה'זיץ' בסיומה של כל חתונה. במקום שיר אחד או שניים שקטים, היו מסדרים את השולחנות, ואז נכנסים לכחצי שעה של שירי רגש, דבר שהתקבל בהתלהבות בעולם הישיבות."

הקלידן גידי כהן, שהיה דומיננטי בהרכב בנגינה הייחודית ובעיבודים, נטש את ההרכב המצליח לאחר 16 שנה, לטובת ניהול כולל והפצת תורה. העזיבה גרמה לטלטלה בעולם החתונות, אך אז הפתיע ברדה והנחית תגלית חדשה בחתונות עולם הישיבות: בחור צעיר בשם עמי כהן, שניגן עד אז עם הזמרים התימנים ציון גולן, שלום הלל ועוד. "גיליתי את כישוריו, והעברתי לעמי את העיבודים, והוא ביצע אותם אחד לאחד."

יחד עם עמי, ההרכב כיכב עוד שנתיים וחצי. "לאחר מכן, עמי, שגילה את עולם הישיבות, פתח הרכב לבדו, ושוב הספידו את התזמורת שלנו שבדואי תיעלם מעולם החתונות. אבל שוב גיליתי בחור צעיר, דני אבידני, שהפעם היה הוא זה שקיבל לידי את העיבודים וניגן איתנו". שנתיים נוספות הם עשו חיל, ואז החלו להיכנס לעולם הישיבות האמרגנים למיניהם, ודני אבידני פרש לטובת הרכב חדש.

"ואני", אומר ברדה, "שכיכבתי בכמות כ־20 שנה, כבר הרגשתי שמצייתי את עצמי, ופרשתי לטובת עולם החינוך, שכן בהכשרתי אני יועץ פסיכותרפי ומאבחן ציורי ילדים, והתחלתי לעסוק בחינוך, עד שהגעתי לניהול תלמוד התורה". במקביל, הוא מושר במשך שנים תכניות תורניות ב"קול ברמה". ברדה: "הורדצ'קה התפרקה, והנגנים נחטפו בשוק התזמורות".

ועוד נקודה מעניינת: אשר ברדה הוא הזמר הראשון ששר מלחני הרב הלל פלאי. "במהלך השנים ניגנו גם בכל החתונות של ישיבת 'בית מאיר', ושמת לב שבסוף החתונה הבחורים היו יושבים ושרים עם אחד מהבחורים שהיתה לו גיטרה, ועושים איתו זיץ. שמעתי שם שיר נפלא בשם 'אללה', וכששאלתי מי המחבר, אמרו לי שזה אותו בחור שניגן - הלל פלאי שמו. רכשתי ממנו את השיר, והוצאתי אותו לאור באלבום 'כולם פותחים את פיהם'. זה היה השיר הראשון משיריו של הלל פלאי שעובד, עוד טרום הכרתו בציבור. האלבום, ובו גם השיר קומה ה', רץ בעולם הישיבות, וזכה 3 פעמים במקום הראשון במצעד החסידי. השיר קומה ה' גם הפך ללהיט גדול, וחודש לאחר מכן על ידי שלומי דקס".

הוא היה מנהל תזמורת החתונות הראשונה בעולם הישיבות, מי ששינה את המקצב בחתונות מאסטה אסטה לקצב הרוק.

הוא עבד במקצועיות והכניס לראשונה את הפתיחים של השירים מהאלבומים לרחבת הריקודים, ואף כונה "צייד הנגנים". אז איפה היום אשר ברדה, מנהל תזמורת החתונות הוותיקה והמצליחה "הורדצ'קה"?

ובכן, היום הזמר אשר ברדה הוא כבר הרב אשר ברדה, ועוסק ב... ניהול תלמוד תורה של החינוך העצמאי בתל אביב. אך קודם, שוחחנו אתו על העשייה המוזיקלית שלו. "עולם התזמורות בחתונות, כשאני התחלתי, היה מורכב מנגנים בלבד ללא זמר בפרונט", מספר ברדה. "עד שנות ה־70", היו בעולם הישיבות רק נגנים בחתונות, והשירה היתה על ידי האורגניסט או המתופף, או ללא שירה בכלל".

ואז, משום מקום, הופיע ברדה, בחור ספרדי, בוגר עולם הישיבות הליטאיות איתרי ומיר, והקים הרכב של נגנים - כשהוא ניצב בפרונט של הבמה כזמר, ומנצח על תזמורת הורדצ'קה.

מה פירוש השם הזה?

"זה שם שמורכב משני סוגי ריקודים - הורה וקדצ'קה. את השם נתן ר' משה בן לולו, מנהל ערוץ 2000 בעבר". בתחילה הגיבו בעולם הישיבות בתמיהה על החידוש: זמר על הבמה המנצח ומנהל את הערב, אך מהר מאוד התקבלה התזמורת בישיבות המובילות - חברון, עטרת ישראל, בית התלמוד ועוד, וההצלחה הייתה מסחררת. "היינו שלושה נגנים חזרי, עם ציוד חדשני שלא היה עד אז, כמו תופים אלקטרוניים. וכולם צעירים. שלושת הנגנים היו נגני תזמורת רוק בעולם החילוני, אך נכנסו יפה לעולם הישיבות, כאשר הקצב החסידי הרגיל השתנה לקצב רוק קצבי ותוסס".

עד הורדצ'קה, כאמור, הנגנים היו מנגנים את השירים ללא פתיחים. "אני חידשתי והכנתי את הפתיחים", מספר ברדה. "כל להיט שיצא אז, הוכנס מיד לעולם החתונות עם כל העיבוד, שכלל ברקים וסינקופות שלא נהגו לנגן עד אז, וכן את הפתיחים המושקעים מהתקליט - היישר לרחבת הריקודים. זה ללא ספק נסך רוח חדשה ומרתקת בחתונות. בחורי הישיבה היו נעמדים לשמוע את התזמורת מנגנת את השיר אחד על אחד, מדויק בצורה מדהימה. אחד החידושים היה בניגון הורה, שהיה מנוגן עד אז בצורה פשוטה וללא עיבוד. אנחנו עשינו לו עיבוד, עם משחקי המתופף.

הבאנו לידי ביטוי גם את הגיטרה והאורגן, עם הצלילים החדשניים ביותר, מול שהיה מורגל עד אז". לאחר כשנתיים, מספר ברדה, החלו להיכנס עוד זמרים לעולם החתונות, "התזמורות החלו מחקות את המקצב, הפתיחים, הברקים

הוא מְשַׁחֵק

רק אתם יודעים שהוא לומד!

מבית מאתיים, קומיקסים, קלפים ולכו

הערכה שכבשה אלפי מורים הורים וילדים עכשיו גם אצלכם!

ידידוני החבר הכי טוב של הילדים! ערכת ידידוני הינה ערכה חוויתית ללימוד עצמאי המחולקת ל- 5 מקצועות: קודש, עברית, חשבון, אנגלית, ופנאי. רכישת הידע באופן חוויתי בלבד! ע"י מדבקות, קלפים, משחקים, קומיקסים ועוד. לא תאמינו איך הילדים משחקים אבל בעצם הם לומדים!

מאושר ע"י ועדת הרבנים הישירים

חבצע חנוכה לשבועיים בלבד! חותמים מני לחצי שנה לערכה המקצועית לכל המשפחה וזוכים בכל הפלוסים:

לקבלת כל הפלוסים חייגו:

074.7871.129

ספר קומיקס מתנה + 34.9 ש"ח לחודש בלבד! + חודש* מתנה*

עיצוב חדר הילדים – כך תעשו את זה נכון

■ אם בכל חלל האקססוריו והדקורציה הם אלו שיקפיצו את הנראות, הרי שבחדרי ילדים החשיבות של כל אלו גדלה שבעתיים. אל תוותרו על וילון, על שטיח חמוד או על כריות צבעוניות. ההבדל בנראות של החלל כולו עם התוספות האלו ובלעדיהם - הוא לא ייאמן. זה גם המקום להציג תחביבים כאלו ואחרים, ככל שיש ברשותכם מקום לכך. גיטרה מגניבה, קיר אוספים או כן ציור, יכולים לקחת את עיצוב החלל לרמה אחרת לגמרי.

■ חדרי ילדים מטבעם פעילים מאד, והרבה פחות נשמרים. הקפידו על חומרי גמר איכותיים שיחזיקו לכם לאורך זמן. מגוון הפורמייקות והציפויים שבשוק רחב מאד, ומאפשר תחזוק יומיומי לאורך זמן. אם בכל זאת בחרתם בחומרי גמר עדינים יותר כפורניר וכצביעה בתנור, דאגו להגן על משטחים נזיקים (כדוגמת שולחן הכתיבה) עם משטח זכוכית מחוסמת מעל.

■ גם בחדרי הילדים, לתאורה נכונה יש משמעות אדירה על הפרקטיקה ועל הנראות. הקפידו על תאורה מתפזרת במרכז חלל החדר, על מנורות לילה לצדי המיטה ועל תאורה מעל שולחן הכתיבה (לולי תאורה כזו ילדכם יטיל את הצל של עצמו בכל מצב על השולחן, והדבר יקשה מאד על פעילותו).

■ **טפטים.** אם יש מקום שכיף להתפרע בו עם טפטים, הוא חדר הילדים. לפעמים מספיק קיר אחד עם טפט בכדי להפוך את החדר כולו מסתמי ל"וואו". העדיפו "קיר כח" אחד מרכזי של טפט, מאשר להדביק טפט בכמה מקטעים קטנים שלא יתנו את העוצמה הנדרשת. זו גם הסיבה שעדיף לבחור בקיר שאין בו חלון דלת או עמוד שבוולט, כקיר שאותו תרצו להדגיש עם טפט.

■ אל תשכחו את הפרקטיקה על הדרך. כיסא מעוצב לא יכול לבוא על חשבון הנוחות של ישיבה ממושכת. הדבר נכון גם לגבי מזרן איכותי ולארגונומיה של האחסנה. אל תמקמו מגירות בגובה שלא נגיש לילדים קטנים, או בגובה נמוך מדי למתבגרים.

ו...זהו, צאו לדרך. תכנון נכון ובחירת חומרים וגוונים שלא תהיה מוגזמת - ידאגו לכך שהתוצאה תהיה בדיוק כמו החלום הראשוני.

חדרי הילדים, הממלכות הקסומות לנסיכים ולנסיכות שלנו, מהווים תמיד כר פורה לדמיון ולהשראה בתכנון ועיצוב. הפעם, בחרתי להביא בפניכם את "עשרת הדברות" של עשה ולא תעשה בתכנון חדרי ילדים.

■ הקפידו בראש ובראשונה לתכנן נכון את הפונקציות השונות בחלל, כך שישאר שטח פנוי במרכז החדר. ילד שיש לו מקום בחדר לפעילות הפנאי שלו, ישאר בחדר ולא יחפש מקומות אחרים ברחבי הבית למשחקים ולקריאה.

■ העדיפו תמיד אחסנה מרובה ונכונה שמתאימה לדרי החדר (חדר בנות? אל תוותרו על מתקני תלייה מרובים. בחדר לתינוק, מגירות עמוקות ומרובות יעשו את העבודה, ובחדר למתבגר/ת - חשוב מאד לדאוג למידוף מתאים). חדר עם אחסנה נכונה יפתור המון בעיות של תכנון בהמשך, וייראה בסופו של דבר טוב יותר.

■ הקפידו למקם את המיטה בחדר באזור המרוחק ביותר מדלת הכניסה (בקו אלכסוני). הדבר יאפשר לילד לשלוט במה שקורה בחדר באופן הכי טוב. זו גם הסיבה שהכי כדאי למקם את השולחן באזור שקרוב לדלת. קשר עין וידיעה ברורה שרואים אותו והוא רואה את הבאים - תמיד משרים אורה רגועה יותר.

■ שולחן הכתיבה (עם או בלי עמדת מחשב), מהווה פינה חשובה מאד בחלל החדר, במיוחד לבנות. הקפידו על שטחי עבודה מרווחים ככל הניתן. לא פעם ולא פעמיים, הילדים יבקשו לארח חברים ואחים לצד השולחן. אם השטח המדובר אינו גדול דיו - ניתן בהחלט להחסיר מעומק השולחן. הפעילות אל מול השולחן כמעט ולא תיפגע והחלל יישאר נקי ומרווח יותר.

■ **הצבעוניות.** לחדרי הילדים יש משום מה נטייה להפוך צבעוניים יתר על המידה. בחירה לא נכונה של גוונים, יכולה להוריד לטמיון עיצוב מעולה של חדר ילדים. גם אם בחרתם צבעים עזים ודומיננטיים, הקפידו על מינון נכון ומדויק, ועדנו את אותם גוונים עם מכלול של גוונים רגועים יותר. זכרו כי לצבעים השפעה פסיכולוגית עצומה על התנהגות הילד בחדר ומחוצה לו, ולכן חשבו פעמיים לפני שבחרתם באדום בוהק או כחול עז, או לפני שסגרתם על רבגוניות של גוונים שתהפוך את החדר למצועצע וקרקסי.

MORIA

בימים ההם...

בזמן הזה;

19 שעות
של מודיקה
בלי חדשות
בלי פרסומות

107.6 FM

קול פליי : תמיד צעיר

KOL:
PLAY

חנוכה עששמת!

על הבמות כבר מגיל 5

בתקופה האחרונה אני עובד על כמה פרויקטים מיוחדים, ביניהם עם שולי רנד. הצטרפתי למשרד של דוד פדידה ונוצרו הרבה חיבורים מוזיקליים מעניינים גם עם אמנים ישראלים ידועים. יש בחיבורים האלו הרבה מעבר למוזיקה. במקביל, אני מפיק ומעבד שירים גם ללידל ורדיגר, מרדכי בן דוד, יונתן רזאל, אברומי וינברג, משה פלד, נמואל הרוש ועוד.

עתידי

אין לי צורך בחלומות גדולים מדי לעתיד הרחוק, כי ב"ה אני ממצה את עצמי במופעים ובהפקות גדולות חוויתיות ומספקות, עם, כמובן, שאיפות להוסיף ולצמוח. אולי החלום הוא להוציא, בעתיד הרחוק יותר, את החומרים שלי החוצה. מי יבצע? עוד נראה. ברור שיהיה קשה לי לבחור.

אני מנגן כבר מגיל 3, אז התחלתי לנגן על פסנתר. גדלתי למשפחה כזאת, לאמי יש תואר במוזיקה, וכך מצאתי את עצמי מתחיל לנגן בפועל, עוד לפני כל דבר אחר שעשיתי... לאט לאט, עם הזמן, רכשתי גם את הידע התיאורטי הרחב.

עבר

התחלתי להופיע כבר בתור ילד. ניגנתי כבר המצווה של אחי, כשהייתי בן חמש בלבד. אני זוכר שקובי אריאלי היה שם, והתערב עם כמה חברה אם אני מנגן באמת. הוא היה בטוח שזה פלייבק. הקהל בקושי ראה אותי, כי האורגן היה גבוה הרבה יותר ממני... המשכתי לנגן כילד קטן מאד באירועים שונים, למשל בכנס הרבנים השנתי שהתקיים שנים רבות במקומות שונים. במקביל, כשאני בן 7-8, כבר התחלתי לנגן בבר מצוות, קבלות פנים ושמחות קטנות. אחי אלעזר, שגדול ממני ב-7 שנים, היה מנגן בכינור, ואני על הקלידים. כשהיו מזמינים את אלעזר, היו שואלים אותו: מי מגיע איתך לנגן באורגן? וכשהוא היה מצביע עליי הם חשבו שהוא צוחק עליהם. אבל ככה היה.

שהייתי שותף לו הוא השיר "ברכת כהנים" של אברומי וינברג, מה שכונה "הקולום החרדי הראשון". היה לאברומי את הלחן, והוא הביא לי לעבד אותו. כשעבדתי עליו הרגשתי בשיר אינטימיות מיוחדת, שמתאימה לה מאד פסנתר וקולות, ואמרת לי - בוא נעוץ על זה, נצלם קליפ מיוחד: נביא פסנתר לאמצע המדבר, וגם פראנצ'ס לקהל גדול. בסוף יצא מזה פרויקט לא קונבנציונאלי בכלל - שירת ההמונים החרדית הראשונה. להוציא שיר בפעם הראשונה בגירסא כזאת, לא היה מיינסטרימי בכלל. עד היום אנחנו מקבלים כל כך הרבה משובים על השיר, רבים מהם מקרב אנשים מחו"ל, אפילו לא יהודים. גם מאפריקה יצרו קשר עם אברומי וביקשו שנגיע אליהם לבצע את השיר, כי הוא מרגש אותם. הוא הפך לכוכב גדול שם... לא דמינו שהשיר יגיע לכאלה ממדים.

הווה

עם הגלגול הראשון של התזמורת, הרכב החתונות שלי, רצנו כשנתיים. לאחר מכן, קיבלתי הצעה להקים את הרכב החתונות "סדר שלישי" עם אליקים ביננשטוק. פעלנו ביחד שנתיים שלוש כשלאחריהן חזרתי לדרך עצמאית, מאז יש לי תזמורת משלי, ובתקופה האחרונה אני המנהל המוזיקלי של ההרכב FDD Live.

למרות שהמשפחה שלי ידועה בכלל מתחום התקשורת (אבא וכמה מאחיי מתעסקים בתחום), כולם גם מנגנים, כל אחד בכלי אחר, אבל אף אחד חוץ ממני לא בחר בזה כמקצוע. שאר האחים העדיפו ללכת בדרך של אבא. ודווקא אני, הקטן במשפחה, הפכתי את המוזיקה למקצוע. האמת, זה לא משהו שייעדתי את עצמי אליו, אלא זה פשוט דחף פנימי. תמיד השקעתי במוזיקה, אך לא ידעתי שאעשה מזה משהו בעתיד. אבל זו הנשמה שלי; בנגינה ובמוזיקה אני מוצא את הסיפוק.

במקביל, התחלתי לעבד ולתזמר גם באולפנים. בין היתר אני גם מלחין, אבל כרגע אני לא מתמקד בזה. ייתכן שיום אחד אוציא את החומרים שלי החוצה. בינתיים אני מתמקד בכל תחומי המוזיקה האחרים, ויש לי סיפוק רב וב"ה גם הצלחה.

אחד הפרויקטים המיוחדים שעשיתי, היה הופעה גדולה ומאד חווייתית באלעד, בקיץ לפני כשנתיים. היו שם קרוב ל-15 אלף איש, ללא ספק מופע עם הקהל הכי גדול שהופעתי בפניו. בין היתר הופיעו שם לוי פאלקוביץ', אברמי רוט, מקהלת מלכות, דודי לינקר ועוד. פרויקט חווייתי אחר

אגף
תרבות

הספירה לאחור התחילה:
יום ראשון כ"ז בכסלו, בשעה 19:00:00, מתחילים!

אגף התרבות בעיריית בני ברק
מגיש:

חנוכה תשפ"א

חגיגה לילית

ספירה

יוצרים שיר
תחרות כשחנות
זוכים בהפקת
סינל אישי ע"י
מחיקאים
נחשבים

מגלים
את הסוד
של ההרפתקה
המותחת וזוכים
בעשרות ספרים
במרוץ נגד הזמן

מנצחים
את החידה
המתגלגלת
זוכים באבור
מפתיע ומפנק
לכל הבית

חנוכה LIVE

טְהִיָּה מְאֻתָּגֵר

וּמִוֹסִיף וְהוֹלֵךְ

הפינה המזמרת

עם בעל המגן
ואמן המילים
והרגש:
אהרלה ויינטרויב

הפינה המאתגרת

עם חידונאי
האתגרים הקשים
לפיצוח:
בנימין חניקיס

הפינה המרתקת

עם סופר
ההרפתקאות
והמסתורין:
חיים גרינבוים

התוכנית בהנחית: עמי מימון

חוברת הספירה חולקה לת.ד. של התושבים, שימרו עליה כדי שתוכלו לשחק.
באם החוברת לא הגיעה לידיכם, תוכלו לאסוף אותה מבניין העיריה, ביום א' בין השעות 9:00 ל 14:00

הקדימו להירשם ב'ספירה-קו': 03-31-555-55

הצטיידו במס' ת.ז. של אחד ההורים

מה משמח אותך בתפקיד?

להצליח לפתור בעיות מורכבות ליחידים ולציבור. אני אוהב להסתער על בעיה מורכבת ולזכות בס"ד לראות שהכל נפתר לשביעות רצון כולם.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן השבת?

מארש גוראי עתיק שתמיד יש לי יוכוח עם חתני על הדיוקים שלו.

דמות שמעניקה לך השראה.

אבי מורי הרב אברהם רביץ זצ"ל. איש אמת, פיקח שבפיקחים. נציג ציבור שידע להנחיל לכולם מה העיקר ומה הטפל, ודבקות בתורה ובעבודת ה'.

מי ניגן בחתונה שלך?

איני זוכר איך קראו לו. היו רק תופים, בלי כלים נוספים.

קולגה שאתה מעריך במיוחד.

לא הייתי קורא לו קולגה בגלל הכבוד הרב והפרשי הגילים, אבל הרב מרדכי קרליץ, ראש עיריית בני ברק לשעבר, הוא דמות עבורי של ראש עיר עם חזון, עם שקט וענווה ויחסי אנוש בלתי רגילים.

שיר אהוב עליך במיוחד?

שיר שהלחין סבי, הגאון רבי אריה לייב רביץ זצ"ל, ראב"ד תל אביב, על המילים "כי חילצת נפשי ממוות". ואבי זצ"ל נהג לשיר אותו במצבים הקשים שהיו לו במשך חייו הסוערים.

זמר אהוב עליך במיוחד?

אלי הרצליך, ובמיוחד השיר שלו "המלאך".

משרד התרבות

ישראל גולדמן

הרב יצחק רביץ

48. ראש מועצת קריית יערים

הישג שלך בתחום התרבות.

גם בתפקידי הקודם כסגן ראש עיריית ביתר, וגם בתפקידי הנוכחי, הקמתי ארגון גג לכל בחורי הישיבות ביישוב, "התקבצו עמלי התורה", וכל הפעילויות בבין הזמנים ובימי הפגרה נעשות ביחד כאיש אחד בלב אחד.

השאיפה הבאה שלך?

להגדיל את קריית יערים; להקים בה ישיבות ומוסדות תורה, ומצד שני מרכזי תעסוקה אזוריים שייטנו מענה לתושבי היישוב.

אירוע זכור במיוחד?

אירוע שערכתי עבור 1,000 בני הישיבות תושבי ביתר בחודש תשרי לפני 5 שנים. האירוע נערך באולם הכינוסים בעיר כרמיאל עם שמואל גריינמן. אי אפשר לתאר את התרוממות הרוח וההתרגשות שהייתה באוויר.

תחום התרבות האהוב עליך?

להיות יחד עם בחורי הישיבות ולהקשיב לשירת הלב ולסיפורים הסוחפים של ר' שמואל גריינמן.

אם לא היית בתחום, שאתה עוסק בו היום, במה היית עוסק?

הקמת כוללים וגיוס משאבים לרווחת האברכים. עשיתי זאת במשך 20 שנה, ולדעתי מי שלא שקוע בלימוד, חובה עליו להשקיע את חייו עבור אלו ששקועים בלימוד.

י"ט כסלו בכפר חב"ד

יואלי דיקמן אירח לתכנית "לילה מנצח" מיוחדת לחג הגאולה, את הזמרים החב"דיים מעדי ג'רופי, שמחה פרידמן, יוני שלמה וילד הפלא לשעבר הרב יהודה מעטוף. צילומים: נתי אלבר

יואלי דיקמן וילד הפלא לשעבר הרב יהודה מעטוף

רצבי עמר, בעלי תחנת הרדיו 'קול ברמה' (מימין) ומונכל התחנה עו"ד אריאל דרעי

שמחה פרידמן ומנדי ג'רופי

רצבי עמר בדברי ברכה

מימין לשמאל: יוני שלמה, שמחה פרידמן ומנדי ג'רופי

הרב מוני אנדר, דובר חב"ד

סיום כתיבת "ספר התורה הניסי"

מוכפּע חגיגי נערך השבוע בניו יורק לרגל כתיבת ספר התורה שנכתב עבור עצירת המגפּה. את המוכפּע ליוותה תזמורת "פריילך" המורחבת של צבי בלומנפלד, ובניצוחו של יובל סטופל. צילומים: חיים טויטו

בני פרידמן

מרחיב בן דוד ואברהם פריד בדואט משותף

ר' ברוך לוין

ליפא שמעלצר ושמילי אונגר בדואט משותף

כל האמנים בשירה משותפת

מרדכי בן דוד וליפא שמעלצר

הצלם חיים טויטו עם גדולי הזמר החסידי

פריד והסימפונית בניו יורק

אברהם פריד ערך מופע ענק בניו יורק בליווי תזמורת סימפונית ענקית, שעבר בשידור חי לכל העולם. התארחו: ישי לפידות, יוסי גרין, אלי מרקוס ושולם למר. צילומים: חיים טויטו

יוסי גרין

אברהם פריד

ישי לפידות ואברהם פריד

יובל סטופל

משמאל: שולם למר

ריבו במופע במערת המכפלה

ערב שבת חיי שרה, נערך מופע מיוחד של ישי ריבו למרגלות מערת המכפלה, שהועבר בשידור חי ב"קול פליי". גלריית תמונות

בתמונות: יונברגר, סמט ואונגר קובעים מזוזה אצל ליפא << גד אלבו מקליט אצל דמארי << לפידות וידידים עובדים על מחזות חטכה << חולי דיקמן מתברך אצל מרן שר התורה << יידל ויסי טיברג עובדים על

- אותו דיקמן פגש השבוע באולפני "גל קול", במהלך הקלטות, את המלחין והמעבד **מונה רוזנבלום**, שעובד על פרויקט חדש וייחודי מאד, שעדיין אסור לפרסום. מי שדאג לתמונה הוא הטכנאי **ישראל אורבך**.
- **אריק דביר** נסע לנו יורק, גם לחופשה וגם כדי לסיים הקלטת אצל **חולי אזרחי** על שיר חדש, שלדברי מבינים הולך להיות להיט. בניו יורק הוא פגש את **ישי לפידות**, שהגיע לתפוח הגדול כדי להתארח במופע של **אברהם פריד**. חד גדיא, חד גדיא.
- אותו אריק דביר הגיע השבוע לדובאי, ונגן בחתונה החרדית הראשונה באמירות. מזל טוב!
- **שמחה פרידמן** עובד על שיר חדש בעיבודו של **משה אברהם (מושמוש)**.
- **איציק אורלב** אמור להוציא אוטוטו סיעל-קליפ חדש. הקליפ צולם אצל **יוני צור**, והילד שמשחק בקליפ הוא לא אחר מבנו של אורלב.
- אחרי שהבטיח זאת בראיון במגזין הקודם, **ישי ריבו** אכן נכנס בשבועות האחרונים להקלטות לשיר חדש בשם "דיבור חדש", עם המעבד (כמעט) קבוע, **מאור שושן**.
- גם הזמר **שלום ברנהולץ** עובד בימים אלה על להיט חדש. וגם **אורי דויד**.
- סיפרנו לכם כבר על אלבומי המתקרב של **קובי גרינבוים**. זה הזמן לספר שיהיו בו גם לחנים של **מוטי אילוביץ**, **פנחס ביכלר**, **אהרן רזאל** ו**אלי קליין**.
- המעבד **יהודה גלילי**, עובד בימים אלה על עיבוד סימפוני ל**זאנוויל יונברגר**, ללחן של **יוסי גרין**.

<< צילומי הקליפ של משה דוויק ומשה קליין

- להיט בטוח? הזמרים **יידל ורדיגר** ו**ליפא שמעלצר**, כך לפי שמועות שרצות בימים האחרונים, עומדים לפני הוצאת סינגל-קליפ משותף, סנעית ראשונה מהאלבום המתקרב של יידל. יש למה לחכות. כעת גם ניתן לספר כי באלבום אף יהיה לחן מיוחד של המלחין **חזיקי וייס** אותו מעבד **אהרליה נחשוני**.
- אותו יידל נצפה בימים האחרונים עובד במרץ עם המפיק **יוסי טיברג** והמעבד **אלי לאפר** (שהצטרף ב"זום") על האלבום של **חזיקי וייס** עצמו, אותו ישיר **מרדכי בן דוד**.
- ובבית הכנסת של אותו בן דוד, התכנסו בשבוע האחרון בכירי המוזיקה החסידית בארה"ב, בהם **איציק האניג**, **מרדכי שפירא**, **שמילי אונגר** ועוד רבים, לעזור לקמפיין גיוס ההמונים לישיבה שמנהל לא אחר מאשר... **בערי וועבר**.
- אם ראייתם לפני מספר שבועות לא מעט זמרים ואנשי מוזיקה שפרסמו תיעודים על רקע הכותל המערבי, נספר לכם שהחבורה הופיעה בחתונת בן האדמו"ר **רבי יאשיהו פינטו**, ראש אבות בתי הדין במרוקו, שהגיע במיוחד לישראל. החתונה ושמחת הישבע ברכותי התקיימו על פי הנחיות משרד הבריאות, והזמרים התבקשו שלא לפרסם את הופעתם, וזאת כדי למנוע הגעת סקרנים.
- גדול הזמר **יעקב שוואקי** עתיד לחדש את השיר "אלוקים נתן לך במתנה", במסגרת פרויקט "צו השעה".
- ואותו שוואקי, קיבל השבוע "מגן פלטינה" על 100 אלף מניינים לערוץ הרשמי ביוטיוב. במקביל, הועלה לאוויר לראשונה במוזיקה היהודית (ובישראל בכלל) ערוץ מוזיקה ביוטיוב שישדר 24 שעות ביממה את מיטב המופעים והאלבומים של שוואקי, ללא הפסקה.
- תגידו מזל טוב יפה ל**שלומי גרטנר**, לרגל הולדת הנכדה הראשונה.
- תן לו אור: **אבי אילסון** עובד בימים אלה עם **אלי קליין** ו**איצי ברי** על להיט חדש.
- כמה זמרים מסגנון קרליבך, התכנסו לפני מספר שבועות לרגל היארצייט של ר' שלמה קרליבך ז"ל. נצפו בין השאר: **זלמן שטוב** ו**נפתלי קמפה**.
- ילד הפלא **מוטי גרינבוים** עובד על שיר חדש בדואט עם **יואלי דיקמן**, בשם "חלום לגדול". המילים, של **יצחק הרץ** (המוכר כבר מהשיר "חיבור חזקי"). הלחן, העיבוד וההפקה המוזיקלית - כולם של דיקמן עצמו. לשיר יצולם קליפ בימי החנוכה, והוא יצא מיד לאחר החג.

האלבום << אריק דביר מצא לו חבר בחבאי

הזמר והיוצר **יונתן רזאל** נצפה בתחנה חרשית בציונו של רבי מאיר בעל הנס בטבריה.

שיר חדש לקמפיין "טנקו יו": לאור ההצלחה עם השיר "טנקו יו השם" של **יוסף ניקומב** והקמפיין כולו, שהגיע לכל בית באמריקה, בימים אלה יוצא שיר חדש, בעברית ובאנגלית, עם אותו מסר, ששר **יוני זי**. ועוד מהקמפיין: **מנדי וייס** ייצא בימים הקרובים עם גרסה משלו, חריפה לישראלים, ללהיט טנקו יו'.

אחרי עבודה של כמה וכמה שנים, **יוני שלמה** סוגר בימים אלה את האלבום החדש שלו. יש בהחלט למה לצפות.

בימים הקרובים ישרר **אברהם פריד** עוד סינגל מתוך פרויקט החיזוק שמפיק **אלי גרסטנר**. מדובר בשיר שקט בסגנון הלהיטים העכשוויים, בשונה מהסינגל הקודם שהיה בטעם של פעם. על העיבוד והניצוח - **יואלי דיקמן**.

מתחת לרדאר, עובד **אבי מילר** כבר תקופה ארוכה על אלבום חדש ובו זמירות שבת בטעם מיוחד שנבחרו בפינצטה, ביחד עם המעבד **שוע פריד**. "זו תהיה טעימה משובחת במיוחד ממה שאבי מילר עושה כבר שנים בשבתות במלונות ובקהילות השונות, עם מחרוזות וקטעי תפילות שהוא בנה ועם עיבודים מרהיבים", סיפר מקורב להפקה. ובקרב, כך אומרות השמועות, גם דואט משותף בין מילר ל**עמירן דביר**.

כמו שסיפר בראיון למגזין, בימים אלו עבר **ליפא שמעלצר** לביתו החדש בפומונה (לא רחוק ממנוסי), הכולל גם גלריה ואולפן. **אהרליה סמט**, **בערי וועבר**, **הרשי וינברגר** ו**שמילי אונגר**, כובדו בקביעת מזוזה. גם **מרדכי בן דוד** ו**אברהם פריד** הגיעו לליפא, באיחור אלגנטי, לקבוע מזוזה.

אחרי שחשפנו כאן את "מצוא חן בניגונם", זה הזמן לספר על סינגל חדש, שלישי במספר, שמתבשל בגזרת שלישיית **אברמיר רוט/יוסי גרין/קליין ברי**, והפעם בסגנון קצת שונה.

המוזיקאי והיוצר **משה פלד**, עמל בימים אלו על שיר חדש בשם "אותו היום", יחד עם **אהרליה נחשוני**.

ממשה עד משה: **משה דוויק** ו**משה קליין** הקליטו דואט חדש למילים "ככלות הכל", בעיבודו של **דוד ביתן**, וגם צילמו קליפ שווה.

יובל טייב נצפה מקליט חומרים חדשים באולפן של **עדי נתנאלי**.

והידיעה שכבר הפכה לחודשית: **חיים ישראל** נסע שוב לניו יורק, לשיר בכמה אירועים.

ואתו גלילי עובד בימים אלה על אלבום ראשון מסוגו של המפיק ר' **יוסף משה כהנא** (המתראיין בגיליון זה), עם אחד מגדולי הזמר החסידי.

ואם כבר כהנא, גם הרב **ירמיה דמן** מבעלזא חוזר לזירה עם כמה דברים טובים המוקלטים בימים אלה.

גד אלבז הקליט בימים האחרונים שיר חדש אצל **אודי דמארי**.

דואט מרגש חדש בין הזמרים **מוטי ויזל** ו**יענקי היל** אמור להתפרסם בקרוב. גם קליפ כמובן.

אבי מן יוצא בימים אלה עם עוד סינגל (הפעם קצבי), שהלחין לו אמרגנו **פנחס בן נאים**. על העיבוד וההפקה המוזיקלית **בני לאופר**.

הזמר **ישי ריבו** החליף לאחרונה מספר טלפון כדי לצמצם את כמות הפניות, אלא שריבו החליף את המספר גם בוואטספ ובחר בטעות באפשרות שתשלח הודעה לכל מי שיש לו את המספר הקודם עם המספר החדש של ריבו, כך שיצא שבינתיים כולם עודכנו על המספר החדש של האמן המבוקש...

במיוחד לחנוכה: מקהלת **ידידים העולמית** מארחת את **ישי לפידות**, למחרוזת חנוכה דנדשה היוצאת בימים אלה.

יהונתן בן עזרא, ילד הפלא של פספס, הוציא בימים אלו סינגל חדש ושני במספר: "מתי תבוא". על הלחן, העיבוד וההפקה המוזיקלית: **יונתן שינפלד**.

מהצד השני, גם צמד ילד של **ישי לפידות ואריה הנץ** עובדים על משהו חדש. צפו להפתעות.

רולי דיקמן התברך בימים האחרונים אצל מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א.

<< אנשי המוזיקה בארה"ב מתכנסים לעזור לישיבה של בערי וועבר

דובאי – הכי הכי שיש

דודי רובינשטיין יועץ תיירות ומנהל "חוי"ל מהודר"

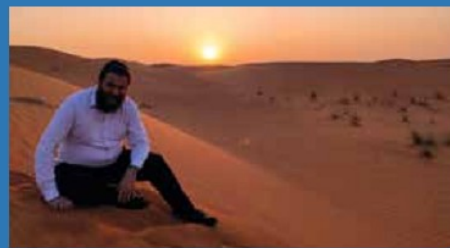
תעודת זהות: דובאי, אחת משבע האמירויות באיחוד האמירויות | **שפה:** אנגלית לרוב, וכמובן ערבית
מטבע: דירהם | **הנקודה היהודית:** חב"ד וקהילה יהודית | **מספר טיסות מתוכננות בשבוע:** 56 | **חברות התעופה:** אתיאחד, אמירטס, פליי דובאי; אל על, ישראיר, ארקיע

וכדי שלא תחשבו שהדובאים נרגעו, הם כבר בונים מגדל יותר גבוה באיזור הקריק, איזור חדש במדבר בפאתי העיר דובאי, בו הם עוסקים כעת בהפרחת השממה על פי מנהג המקום... אתר סקי באמירטס מול. כן, סקי במדבר, לא פחות ולא יותר. ואולי דווקא יותר. והיכן? באמצע מרכז קניות ענק. רכבלים עם מסלולים, אבובים עם סנובורד, ואפילו פינגווינים. הכל מעשה ידי אדם... האומגה הארוכה במרינה. נקדים ונאמר שכל המרינה המפוארת היא סביב אגם מלאכותי מרשים בשטח שיושב מהים. אבל זה לא די לדובאים. הם חשו שהם לא התערבו פה מספיק בטבע, אז יש במקום גם אומגה שיוצאת מעל קניון המרינה, בגובה 170 מטרים, ואתם מגיעים למחיר של 80 קמ"ש בין מגדלי הפאר של המרינה. ספארי מדבר. טוב, לפחות האטרקציה הזו כן מבוססת על הטבע, אבל בדובאי כמו בדובאי לוקחים את האטרקציה לקצה: ממסלול משולב טרקטורונים, ועד באגי מדברי מפלצתי. אסור להחמיץ את נהיגת השטח של הנהגים המקומיים בדיונות החוליות, וכמובן את החאפלה הברדאית המסורתית בלילה בסוף המסע. אני כבר שומע על יומים שלנו שעובדים להתאים את המופעים והכיבוד לציבור שומרי המצוות. צלילה עם כרישים. איך הכרישים הגיעו למדבר בדובאי? שאלה מצוינת, אבל כשתהיו בדובאי תבינו שאין שאלות על דובאי... במלון הפאר אטלנטיס דה פאלם (שבאי הדקלים), נבנה אקווריום ענק בשטח המלון, שבחלק ממנו ניתן לצפות ממסדרונות המלון. מי שמעוניין לשרדג את החוויה, יורד לצלילה עם כרישים בתוך האקווריום. אגב, מי שמעוניין לשרדג את החוויה אפילו יותר, יכול לשכור את הסוויטה היוקרתית של המלון: סוויטת 3 קומות פרטיות, כאשר

הכי גדול, הכי גבוה, הכי מפואר, הכי עשיר, הכי אקסטרים, הכי מתקדם, הכי מושקע, הכי הזוי, הכי הכי.

וולקאם טו דובאי.

דובאי היא אחת משבע האמירויות המרכיבות את איחוד האמירויות, והשנייה בגודלה וחשיבותה אחרי אבו דאבי. אבל, זו האמירות שלקחה את עושר הנפט שלה והשקיעה אותו בעיר עתידנית שתהיה מרכז לכנסים לתיירות ולהשקעות בינלאומיות. כך צמחה דובאי באמצע מדבר השממה לחופי המפרץ הפרסי, וזה מה שתחוו לאורך הטיול שלכם בדובאי (ומימים אלה, עם גישה חופשית לישראלים, ללא צורך בוויזות). פשוט פאטה מורגנה. האם כל מה שאתם רואים הוא אמיתי?... ובכן, על כך תענו כבר בעצמכם בסוף הטיול. לדובאי לא באים לנוח, אני מכין את המטיילים שלי, את דובאי באים "לטרוף...". לצאת בבוקר מהמלון ולחזור מאוחר בלילה. על פי הערכות, מעל 50,000 ישראלים ינחתו שם במהלך החודש הנוכחי. גם בשביל קצת מתחה מהקורונה, הסגרים והלחץ, וגם, ובעיקר, כדי לראות את הפלא הזה במדבר: מדינה ערבית, ושבתים בדואים המתנהגים כמדינה מערבית מהמתקדמות בעולם. שילוב מרתק של מנהטן, סינגפור, הונג קונג, ולאס וגאס ביחד. הטיול של הישראלי הממוצע יכלול 80% דובאי ו-20% אבו דאבי (אמנם כעת בקורונה אין מה לדבר על ביקור באבו דאבי). אניני טעם מעטים יבקרו גם בשאר האמירויות הפחות אטרקטיביות לתייר כמו שארג'ה, ראס אל חיימה וכו'. בואו ונצלול קצת לחוויות המיוחדות של דובאי: המגדל הכי גבוה בעולם: הבורג' חליפה, במרכז הדאון טאון.

שומרי דת ומסורת. אין מה להתבייש או להסתיר את הכיפה ואת החזות הדתית בדובאי. נהפוך הוא, עם הכיפה והחזות הדתית - יכבדו אתכם יותר! הרגשתי שם יותר בטוח מפריז ומאמסטרדם.

✓ עיר בטוחה. אין פשע בדובאי! אף אחד לא יציק לכם, ירמה אתכם או יגנוב אתכם. אמנם לא רואים כמעט משטרה ברחובות, אבל תדעו שהעיר מצולמת בלי הפסקה באמצעים ובטכנולוגיות הדיגיטליות הכי מתקדמות בעולם. הכל מנוטר ומפוקח בכל רגע נתון.

✕ אין "מרכז העיר". ההתלבטות היכן לשהות לא פשוטה. האם בדאון טאון, האם במרינה, האם באיי הדקל, האם באזור הפיננסי, האם מעבר לתעלה או בכלל בפאלם (איי הדקלים). צריך להתייעץ עם מומחה. בכל מקרה, היכן שלא תלוננו, קחו בחשבון נסיעות רבות להגיע ממקום למקום.

✕ חם. דובאי היא במדבר, נקודה! ולא מדבר יהודה, אלא מדבר שממה וציה ברמות שאנחנו לא מכירים. בקיץ, הטמפרטורה יכולה להגיע ל-50 מעלות! עונת התיירות תהיה עד אייר. מעבר לחודשים האלה, פשוט אי אפשר לצאת מהמוזגן.

✕ איפה הטבע? טוב, ראינו את כל הפאר וההדר המרשים מעשה ידי אדם; ראינו איך עיקמו את הטבע כדי להקים פרויקטים מגלומניים, וזה בהחלט מרשים, אבל איפה המפל הטבעי של אוסטרליה? איפה היער, ההרים והכפרים הציריים? ולסיכום שלנו:

דובאי תהיה נוחה לתייר השומר מצוות. אמנם עוד אין מסעדות חוץ מהארמאני היוקרתית, אבל כבר יש שני קייטרינגים פעילים: יש סעודות שבת לתיירים עם חב"ד במרינה; יש מסעדות כשרים שמחפשים הזדמנויות, וכבר יש אופרייטורים מהמגזר שמכשירים מלונות לקבוצות שלהם. שלא לדבר על ענף החתונות, האירועים והכנסים שישגשג שם. אבל על כך בפרק הבא, כשכל נושא הכשרות יתבהר יותר, וכשתיה לנו דובאי מהודרת לכל דבר.

קומה אחת מתחת למים, וחדר השינה צופה לכרישים... השמפניה על חשבון הבית.

איי הדקל המלאכותיים. זהו פרויקט מגלומני שיכול לקרות רק בדובאי. אמנם, כדי ליהנות ממנו ולחזות ביופיו לא ניתן מהמקום עצמו, ובשביל זה יש כמה אופציות: לקחת את המונוריל, הרכבת האוטומטית חד פס שנוסעת מעל איי הדקל; אם הפרוטה מצויה בכיסכם אפשר לטוס במסוק מעל איי הדקל ולראות את כל היופי מלמעלה, ואם הפרוטה עוד יותר מצויה בכיסכם, אפשר לעשות צניחה חופשית מעל איי הדקל, כאשר צנחן צלם עם מצלמת גרפרו איתכם באוויר מתעד את כל החוויה למוזכרת, לנכדים.

אין גבולות לחלומות. אפשר לשכור למבורגיני ליום שלם, ואף אפשר ללכת לכספומט המוציא מטילי זהב! אפשר גם להתארח לילה בבורג' אל ערב, המלון היחיד בעולם עם שבעה כוכבים שנבנה על אי פרטי (7,000 ש' ללילה לחדר הכי פשוט). ואפשר לחלוטין גם להזמין שירות מסוקים אם בא לכם לקפוץ לפגישה מהמלון שלכם למלון אחר בעיר.

ועוד לא נגענו בחוויות הקניות, השווקים, המופעים, הפארקים הגדולים, השיט, הספורט הימי, מופעי המזרוקות המרשימים, האטרקציות למשפחות, ועוד ועוד.

היתרונות והחסרונות של האמירות העשירה

✓ הישראלים רצויים. הפעם מדובר בשלום תמורת שלום. יש שם ציפייה אמיתית לארח את התיירים מישראל, ממשפחת השלטון, דרך הפקידים, ועד אחרון נותן השירותים. כולם מתעניינים בשפה ובתרבות ובמנהגים של התיירים שהולכים לנחות בהמוניהם. רק שנשמור על השם הטוב ושנהייה ראויים לאמון.

✓ שומרי הדת רצויים. הסכם השלום עם דובאי הוא לא רק הסכם שלום עם ישראל, אלא "הסכם אברהם"! בין האמירויות ליהודים בעולם. הם, כשומרי דת ומסורת, מאד מכבדים יהודים

תעודת זהות
צ'וקל / צ'וקל

בן 30, יליד הרצליה. נשוי.

אם לא היית גר בישראל: איפה היית גר? ניו יורק.
אני אוהב מאד את הקצב של העיר, התוסס ומלא
בתחושה של קולינריה בכל פינה. גם בקולינריה
הכשרה בעיר יש פריחה מדדימה, ושומרי הכשרות
יכולים למצוא בה מגוון אופציות שלא מבייש את
ישראל

"שוקולד הוא עולם שלם ומאוד מעניין"

שמו של עידן חדר, השף-קונדיטור המוכשר והחייכן של מלון הילטון תל-אביב, הולך לפניו מזה שנים. למרות גילו הצעיר, הוא קנה לעצמו שם בקדמת הבמה של הקונדיטורים בישראל, ואף מחוץ לישראל, לאחר כמה תחרויות ופרויקטים גדולים בהם השתתף בחו"ל, ובלט לטובה בשל כישוריו המקצועיים. לטעום מתוצריו הנדירים, יצא לנו בפעם הראשונה כשביקרנו במסעדת קלואיס ז'ל, ששכנה במלון הילטון, שם היה עידן אמון על גזרת הקינוחים, בהם חולל ניסים ונפלאות. לאחר מכן חזרנו לטעום שוב ושוב מתוצריו, המצדיקים כשלעצמם הגעה למלון הילטון, כשהוא מצליח להפתיע אותנו כל פעם מחדש, בטעמים וחיידושים מרעננים ויצירתיים, ביצירות העיליות שלו.

בימים אלה ממש השתתף עידן גם בפרויקט סיקור הסופגניות השנתי שערכנו בקהילת דתליש ובקהילת אימהות מבשלות כשר - במסגרתו דירגנו את מיטב הסופגניות של ישראל - והפליא את הצופים בטיפים וסודות למכביר מתחום האפייה, ההתפחה, השמרים, ועוד.

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"תמיד הייתי ילד שאהב לעבוד סביב המטבח. אני זוכר את עצמי כבר בגיל 15 כשטוף כלים במטבח, איך הייתי תמיד מסתכל על הטבחים, משתדל לסיים מהר את שטיפת וקראצוף הכלים כדי להיכנס למטבח לעזור להם בהכנות, ואת ההתרגשות שדבקה בי כשהרגשתי חלק מצוות הטבחים".

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"15 שנה בתחום המזון, מתוכן 10 שנים בתחום הקונדיטוריה".

מהו חומר גלם האהוב עליך במיוחד?

"ללא ספק השוקולד. שוקולד הוא עולם שלם ומאוד מעניין. זה עולם שאתה מגלה עליו דברים חדשים בכל

יום מחדש, גם לאחר שנים ארוכות בתחום. בלימודי הקונדיטוריה שלי בצרפת, הכנסתי שוקולד למיקרוגל בשביל להמיס אותו. שמתי לאיזה 5 דקות ויצאתי מהכיתה לרגע, וכשחזרתי - כל הכיתה הייתה מלאה בעשן וכולם נחנקו. פשוט שרפתי את השוקולד. מאז כמובן הספקתי לחקור, להתנסות וללמוד המון על סודות חומר הגלם המדהים הזה, כך שכיום אני יוצר קינוחי שוקולד למיניהם ואוהב מאוד לפסל בשוקולד ולהוציא את האמנות שלי במאסטר פיס".

מהו סוג האוכל שמאפיין אותך?

"אני קשה לפיצוח. מנסה ומחדש כל הזמן, ולא שוקט על השמרים. כך שקשה לי למצוא סוג מאכל אחד ספציפי שמגדיר אותי".

מה מרגש אותך בעבודה עם אוכל?

"ליצור כל יום מחדש, להיות יותר טוב מאתמול. כשיש מוצר חדש שאני יוצר אותו והוא צריך לעבור תהליך של אפייה או הכנה כלשהי, מרגשת אותי התוצאה הסופית, והכי חשוב - הפידבק של הטועם".

איך אתה מתמודד עם משבר הקורונה, והטראומה הגדולה שגרם לענף המסעדות?

"היו לי תכניות מעבר לים, ועם תחילת משבר הקורונה עשיתי 'הולד' על הכול. אבל אני מנסה להסתכל על חצי הכוס המלאה ולמצוא את הזמן לחשוב על הצעדים הבאים בקריירה שלי, מה נכון בשבילי, ולקבל החלטות מושכלות. למרות זאת אני תמיד מחפש פעילות כדי להעסיק את עצמי בכל מה שקורה במקצוע ולא להפסיק לרגע ליצור ולהתקדם".

לסיום, טיפ למבשל/לאופה.

"להיות סבלני, לצבור כמה שיותר ידע. לדעת לפרגן, ולאפות באהבה".

הכותבים הם מנהלי "דתליש", קהילת הקולינריה הכשרה הגדולה בישראל

פינת המתכון

סופגניות

מצרכים:

- 800 גרם קמח
- 80 גרם סוכר
- 10 גרם מלח
- 80 גרם חמאה
- 40 גרם שמרים טריים
- 80 גרם ביצים טריות
- 280 גרם מים קרים
- 1 כף ברנדי
- גרידת תפוז ולימון
- קצת וייל

אופן ההכנה והרכבת המנה:

שמים את כל החומרים ביחד למעט הברנדי והמלח. מערבבים במהירות נמוכה במיקסר עם וו ליש, ברמה שמקבלים בצק. מוסיפים את המלח והברנדי ומעלים את המהירות למהירות בינונית עד גבוהה, עד לקבלת בצק חלק והומוגני. מוציאים את הבצק מקערת המיקסר לקערה ושמים לתפיחה לטמפ' חדר כשעה. לאחר המנוחה מחלקים לחתיכות של 40-50 גרם ומגלגלים לכדור. לוחצים מעט על הכדור, לשטח אותו, ומתפחים עד הכפלת נפח. בזמן זה מחממים שמן לטיגון בחום של 160-170 מעלות. לאחר שהסופגניות הכפילו את הנפח, מכניסים אותן לטיגון כשהצד שכלפי מעלה נכנס קומה לשמן כלפי מטה. מטגנים עד הזהבה קלה של הסופגניה, מוציאים מהשמן למגש עם נייר סופג. מחכים שהסופגניות התקררו ובעזרת שק זילוף ממלאים ריבה באמצע הסופגניה. ולבסוף - בווקים אבקת סוכר מעל.

לחיים בשניים

lechaimb2@gmail.com

ישראל ברגמן & יואב שוורץ

יקב גבעות מתהדר במחקר מעמיק על זני גפנים עתיקים בישראל ובכלל, עליהם מנצח בכישרון רב היינן ד"ר שיבי דרורי, שהינו שם דבר בקרב מביני יין ובאקדמיה. חלק נרחב מהיינות שטעמנו היו פרי מחקר, ובהחלט שהיו חוויה שונה ויוצאת דופן לחיך, בהם זנים ייחודיים ובלנדים לא שגרתיים. יינות יקב גבעות הרשימו מאוד, ובעיקר ביחס הכמעט מדויק בין ריח היין לפני הטעימה ובין החוויה בחיך. ואם לסכם בשורה אחת, כמו שהיטיב לסכם ידידי השף ישראל אלטר: "גם תרנגול עיוור ימצא כאן גרגיר מעולה להתענג עליו".

שיהיה לכולנו חנוכה שמח ומלא בניסים.

לקראת הטעימה הנוכחית החליט יואב שהפעם נצא מהשגרה, ובמקום לטעום את היינות במשרד שלי (ישראל), ניסע אל היקב עצמו. והוא בחר ביקב גבעות הנמצא בגבעת הראל בגוש שילה. גבעת הראל יושבת על צלע הר עם נוף בראשיתי כמעט בלתי ניתן לחיאור. כשלצדנו אליאב מילר מנכ"ל היקב שאירח אותנו בחום, עמדנו משתאים במשך דקות ארוכות. יקב גבעות שוכן בצמוד לכרם, והמרחק בין הגפנים למיכלי התסיסה כ-3 מטר בלבד. במשך כ-3.5 שעות, כשלצידי ידידי השף המוכשר ישראל אלטר, טעמנו מגוון רחב של יינות, ומפאת חוסר המקום לא נפרט את כולם בהודמנות זו, ועוד נשוב ונעסוק ביקב גבעות בעתיד, אי"ה.

רוזה, טרום ביקבוק - 2020

רוזה העשוי מענבי קברנה פרנק וקברנה סוביניון שטעמנו ישירות מהמיכל. היין נמצא כעת בשלב של ייצוב בקור לקראת הביקבוק, ועדיין לא משוקק בחנויות, למרות זאת, בחרתי לכתוב עליו בגלל החוויה באף: מגוון ריחות נרחב - פרי הדר, אשכוליות ופומליות, ותות שדה. בפה, תות שדה, אבטיח, ומרירות נעימה של אשכוליות.

ללגום רוזה קר בשלב טרום ביקבוק ובמיקום המושלם הזה, הייתה אחת החוויות הקסומות שיצא לי לחוות, ובשנת קורונה שהשביחה את מירב החוויות מחוץ לבית - הייתה זו חוויה יוצאת דופן לטובה. ביקשתי להישאר לגור שם, בינתיים ממתין לתשובות (😊).

כשרות - הרב אוגור, OK | מחיר - 90 ש"ח | תמורה למחיר - 4 אשכולות

חמדאני ג'נדאלי, סדרת גופנה - 2019

חמדאני ג'נדאלי (כמה מכם הכירו את השם?) הוא זן ארץ ישראלי עתיק. היין המופק ממנו הינו חלק ממחקרו של היינן ד"ר שיבי דרורי, יין לבן אך לא שגרתו בעליל. באף, ריחות לימוניים מרעננים לצד ריחות של ירק טרי ורענן ואווירת חורף. בפה, יין מאוזן וקליל, פירותי ומזכיר מעט ווניל, ובכללי - יין רגוע מאוד עם סיומת קצרה ונעימה ממש.

כשרות - הרב אוגור, OK
מחיר - 100 ש"ח
תמורה למחיר - 3.5 אשכולות

קברנה סוביניון, סדרת גופנה - 2018

קברנה סוביניון הוא היין שהכי אוהב את החיך הישראלי, וד"ר שיבי דרורי כמובן לא אכזב גם בקלאסיקה המוכרת והצפויה. באף, פרי שחור, דובדבן כהה וקקאו. בפה, יין עמוק ועוצמתי מאוד, פירותי ומאון במיוחד, טעמי פרי שחור ושוקולד.

כשרות - הרב אוגור, OK
מחיר - 150 ש"ח
תמורה למחיר - 4 אשכולות

מחול הכרמים - 2018

בלנד המכיל 42% קברנה סוביניון, 30% מרלו, 25% פטי ורדו, 3% קברנה פרנק. באף: שוקולד מריר ופולי קפה, פירות שחורים ופרי יער. בפה: בלנד קלאסי, פירותי ועשיר, טעמי פרי שחור ושוקולד.

כשרות - הרב אוגור, OK
מחיר - 100 ש"ח

תמורה למחיר - 5 אשכולות (כן זו לא טעות, יין מושלם במחיר מושלם)

חילום גבוהות

"יצוב בקור"

זהו השלב הכמעט אחרון לפני הביקבוק ביינות לבנים ורוזה. בכדי לגרום למשקעים לרדת לתחתית המיכל וכדי למנוע תסיסה עתידית מורידים את טמפרטורת היין ל-2°C מעלות (על המיכל מבחוץ ניתן לראות הצטברות קרח).

תהליך ייצוב היין בקור פועל בשני מישורים, ונועד בכדי להציל את היין ולהרחיק שאריות של חומצה טרטרית, וכדי להתמודד עם התפתחות של בקטריה ושמידים אשר עלולים ליצור תסיסה שניה בבקבוק. אחר כך יבוצע סינון מוקפד וכך נקבל יין צלול ויפה ובעל סיכויי התיישנות בהתאם לאופיו.

חדש על המדף:

היינות המושלמים לימי החנוכה

השנה, יותר מתמיד, זימנו לנו ימי החנוכה שפע של רגעי משפחה נינוחים שישודרגו בקלות באמצעות יין טוב ומדויק, המתאים לאווירה המשפחתית וערב לכל חיך. על כל אלו, עונים באופן מושלם חמשת יינות סדרת באזו של יקבי כרמל, המובילה את סגנונט המבעבים בישראל.

סדרת באזו כוללת 5 יינות: ספארקלינג באזו מוסקטו, ספארקלינג באזו קריניאנו, ספארקלינג באזו מנגו, ספארקלינג באזו רימון וספארקלינג באזו אפרסק. היינות הינם קלילים מבעבים, בעלי אחוז אלכוהול נמוך של עד 7.5%, המתאפיינים במתיקות מרעננת, ומומלצים להגשה מצוננים בטמפרטורה של 4 מעלות. כולם בכשרות בד"ץ מהדרין בראשות הגר"א רובין שליט"א.

תסביו קוליק

ו	ר	ג	כ	ה	א	ר	ח	כ	ת	ר	ו	ת	י	ל	ו	ל	מ
ח	י	א	מ	כ	ו	מ	ה	נ	ק	ת	ל	ר	ש	פ	א	ת	
ר	כ	י	א	ה	ב	ה	ו	נ	ק	ו	ש	ר	פ	מ	ב	י	
ב	פ	נ	נ	א	י	א	ל	ד	ב	ה	ע	כ	כ	י	א	ר	
נ	ת	ע	י	ב	ה	ב	מ	ט	ט	ר	ל	א	נ	ע	ו	צ	מ
א	ו	ו	ש	א	ר	ד	א	ז	ו	ג	ב	י	ד	ש	כ	ב	ה
מ	נ	ד	ג	ת	ה	ס	ה	א	ר	ש	מ	נ	ל	ר	ל	א	ר
ב	ו	מ	ת	י	מ	ש	ו	ה	ג	ב	א	י	א	ה	מ	ס	ה
א	ר	ל	ה	ב	ב	צ	ב	א	נ	ד	מ	ו	ב	ד	א	ת	י
ה	כ	ב	ב	י	ח	י	י	ו	ל	ש	ג	נ	ב	מ	ב	ב	ב
נ	ז	ד	ש	נ	י	נ	מ	נ	א	צ	ד	א	כ	ו	י	ק	נ
נ	ב	ו	נ	ו	ש	א	ש	ל	נ	ע	פ	ש	ט	נ	ר	ה	ה
י	ג	ר	א	ג	מ	ק	מ	ו	י	ר	ב	י	מ	נ	י	ו	ה
צ	כ	ע	צ	י	ב	כ	ת	מ	ל	ר	נ	ר	מ	מ	א	מ	א
ש	נ	ת	נ	נ	י	ז	ו	ע	א	י	א	ר	ח	י	ח	ר	ק
ז	א	י	נ	ר	צ	מ	כ	ד	מ	י	פ	ו	ס	י	כ	ד	ד
ק	מ	ב	ה	ג	פ	ה	ל	נ	י	ג	ה	ק	ע	צ	נ	מ	ש
ה	ח	מ	ש	ב	ד	י	מ	ת	נ	ע	ו	ה	ל	א	צ	ת	ה

תפזורת אלבומי מרדכי בן דוד

בתפזורת שלפניכם נחבאים להם שמות של 17 מאלבומיו של מרדכי בן דוד. מצאו לפחות 14 מהם.

פתרונות מגיליון שעבר:

					ר	ב
				ד	ו	ד
		ק	ס	א	ה	
	ו	מ	ק	י	ד	
	ר	נ	ט	ס	ר	ג
ו	ב	י	ר	י	ש	י
	ג	י	ס	י	ט	ו
		ה	ב	ר	ד	א
			ל	א	ז	ר
				ל	ש	א
					ד	ג

מי שר בהאסק?

ישנו שיר שהושר במופע "האסק" שנתיים ברציפות, בכל פעם על ידי זמר אחר. מהו השיר, ומיהם שני הזמרים?

העיבוד של רזאל

אהרן רזאל כתב עיבוד לאחד משיריו של ליפא שמעלצר. האם תדעו על איזה שיר מדובר?

המלחין האלמוני: הרב הלל פלאי, שסירב ששמו יופיע בקרדיט ההלחנה לשיר "ושבתי" שבאלבום "הנשמה לך 6" של תזמורת שלהבת

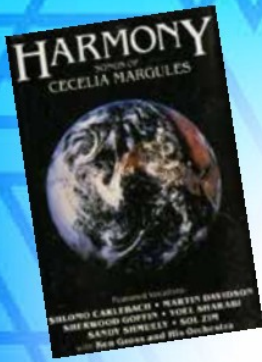
הפעם הראשונה: האלבום הראשון בו שר יעקב שוואקי כמבוגר, הוא "שובו אל הי" מלחני הרב שמואל ברזיל, שם יש לו קטע סולו בשיר "קחו עמכם דברים"

הזוכים: יאיר בן עמי, רחובות; איילה שוורץ, בני ברק

@

פתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

דוליק בולש

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

ישנו שיר שהושמע בתכנית "סוכבי לילה" ב"קול פליין" בספיישל מלחני ישי לפידות, על המילים, "ה' אלוך אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים". רציתי לדעת מי הזמר ששר? (דוד) השיר נקרא "ה' אלוך" ושר אותו ניסן מייקל, זמר שהוציא אלבום יחיד בשם "מודה אני".

הידעתם? ישנו לחן שליבלה השל ז"ל פרסם פעמיים, בכל פעם – על מילים שונות. מדובר על לחן של משה לאופר, שבאלבום "מה אשיב להי" של השל, מושר על המילים "אלוקים שיר חדש אשירה לך", כאשר באלבום "ירושלים" שהפיקו סוקי ודינג, שר אותו השל את אותו לחן של לאופר – הפעם על המילים "שמחתי באומרים לי".

הקורא אברמי כתב: השיר "קה זכות אבות" שבחסידות באבוב מייחסים לאדמו"ר הקודם, ה"קדושת ציון", ואפילו שרים אותו לאדמו"ר הנוכחי בזמן ריקוד המצווה טאנץ, הולחן בכלל על ידי הרב מנחם קליין, רבה של פרנקפורט, מזקני חסידי נדבורנה, אותו הלחין לכבוד חתונת כ"ק האדמו"ר מנדבורנה שליט"א שהתקיימה בשנת תשל"ט, והוא מופיע באלבום הראשון של חסידי נדבורנה, "שמרה נפשי", שיצא באותה שנה.

הידעתם? השיר "תחי נפשי" שהלחין אלי לאופר ופורסם כבר פעמיים, פעם אחת בביצועו של לאופר עצמו, ובפעם השנייה ממש לאחרונה, בעיבוד מרהיב של יואלי דיקמן וביצוע של שלמה כהן (תחת השם "בקשי"), הוקלט במקור על ידי... אברהם פריד. אלא שפריד משום מה לא הוציא את השיר לאור, והשאיר את הכבוד לעשות זאת – למלחין עצמו ולשלמה כהן.

הידעתם? הרב המרקד ר' שלמה קרליבך ז"ל, הקפיד לבצע אך ורק לחנים שהלחין בעצמו. אולם ישנם מספר יוצאי דופן נדירים מאד בהם הוא הפתיע כמבצע בלבד, ללא שהלחין. הנה שלושה אלבומים כאלה: "הרמוניה", מלחני ססליה מרגוליס, שם הוא מבצע בין השאר את השיר המרטיט (באנגלית) "מירה" לזכר הילדים שנספו בשואה; באלבום "תנחומים" מלחני תנחום פורטנוי, שם הוא מבצע מספר לחנים; וגם באלבום "בנה ביתך", מלחני הרב אליהו הרטמן.

אני מתעניינת מאוד בתולדות היוצר והמלחין אייבי רוטנברג. האם הוא עדיין פועל כיום? (מיכל) כמוכן! אייבי רוטנברג, תושב קנדה, הוא מלחין ויוצר ואפילו סופר (שמאחוריו לפחות עני ספרים) ותיק, ומאחוריו פרויקטים כמו "ג'ורניס" עם מילים באנגלית, "לב נפש" ו"אש", ביחד עם שלמה שמחה. השיר האחרון שהוא הלחין הוא "הרי את" שבאלבום "מוזיקה" של יעקב שוואקי.

ועוד ממניחל: האם שמחה ליינר הופיע אי פעם בהאסק, ואם כן באיזה מספר? ובכן, ליינר הופיע מספר פעמים בהאסק, ביניהן בהאסק 28, ב' 31 וגם בשנה שעברה - 33.

הידעתם? אולי בגלל שמרדכי בן דוד שר בעברית רגיזה ולא ב"עברית" בתחילת דרכו, אזי כאשר השתתף באלבום "אשא עיני" שהוציא אביו, ר' דוד ורדיגר ז"ל, הודגש על עטיפת האלבום: "עם הזמר החרדי מרדכי בן דוד ורדיגר".

האם יצא לילד הפלא לשעבר אבי שרון עוד שירים חזן מהשניים הידועים? ומה איתו היום? (חיים) אבי שרון אכן סולן בשני שירים ידועים, "אבינו אב הרחמן" ו"אמא, תגידי לי". מלבד, הוא שימש כסולן בכמה וכמה משירי קייטנת "ילדים מספרים על עצמם" שיצאו לאור במהלך השנים. כיום, הוא אברך חשוב שיושב ולומד.

הידעתם? השיר "ממקומך" שהלחין משה לאופר ומוכר מביצועו של מרדכי בן דוד בהאסק, התפרסם אמנם כבר קודם על ידי מ.ב.ד. באלבום "שמחה" שהפיקו סוקי ודינג. אולם הביצוע הראשון שלו הוא בכלל ביצוע אינסטרומנטלי (ללא שירה), והוא מופיע באלבום של זמר בשם מנחם הרץ שיצא לאור לפני קרוב ל-40 שנים.

מי הלחין את "שלוש עליכם" שפותח את מחרוזת שירי שבת של אברהם פריד, באלבום מעגל השנה 2? (הודיה) את השיר הלחינה הגב' רחל גרונד מילר.

הידעתם? את השיר "הרש" הראשון שהזמר שמחה פרידמן פרסם לפני מספר שבועות, אותו הלחין בעצמו, הקליט כבר לפני קרוב לעשור הזמר יוני שלמה, שקיבל את הלחן מפרידמן. משמחים גלגלו שהגרסה שתצא לבסוף, הינה הגרסה אותה מבצע שמחה פרידמן בעצמו.

שואלים את דוליק יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר ההוא, ומי עיבד את השיר הזה והזה של חיים ישראל? דוליק יבולש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתבנית המייל שלנו (לצין: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בעיה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

הטעם האמיתי

לזכות לעשות טוב!

פרסי השבוע:

גיפט קארד
IKEA
בסך 1,100 ₪

קוקה-קוד שבועי: 273147

מדפסת אלחוטית
XEROX

קוקה-קוד שבועי: 253046

נגן mp3
Business Plus

קוקה-קוד שבועי: 576320

רמון זעיר עם מצלמה

קוקה-קוד שבועי: 420365

ועוד פרסים שונים
מחכים לכם בטלמסר!

פרסים
חדשים
מידי שבוע!

"Coca-Cola" is a registered TM of The Coca-Cola Company

רוצים לזכות? אוספים בקבוקים ופחיות עם ספרות; | **רוצים לעשות טוב?** קוקה-קולה תורמת ומאפשרת גם לכם לתרום או מרכיבים את הקוקה-קודים ויכולים לזכות בפרסים שונים! | להתנדב בשיתוף היוזמה הלאומית "מתחשבים" של הפורום הכלכלי-חברתי

לפרטים: 5475*

* הפרסים מתחדשים מידי שבוע ביום ג' בשעה 10:00 בבוקר | **ממגוון משקאות מותג קוקה-קולה ישראל, לא כולל בקבוקי זכוכית | בכסף לתקנון | התמונות להמחשה בלבד | תקופת הפעילות החל מ-כ"ב כסליו ועד כ' שבט תשפ"א | קוד שבועי נפרד לכל פרס | יש לשמור את הבקבוקים או הפחיות לצורך אימות הזכייה | בנושאי נגישות: HanitS@cocacola.co.il